

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з наукової роботи
Харківського національного
університету імені В.Н. Каразіна
проф. Катрич В.О.

«__» _____ 2020 р.

ЗВІТ
ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
за 2019 рік
ПЛАНИ на 2020 рік

Центральна наукова бібліотека
Харківського національного університету
імені В.Н. Каразіна
м. Харків, майд. Свободи, 4, 61022
Тел.: +38 (057) 707-54-20,
факс: +38 (057) 705-12-55
e-mail: cnb@karazin.ua
веб-сайт: <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/>
ISSN 2310-8665

Харків
2020

ЗМІСТ

ВСТУП	3
1. Основні статистичні показники роботи ЦНБ за 2019 р.....	5
2. СТРУКТУРА ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ.....	11
3. КЕРІВНИЙ СКЛАД ЦНБ.....	14
4. КОМПЛЕКТУВАННЯ І ОБЛІК ФОНДУ	15
4.1 Статистичні показники надходжень документів за 2019 рік.....	15
4.2 Надходження літератури іноземними мовами (без документів рос. мовою).....	16
4.3 Джерела комплектування	16
4.4 Дари	16
4.5 Книгообмін та обмінно-резервний фонд.....	17
4.6 Вилучення літератури з фондів.....	17
4.7 Обмінно-резервний фонд.....	19
5. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗБЕРІГАННЯ ФОНДІВ.....	20
5.1 Фонд ЦНБ	20
5.2 Центральне книгосховище (відділ зберігання фондів).....	21
5.2.1 Робота з бібліотечними пунктами на кафедрах університету	21
5.3 Сектор нових надходжень документів	22
5.4 Фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	22
5.5 Фонд сектора цінних видань ХІХ ст. – початку ХХ ст.	23
5.6 Фонд відділу навчальної літератури.....	24
5.7 Фонд відділу філологічної літератури.....	24
5.8 Фонд відділу фізико-технічної літератури.....	24
5.9 Фонд відділу читальних залів.	25
5.10 Фонд науково-бібліографічного відділу	25
5.11 Інвентаризація фондів.....	25
5.12 Збереження фондів.....	28
6. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ.....	31
6.1 Електронний каталог.....	31
6.2 Електронний архів (репозитарій) праць вчених університету eKhNUIR.....	33
6.3 Електронний архів рідкісних видань та рукописів для науки та освіти eScriptorium	34
6.4 Електронні бази даних	37
6.5 ВЕБ-сайт.....	40
7. ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ ЦНБ.....	42
7.1 Електронний каталог.....	43
7.2 Система традиційних карткових каталогів	44
7.2.1 Алфавітні службові каталоги.....	44
7.2.2 Топографічні каталоги	45
7.3 Довідковий апарат на колекції цінних видань і рукописів.....	45
8. ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ	46
8.1 Діяльність відділів обслуговування.....	47
8.1.1 Сектор електронної реєстрації користувачів	47
8.1.2 Відділ наукової та художньої літератури	49

8.1.3	Міжбібліотечний абонемент.....	50
8.1.4	Відділ навчальної літератури.....	51
8.1.5	Відділ філологічної літератури.....	52
8.1.6	Відділ фізико-технічної літератури.....	52
8.1.7	Відділ читальних залів	53
8.2	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів.....	54
8.2.1	Науково-бібліографічний відділ.....	55
8.2.2	Центр Інтернет-технологій	55
8.3	Центр «Вікно в Америку»	56
8.4	Кирило-Мефодієвський центр.....	57
8.5	Попередження і ліквідація читацької заборгованості	57
9.	БІБЛІОГРАФІЧНЕ І ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ.....	58
9.1	Довідково-бібліографічне обслуговування.....	58
9.2	Формування інформаційної культури.	58
10.	КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА БІБЛІОТЕКИ	62
10.1	Книжково-ілюстративні виставки.....	62
10.2	Віртуальні виставки	64
10.3	Художні виставки.....	64
10.4	Масові заходи	66
11.	НАУКОВА РОБОТА	69
11.1	Науково-організаційна робота	69
11.2	Науково-дослідницька робота.....	76
11.3	Науково-методична робота.....	79
11.3.1	Рада ЦНБ з наукової та методичної роботи	80
11.3.2	Діяльність Харківського методичного об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів	81
11.3.3	Підвищення компетенції та професійного розвитку працівників.	84
12.	МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ЦНБ	86
13.	АВТОМАТИЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ.....	89
13.1	Системні та технічні роботи.....	89
13.2	Системне та програмне забезпечення.....	90
13.3	Оцифровування документів.	90
14.	ОРГАНІЗАЦІЯ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСКІСТЮ І СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ	92
14.1	Висвітлення діяльності ЦНБ у ЗМІ	93
14.2	ЦНБ у соціальних мережах	94
15.	РОБОТА З КАДРАМИ	95
15.1	Рада дирекції ЦНБ.....	96
16.	ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ.....	99
17.	ПІДСУМКИ.....	101

ДОДАТКИ

ВСТУП

У звітному році Центральна наукова бібліотека Каразінського університету у своїй діяльності опиралася на керівні та регламентуючі документи бібліотечної справи, нормативну і технологічну документацію бібліотеки, Статут університету, Колективний договір.

Наприкінці 2018 року Вченою радою Каразінського університету було прийнято **«Стратегію розвитку Каразінського університету на 2019-2025 роки»**, яку було затверджено Конференцією трудового колективу університету 27 грудня 2018 року.

Проект **«Сучасна університетська бібліотека – бібліотека 4 Д : дослідження, доступність, досконалість, дружність»** увійшов окремим бібліотечним проектом до Стратегії університету. Над розробкою проекту працювала група бібліотекарів, над втіленням його до життя працює увесь колектив бібліотеки.

Стратегія визначає візію, місію та цінності бібліотеки, а також цілі та ініціативи необхідні для їх досягнення.

Стратегія є базовою основою для підготовки планів, проєктів, програм, що визначають завдання та напрямки діяльності бібліотеки.

VISION! Tempora mutantur et nos mutamur in illis – Час змінюється і ми змінюємося з ним: ідеї щодо образу майбутнього бібліотеки.

Центральна наукова бібліотека Каразінського університету є невід'ємною частиною інформаційного середовища університету, здійснює свій внесок в науковий і культурний потенціал університету, а також у світовий інформаційний простір, швидко реагує на постійні зміни та очікування своїх читачів та партнерів, відповідає сучасним тенденціям, використовує інноваційні підходи до трансформації бібліотеки та зберігає свою унікальність.

MISSIO! Docendo discimus! Ми вчимося навчаючи!

Бібліотека репрезентує себе як важливий структурний підрозділ університету, філософією якого є безперервне навчання – Lifelong Learning, що сприяє професійному зростанню та конкурентоспроможності бібліотеки. Усе, що ми створюємо, ми створюємо якісно для університетської спільноти, постійно навчаємося самі для навчання інших.

Бібліотека визначає свою місію як сприяння підвищенню якості освіти та науки шляхом надання інноваційних бібліотечно-інформаційних продуктів та послуг дослідникам, викладачам, студентам і партнерам університету. Працює задля інтегрування університету у глобальний світовий науково-освітній простір, створює комфортний реальний і віртуальний простір. Проводить власні наукові розвідки у сфері дослідження культурного і книжкового надбання та намагається забезпечувати лідируючі позиції в галузі бібліотечної справи.

VALUES! Цінності!**Semper in motu! Завжди у русі.**

Бібліотека орієнтується на **Кодекс цінностей університету**: гармонійне поєднання освітнього процесу з науковими дослідженнями; принципи демократизму і колегіальності; академічної свободи і відповідальності; цінність людини і свободи мислення; патріотизму, любові до Батьківщини та відданості університету; збагачення національного і загальнолюдського культурного і наукового надбання, творчий пошук і креативність, відкритість до міжкультурного діалогу, толерантність.

GOALS! Цілі!**Est victoria, ubi concordia est! Де є єдність, є перемога!**

Стратегічна мета – постійно вдосконалювати умови для формування та розвитку інтелектуального і соціального капіталу університетської спільноти, сприяти інноваційному розвитку університету, надавати вільний доступ до інформації, для здійснення комунікації та міжнародного інформаційного обміну, досягати та підтримувати лідируючі позиції у своїй галузі. Посилювати роль ЦНБ як важливої складової університету у навчальному і науковому процесах університету, стати привабливим партнером для розвинутих бібліотек світу.

Основні принципи реалізації стратегії - орієнтація на користувача, відкритість і високий рівень адаптації до змін, соціальне партнерство, постійний аналіз діяльності та результатів у досягненні мети.

Протягом року бібліотека працювала за цими принципами для забезпечення повного, якісного і оперативного бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування користувачів: професорсько-викладацького складу, науковців і студентів. Бібліотека постійно працює над створенням комфортного бібліотечного простору для своїх відвідувачів: пропонує своїм користувачам ресурси, як друковані так і електронні; придбані та створені бібліотекою, розширяє е-доступ до цінних і рідкісних видань з фондів; комплектує бібліотеку новими документами, у т. ч. англійською мовою; організовує консультативні заняття з культури академічної доброчесності. Завдяки АІБС електронні ресурси доступні для академічної спільноти, студентів та відділених користувачів 24 години на добу з будь-якої місця, де є Інтернет.

2020 рік, це ювілейний рік Каразінського університету і Центральної наукової бібліотеки, яку було відкрито на другий день після відкриття університету, а саме 30 січня 1805 року. Тому на протязі всього 2020 року планується присвятити багато заходів цим славетним датам: організувати виставки, конференції та семінари, презентації та зустрічі. Аналізуючи виконання планів минулого року, бібліотека буде впроваджувати у свою діяльність завдання зазначені у Стратегії розвитку бібліотеки.

1. Основні статистичні показники роботи ЦНБ за 2019 р.

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2018 р.	План 2019 р.	2019 р.	План 2020 р.
1.	Центральна наукова бібліотека Харківського національного університету імені В.Н.Каразіна заснована у 1804 р.				
	1.1. Журавльова Ірина Казимирівна				
	1.2. cnb@karazin.ua				
	1.3. Бакіров Віль Савбанович				
	1.4. rektor@karazin.ua				
2.	I				
3.	БІБЛІОТЕЧНІ ФОНДИ (власні)				
	Усього прим. власних ресурсів у т.ч. рідкісних та цінних документів	3447 800 565175	3446 670	3451804 566506	3462770
3.1.	За видами:				
3.1.1	книг	2113924	2106894	2111433	2114000
3.1.2	періодичних видань:	1189203	1188103	1186241	1187200
3.1.2.1	журналів – прим.	1179875	1178760	1176905	1177860
3.1.2.2	газет – річних комплектів	9328	9343	9336	9340
3.1.3	неопублікованих документів	112114	116114	115171	118200
3.1.4	електронних носіїв із записом	3532	3532	3553	3560
3.1.5	мережевих локальних документів, що доступні користувачам бібліотеки	25509	28500	31894	36300
3.1.6	інших документів	3 518	3 518	3512	3510
3.2.	За мовами:				
3.2.1	українською мовою	557336	565336	567813	570000
3.2.2	іноземними мовами	2890464	2881334	2883991	2892770
3.2.2.1	у т. ч. російською мовою	2165439	2146139	2155669	2150000
3.3.	За цільовим призначенням:				
3.3.1	наукових	1902653	1905153	1907595	1909070
3.3.2	навчальних	1167925	1163925	1166652	1174700
3.3.2	у т.ч. в електронній формі (дискети, оптичні диски +			3013	3050
3.3.2.1	локальні мережні документи	1290	1350		
3.3.3	літературно-художніх видань	377222	377592	377557	379000
4.	Електронні ресурси				
4.1	Мережеві віддалені ресурси				
4.1.1	Ліцензійні ресурси передплачені (придбані)	16		15*	
4.1.1.1	Кількість придбаних (передплачених) БД	15	16	15	14
4.1.1.1.1	з них: повнотекстових	13	13	12	13
4.1.1.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, інш.	Статистика не ведеться			
4.1.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу	2	2	3	
4.1.2.1	Кількість тестових БД	4		3	

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2018 р.	План 2019 р.	2019 р.	План 2020 р.
4.1.2.2	Кількість унікальних назв книг, журналів, інш.	Статистика не ведеться			
4.1.3	Ресурси відкритого доступу. Кількість посилань на унікальні безкоштовні інтернет-ресурси, які бібліотека внесла до свого он-лайн каталогу	Посилання не робились			
4.1.3.1	БД				
4.2	Бази даних (власні)				
4.2.1	К-ть власних БД	3	3	4	4
4.2.2	Обсяг власних БД (к-ть бібл. записів)	998655	1020000	1046790	1080000
4.2.2.1	з них: записів у ЕК	973541	985000	1018084	1040000
4.2.2.2	К-ть введених за рік	41846	80000	44543	60000
4.2.2.3	К-ть звернень до ЕК	345345	450000	250203	400000
4.2.3	К-ть оцифрованих док-тів за рік	5213	4000	1638	2500
4.2.3.1	1 у т.ч. сторінок	81651	70000	63329	70000
4.3.	Бібліотечний веб-сайт				
4.3.1	URL веб-сайту	http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/index.htm			
4.3.2	К-сть звернень	506 600	510 000	559161	500000
4.4	Репозитарій				
4.4.1	Назва репозитарію	eKhNUIR - Electronic Kharkiv Institutional Repository			
4.4.2	URL репозитарію	http://dspace.univer.kharkov.ua/?locale=uk			
4.4.3	К-ть представлених док-тів (записів)	13293*	14200	13940	14300
4.4.4	К-ть звернень	65870	75000	68872	70000
4.5	Інші веб-ресурси ЦНБ				
4.5.1	К-ть інших ресурсів	2	2	2	
4.5.2	К-ть звернень	55097	60000	88874	65000
5.	Надійшло документів				
	Усього примірників	27056	22000	21893	22500
	Усього назв	7458	8000	6580	7200
5.1	За видами				
5.1.1	книг - примірників	13831	12500	12903	12900
5.1.2	книг - назв	2519	3000	2712	3000
5.1.3	періодичних видань	2067	2500	2320	3000
5.1.3.1	у т.ч. журналів - прим	2046	2480	2296	1980
5.1.3.2	газет – річних комплектів	21	20	24	20
5.1.4	Неопубл. док-тів - примірників	4099	4000	3057	3100
5.1.5	Електронних носіїв із записом-прим./назв	19	15	21	15
5.1.6	Мережевих лок. документів	7040	3000	3592	4500
5.1.7	Інших документів	---			
5.2	За мовами				
5.2.1	Державною мовою – примірників	11596	10000	11153	11500
5.2.2	іноземними мовами - примірників	15460	12000	10740	11000
5.2.2.1	у т.ч. російською мовою - примірників	5134	1500	4077	3000
5.3	За цільовим призначенням				
5.3.1	наукових вид. - примірників	15528	10500	11499	10500
5.3.2	навчальних вид. - примірників	11225	11000	10048	11000

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2018 р.	План 2019 р.	2019 р.	План 2020 р.
5.3.2.1	у т.ч. в ел. формі (диски, дискети + локальні мережеві документи	100	80	-	-
5.3.3	літературно-художніх примірників	303	500	346	1000
6	Обмінний фонд				
	Усього примірників	8301	7000	9468	9768
6.1	надійшло примірників	7237	13450	3594	4300
6.2	передано примірників	4293	8000	2427	4000
7.	Вибуло примірників з власного фонду	22869	23130	20682	20290
8.	КОРИСТУВАЧІ				
8.1	усього за єдиним обліком	16659	15500	16400	16000
	У т.ч. віддалених авторизованих користувачів	-	-	-	-
8.1.1	студентів	14464	13000	14475	14000
8.1.2	сторонніх	767	700	905	800
8.2	обслуговано всіма структурними підрозділами	81441	75000	80451	80000
9.	КІЛЬКІСТЬ ВІДВІДУВАНЬ				
	усього	932920	950000	977033	950000
9.1	к-сть звернень до веб-ресурсів	506600	507000	546433	480000
9.2	К-сть відвідувань масових заходів	22079	20000	23545	20000
10.	ВИДАНО ДОКУМЕНТІВ				
	Усього прим.	1151942	1200000	1148366	1145000
	у т.ч. рідкісних та цінних док-тів	3873	2700	6394	3200
10.1	За видами:				
10.1.1	книг	866233	870000	902535	900000
10.1.2	періодичних видань	246891	260000	216159	230000
10.1.2.1	журналів – примірників	235607	250000	210404	210000
10.1.2.2	газет - примірників	9281	7000	5755	6000
10.1.3	неопублікованих документів	38453	38000	29259	30000
10.1.4	електронних носіїв з записом	365	400	413	400
10.1.5	мережевих локальних документів				
10.1.6	Інших док. (ноти, мапи, плакати...)				
10.2	За мовами:				
10.2.1	державною мовою	471456	480000	481080	480000
10.2.2	іноземними мовами – прим.	680486	700000	667286	680000
10.2.2.1	у т.ч. російською – прим.	601217	600000	581043	570000
10.3	За цільовим призначенням:				
10.3.1	наукових видань	548934	550000	611434	580000
10.3.2	навчальних видань	451183	450000	476663	460000
10.3.2.1	у т.ч. в ел. формі				
10.3.3	літературно - художніх видань	58912	54000	56924	55000
11.	Мережні віддалені ресурси – кількість завантажених користувачами ел док. (файлів)			44245 (дані 5 БД)	
11.1	Ліцензійні ресурси передпл				
11.2	Ліцензійні ресурси тестового доступу				
12.	МБА				
12.1	кількість абонентів	32	40	68	70
12.2	кількість док., отриманих з ін.	86	90	46	45

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2018 р.	План 2019 р.	2019 р.	План 2020 р.
12.2.1	у т.ч. сторінок ел. копій	391	200	57	57
12.3	кількість виданих документів	131	150	130	130
12.3.1	у т.ч. сторінок ел. копій	194	200	394	400
13.	КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА				
13.1	Тем. виставки, перегляди				
13.1.1	Заг. кількість виставок, переглядів	188	180	184	180
13.1.2	представлено документів	7980		8300	
13.2	у т.ч. віртуальні вист.::				
13.2.1	загальна кільк. вірт. виставок	5	4	6	4
13.2.2	представлено документів	120		132	
13.3	бібліографічні огляди:				
13.3.1	тем	18		15	
13.3.2	прочитано	58		59	
13.4	кількість масових заходів	353	250	351	270
14.	ДОВІДКОВО - ІНФОРМАЦІЙНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ				
14.1.1	кількість аб-тів ВРІ				
14.1.2	кількість тем ВРІ				
14.1.3	кількість аб-тів ДОК				
14.1.4	кількість тем ДОК				
14.2	виконано довідок, усього	46679	48000	47925	48000
14.2.1	у т.ч. тематичних	19930	18000	16254	17000
14.2.2	у т.ч. за індекс. док-тів (УДК)	1265/64	1200	1683	1300
14.3	виконано в автоматизованому режимі	18727	14000	19477	16000
14.3.1	у т.ч. «віртуальною дов. служба»	1	10	4	10
14.3.1.1	URL віртуальної дов. служби	http://library.univer.kharkov.ua/Vs/			
14.4	к-сть днів інформації, каф., тощо				
14.5	к-сть складених/ виданих бібл. покажч.	5		3	
14.6	к-сть опублікованих покажчиків	3			
14.7	к-сть покажчиків в електр. вигляді	5		3	
15	ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ КУЛЬТУРИ				
15.1	Загальна кількість проведених занять	62	60	95	70
15.2	Програма в акад. годинах				
15.2.1	у т.ч. для мол. курсів: теор.	2	2	2	2
15.2.2	у т.ч. для мол. курсів: практ.	2	2	2	2
15.2.3	старших курсів: теор.	2	2	2	2
15.2.4	старших курсів: практ.				
15.2.5	для науково-пед. працівників: теор.	2	2	2	2
15.2.6	для науково-пед. працівників: практ.				
16	НАУКОВО – ДОСЛІДНА ТА НАУКОВО – МЕТОДИЧНА РОБОТА				
16.1	кількість тем наукових робіт	12		13**	
16.2	назви тем наук. робіт				
16.3	проведено конференцій у бібліотеці	2	1	-	-
16.4	проведено семінарів у бібліотеці	4	1	2	3
16.5	проведено інших заходів	16	15	16	15
16.6	кількість виступів на конф./семінарах	17	20	18	20
16.7	кількість публікацій	21	25	34	25
17.	МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА				
17.1	загальна площа приміщень	10164 м ²		10164 м ²	
17.1.2	у т.ч. для зберігання фондів	7559 м ²		7559 м ²	

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2018 р.	План 2019 р.	2019 р.	План 2020 р.
17.1.3	для обслуговування користувачів	1312 м²		1312 м²	
17.2	кількість абонементів	6		6	
17.3	кількість читальних залів	15		15	
17.4	місць для читачів	803		803	
18.	ТЕХНІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРИМІЩЕНЬ				
18.1	17.1 потребує кап. ремонту (м)	3193,4 м²		3193,4 м²	
18.2	17.2 перебуває в аварійному стані	1182,2 м²		1182,2 м²	
19.	КІЛЬКІСТЬ ТЕХНІЧНИХ ЗАСОБІВ				
19.1	кількість комп'ютерів	182	200	166	220
19.1.1	у т.ч. кільк. серверів	3	3	5	5
19.2	кількість АРМ	148	170	162	210
19.2.1	у т.ч. для працівників	83	90	85	95
19.2.2	для користувачів	65	100	77	115
19.3	кількість комп'ютерів з доступом до Інтернету	150	200	166	220
19.3.1	у т.ч. для користувачів	65	100	77	115
19.4	кількість коп.-розмн. техніки	46	48	43	45
19.4.1	у т.ч.: сканерів	9	10	9	10
19.4.2	принтерів	29	32	26	32
19.4.3	копірів	1	1	1	1
19.4.4	БФП	7	8	7	8
19.5	кількість телефонних номерів	56	56	56	56
19.6	кількість факсів	1	1	1	1
19.7	використання технологій WI-FI	так	так	так	так
19.8	наявність ліц. прогр. продукту	«Absotheque Unicod»			
20.	ФІНАНСОВІ витрати на:				
20.1	Придбання книг	6411239,26	5000000	3576183	1300000
20.2	Передплату період. видань	253862,06	200000	345761,49	400000
20.3	Передплату баз даних	224262	600000	378360	400000
20.4	інші витрати	1895004	1000000	575188,85	700000
21.	ОТРИМАНО ДАРИ:				
21.1	книг (прим.)	3191		2320	
21.2	Книг (на суму)	272656,62		261073,95	
21.3	ПК та інш. техн. (кількість од.)	10		2	
21.4	ПК та інш. техн. (на суму)	80000		29200	
21.5	Інше (сума)	87000		10800	
22.	ПЕРСОНАЛ БІБЛІОТЕКИ (без урахування техн. і обслуговуючого персоналу)				
22.1	Кількість штат. одиниць	140		140	
22.2	Загальна кількість працівників (осіб)	134		134	
22.3	з них за освітою:				
22.3.1	повна вища освіта	121		122	
22.3.1.1	у т.ч. вища спеціальна				
22.3.2	базова вища освіта				
22.3.2.1	у т. ч. спеціальна				
22.3.3	початкова вища (неповна вища)	6		6	
22.3.3.1	у т. ч. спеціальна	4		4	
22.3.4	повна загальна середня	7		6	
22.4	за стажем:				
22.4.1	до 3 років	1		1	

№	ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ	2018 р.	План 2019 р.	2019 р.	План 2020 р.
22.4.2	3-9 років	41		39	
22.4.3	10-20 років	21		20	
22.4.4	понад 20 років	71		74	
22.4.5	працюють повний робочий день	122			
23.	ВІДНОСНІ ПОКАЗНИКИ				
23.1	22.1 обертаність	0,33		0,33	
23.2	22.2 книгозабезпеченість	207		210	
23.3	22.3 читаність	69,14		70	
23.4	22.4 відвідуваність	56		60	

* За кошти університету придбано 2 БД та платформа USMLE для підготовки екзамену студентів-медиків;

за кошти держбюджету отримані 2 БД;

як спонсорська допомога від члена Наглядової ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, почесного доктора Каразінського університету Олександра Ярославського 1 БД;

за кошти Держдепартаменту США - 9 БД

* *Теми наукових робіт:

Науково-дослідницька робота:

- Участь у корпоративному цифровому проєкті «Бібліотечна енциклопедія Харківщини»
- Книгознавче дослідження фонду книжкових пам'яток ЦНБ: вивчення і розкриття провенієнцій – рукописних записів, маргіналій, екслібрисів, штемпелів, печаток
- Спадщина Івана Федоровича Барщевського в фондах ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна
- Внесок дворян Харківського земства у розвиток бібліотечної справи Харківської губернії (кінець XIX – початок XX ст.)

Науково-бібліографічна робота:

- Біобібліографічний словник вчених Харківського університету. Т. 3: Вип. 2. Факультет іноземних мов. Підготовчий факультет для іноземних громадян
- Праці працівників ЦНБ, 2019–2020
- Ігор Леонідович Михайлин – професор Харківського університету
- Показчик змісту Вісника ХНУ
- Вихованці Харківського університету
- Ілля Ілліч Мечников
- Юрій Володимирович Буйнов
- Каталог дисертацій, що захищені у Харківському університеті (1981-2010)
- Історія драматичного театру в Харкові. Ч. 1. 1791–1917 (спільний проєкт з ХГНБК)
- Україномовні видання у фонді ЦНБ (XIX ст. - початок XX ст.)
- Польська художня книга XIX ст. у фондах ЦНБ
- Визначні славісти: С. М. Кульбакін і О. Л. Погодін

2. СТРУКТУРА ЦЕНТРАЛЬНОЇ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ

Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна

1. Адміністрація
 - 1.1.Директор
 - 1.2.Заступник директора з основної діяльності
 - 1.3.Заступник директора з обслуговування читачів
 - 1.4.Заступник директора з господарчої діяльності
 - 1.5.Учений секретар
2. **Відділ комплектування документів**
 - 2.1.Сектор комплектування документів
 - 2.2.Сектор обліку документів
 - 2.3.Сектор списання документів
 - 2.4.Сектор книгообміну і обмінних фондів
3. **Відділ наукової обробки документів і організації каталогів**
 - 3.1.Сектор каталогізування вітчизняних документів
 - 3.2.Сектор каталогізування іноземних документів
 - 3.3.Сектор обробки періодичних видань
 - 3.4.Сектор систематизації документів
4. **Відділ зберігання фондів**
 - 4.1.Сектор бібліотечних пунктів на кафедрах університету „Кафедральна бібліотека”
5. **Відділ книжкових пам’яток, цінних видань і рукописів**
 - 5.1.Сектор колекцій книжкових пам’яток
 - 5.2.Сектор цінних видань XIX ст. початку XX ст.
 - 5.3.Читальний зал № 10
 - 5.4.Читальний зал № 12
 - 5.5.Сектор видань з мистецтва
6. **Відділ наукової та художньої літератури**
 - 6.1.Сектор зберігання нових надходжень літератури
 - 6.2.Сектор культурно-просвітницької роботи
 - 6.3.Сектор електронної реєстрації користувачів
 - 6.4.Абонемент наукової та художньої літератури
 - 6.5.Міжбібліотечний абонемент
 - 6.6.Диспетчерська служба
 - 6.7.Ділянка контролю відвідування користувачів
7. **Відділ навчальної літератури**
 - 7.1.Абонемент № 1 (навчальна література для гуманітарних факультетів)

7.2. Книгосховище навчальної літератури гуманітарного профілю

7.3. Абонемент № 2 (навчальна література для фізико-математичних і природничих факультетів)

7.4. Книгосховище навчальної літератури фізико-математичного і природничого профілю

8. Відділ читальних залів

8.1. Сектор обслуговування періодичними виданнями з читальним залом № 9

8.2. Читальний зал №1 правової, соціологічної та бізнес-інформації

8.3. Читальний зал № 2 для студентів природничих факультетів

8.4. Читальний зал № 4 для викладачів і науковців

8.5. Читальний зал № 6 для студентів гуманітарних факультетів

8.6. Кирило-Мефодіївський центр з читальним залом № 8 іноземної літератури

8.7. Читальний зал краєзнавчої літератури про Грецію та Кіпр

8.8. Диспетчерська служба

9. Відділ фізико-технічної літератури (галузевий відділ) – пр . Курчатова, 31

9.1. Абонемент № 5

9.2. Читальний зал № 5

9.3. Книгосховище фізико-технічної літератури

10. Відділ філологічної літератури (галузевий відділ) – вул. Університетська, 23

10.1. Абонемент № 6

10.2. Книгосховище філологічної літератури

10.3. Ділянка контролю відвідування користувачів

11. Відділ вітчизняних та іноземних електронних ресурсів і інформаційного сервісу (галузевий відділ)

11.1. Сектор Інтернет-технологій з Центром для користувачів.

11.2. Зал інформаційного сервісу

11.3. Сектор науково-інформаційної комунікації

12. Науково-бібліографічний відділ:

12.1. Сектор інформаційно-бібліографічного обслуговування з читальним залом довідкової літератури № 14 та залом з історії університету

12.2. Сектор наукової бібліографії

12.3. Сектор інформаційного та бібліотечно-бібліографічного навчання користувачів.

13. Науково-методичний відділ

13.1. Ділянка роботи з зональним об'єднанням

- 13.2. Кабінет літератури з бібліотекознавства
- 14. **Відділ автоматизації та програмного забезпечення**
 - 14.1. Сектор комп'ютерного забезпечення
- 15. Центр „Вікно в Америку” з читальним залом
- 16. Служби допоміжних та господарських робіт
 - 16.1. Ділянка реставрації та палітурних робіт
 - 16.2. Сектор обслуговування засобів механізації та обладнання

Затверджено наказом
0305-1\ 632 від 30.12.2016 зі змінами 2019 р.

3. КЕРІВНИЙ СКЛАД ЦНБ

Директорка – ЖУРАВЛЬОВА Ірина Казимирівна

Заст. директорки з основних питань – Мохонько Валентина Григорівна

Заст. директорки з обслуговування читачів – Бабичева Олена Григорівна

Заступник директорки з господарчої роботи – Донець Микола Олексійович

Учений секретар – Малиновська Віра Миколаївна.

ЗАВІДУВАЧКИ ВІДДІЛАМИ:

БОБРОВА Марина Іванівна;

БОГАТИРЬОВА Лариса Георгіївна;

БУРМАКА Олена Василівна;

ГУЖВА Алла Анатоліївна;

ДАВИДОВА Алла Олександрівна;

ДОНЕЦЬ Вікторія Веніамінівна;

ІЛЬІНА Тетяна Федорівна;

КОРСІКОВА Світлана Іванівна;

КОРОТКОВА Лариса Борисівна;

ЛАЗАРЕНКО Наталія Іванівна;

ПРОКОПЕЦЬ Тетяна Миколаївна ;

РИБАСЬ Надія Іванівна;

САМОХВАЛОВА Ольга Юріївна;

ЛИСКОВА Катерина Андріївна - керівник Центру «Вікно в Америку»

Старший фахівець служби управління персоналом університету –
ЛУКІЄНКО Тетяна Іванівна.

Голова профбюро – ТІТОВА Наталія Олександрівна.

4. КОМПЛЕКТУВАННЯ І ОБЛІК ФОНДУ

У напрямку комплектування документів ЦНБ Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна здійснює важливу та відповідальну роботу для підтримки належного стану книгозабезпеченості навчальних дисциплін, які викладаються в університеті, здійснюється робота з підтримки оптимального складу бібліотечного фонду. 2019 році було отримано 16 заявок від факультетів та окремих кафедр, 15 з яких були повністю виконані. План на 2019 рік становив 22000 документів, у т.ч. 3000 мережних локальних документів. Загальна кількість документів, на які поповнився фонд – це 21893 примірники (6580 назв) нових документів, у тому числі 3592 мережних локальних документів (МЛД), для поповнення фонду.

За цільовим призначенням фонд ЦНБ поповнився на 11499 примірників наукових документів, 10048 примірників навчальних і 346 примірників літературно-художніх видань.

Бібліотекою враховується швидкий розвиток технологій електронних книг, доступність книг в електронному форматі, розвиток електронного дистанційного навчання. Проведені переговори щодо поповнення фонду бібліотеки електронними підручниками.

У 2019 році витрачено **3576183** гривні на закупівлю навчальних підручників та посібників, серед яких 5537 англійською мовою для студентів, у яких мова навчання – англійська. Серед придбаних книжок 125 мають доступ до онлайн версії.

На передплату періодичних друкованих видань у 2019 році для бібліотеки та підрозділів університету витрачена сума **345761** гривня **49** копійок. Передплату здійснювали у ТОВ «АС-Медіа» та окремі електронні журнали у ТОВ «МЦФЕР-Україна».

ПЛАНУЄТЬСЯ: у 2020 р. придбати колекцію з 1180 видань навчальної літератури (електронні підручники) з необмеженим доступом з комп'ютерів бібліотеки та підрозділів Каразінського університету. Придбати підручники, наукову літературу, художню літературу та періодичні видання за заявками кафедр і структурних підрозділів університету. На тлі інтенсивного розвитку українського книговидавництва та якісних українських перекладів світових бестселерів заплановано на наступний рік придбати сучасні літературно-художні документи. Розширити доступ до навчальної платформи USMLE.

4.1 Статистичні показники надходжень документів за 2019 рік

Назва показника	План 2018 р.	Виконання 2018 р.	План 2019 р.	Виконання 2019 р.	План 2020 р.
Всього примірників	20500	27056	22000	21893	22500
Всього назв	10500	7458	8000	6580	7200
Книг (назв)	3200	2519	3000	2712	3000
Книг (примірників)	10000	13831	12500	12903	12900
Періодичних видань	2985	2067	2500	2320	2000
у т.ч. журналів (примірників)	2962	2046	2480	2296	1980
у т.ч. газет – річних комплектів	23	21	20	24	20
Неопублікованих документів	5000	4099	4000	3057	3100
Електронних носіїв із записом	15	19	-	21	-
Мережних локальних документів	2500	7040	3000	3592	4500
Інших документів	Не план.	21	Не план.	-	Не план.
За цільовим призначенням					
Наукової (примірників)	13600	15528	10500	11499	10500
Навчальної (примірників)	6000	11225	11000	10048	11000
у т.ч. в електронній формі	-	100	-	-	-
Літературно-художніх видань	900	303	500	346	1000

Назва показника	План 2018 р.	Виконання 2018 р.	План 2019 р.	Виконання 2019 р.	План 2020 р.
За мовами					
Державною мов. - примірників	13500	11596	10000	11153	11500
Іноземними мов. - примірників	7000	15460	12000	10740	11000
у т.ч. російською - примірників	2500	5134	1500	4077	3000

4.2 Надходження літератури іноземними мовами (без документів рос. мовою)

Назва показника	Виконання 2018 р.	План 2019 р.	Виконання 2019 р.	План 2020 р.
Назв	1051	1500	806	900
Примірників	10326	6000	6663	6000
Книг (примірників)	10156	5700	6457	5800
Журналів (назв)	14	20	42	30
Журналів (примірників)	170	300	203	200
Магнітні диски (примірники)	-	-	2	-
Наукової (примірників)	1240	1000	793	800
Навчальної (назв)	115	100	208	200
Навчальної (примірників)	9060	4 500	5613	5100
Художньої (примірників)	26	200	31	100

4.3 Джерела комплектування

Найменування	Виконання 2018 р.	План 2019 р.	Виконання 2019 р.	План 2020 р.
Заміна	397	1000	1817	800
Передплата	1229	1300	1273	1200
Книгообмін	566	550	490	500
Фірми, видавництва	10140	7000	8272	7500
Видавництво ХНУ імені В. Н. Каразіна	394	Не план.	1093	1000
Інші	7290	9150	5356	7000
Усього	20016	19000	18301	18000

Список постачальників 2019 р.

- ПП Нова Книга
- Видавництво «Право»
- ТОВ Видавничий Дім ЦУЛ
- ТОВ Видавничий Дім Кондор
- Видавничий Дім «Києво-Могилянська Академія»
- ТОВ Гельветика
- ФОП Сергєєва М.А.
- ТОВ «АС-Медіа»

4.4 Дари

Фонд бібліотеки традиційно поповнювався дарами. У 2019 році було отримано 2393 видання на суму 303 890 грн. Найбільші особисті колекції передали: ректор Каразінського університету, академік В.С. Бакіров, професор кафедри фундаментальної математики факультету математики і інформатики університету В.М. Кадець, начальник автотранспортного підрозділу В.А. Клименко, відомий американський правник Ерік Скотт Петерсен.

Серед організацій – Фондація Анастасіуса Левентіса (Нікосія, Кіпр), Фонд національно-культурних ініціатив імені Гната Хоткевича (Харків Україна), Інститут української мови НАН України (Київ, Україна), Національний музей Голодомору-геноциду (раніше до серпня 2019 р. Національний музей «Меморіал жертв Голодомору») (Київ, Україна), Інститут обдарованої дитини НАПН (Київ, Україна), Видавництво «Наукова Думка» (Київ, Україна), Видавництво Академперіодика (Київ, Україна), Харківська правозахисна група (Україна).

У вересні, під час визиту до Каразінського університету американського юриста, провідного світового експерта у дослідженні творчості Томаса Джефферсона Еріка С. Петерсена їм було передано у подарунок книги про творчість американського політичного діяча Томаса Джефферсона.

У цьому році бібліотека отримала рідкісний подарунок – факсимільне видання найвидатнішої пам'ятки української писемності Пересопницьке Євангеліє. Урочиста передача відбулася 16.09.2019 р. у Харківській державній науковій бібліотеці імені В.Г. Короленка. Передав історичну пам'ятку митрополит Переяслав-Хмельницький і Вишневський, управитель Переяславсько-Вишневської єпархії Православної церкви України Олександр (Драбинко) (Додаток № 1).

4.5 Книгообмін та обмінно-резервний фонд

У 2019 році робота з обміну документами, як і завжди, велася у двох напрямках: безкоштовна передача документів з обмінного фонду іншим організаціям та безпосередньо книгообмін. На підставі листів-звернень було передано до бібліотеки Черкаськолозівського ліцею № 1 (1376 примірників) та кафедри мовної підготовки соціально-психологічного факультету НУ цивільного захисту України (556 примірників) документи у загальній кількості 1932 примірників.

За книгообміном надіслано 495 примірників. Від партнерів отримано 490 документів. Активні бібліотеки-партнери з книгообміну наведені у таблиці «СПИСОК активних партнерів з книгообміну» (Додаток № 2).

4.6 Вилучення літератури з фондів

З метою підготовки фонду навчальної літератури до переїзду у Північний корпус протягом року здійснювалось активне списання літератури, що застаріла за змістом та втратила свою актуальність. У 2019 році, як і завжди, списання здійснювалось з інвентарних книг, картотеки безінвентарного обліку та електронного каталогу.

План на 2019 рік становив 23130 примірників.

Виконання становить 20682 примірника.

СПИСАННЯ книг із фондів у відділах ЦНБ

Найменування	Виконання 2018 р.		План 2019 р.		Виконання 2019 р.		План 2020 р.	
Відділи	Загальне списання	у т.ч. перевод у ОФ	Загальне списання	у т.ч. перевод у ОФ	Загальне списання	у т.ч. перевод у ОФ	Загальне списання	у т.ч. перевод у ОФ
Відділ навчальних абонементів	1942	1593	11500	8000	9339	2746	10000	3500

Відділ зберігання фондів	18572	4023	8000¹	5000	7354	-	6000	1000
Сектор бібліотечних пунктів «Кафедральна бібліотека»	126		-		232	-	200	-
Відділ філологічної літератури	1996	545	3000		1992	-	3000	-
Відділ фізико-технічної літератури	114	95	500	450	861	176	800	150
Сектор видань XIX - початку XX ст.	-		-		761²	-	-	-
Відділ наукової та худ. літератури	84		130		143	-	140	-
Відділ чит. залів	35		-		-		-	
Інші відділи	-		-		-		-	
Усього	22869	6256	23130	13450	20682	2922	20140	4650
Вибуття з ОРФ	4293		4500		2427		4000	

СПИСАННЯ за видами операцій

Види операцій сектора списання	План 2019 р.	Виконання 2019 р.	План 2020 р.
Списання	9680	17760	15640
Переводи		597	
Перевод в ОРФ (списання)	13450	2922	4650
Усього	23130	21279	20140

СПИСАННЯ за видами і мовами

Назва показника	План 2019 р.	Виконання 2019 р.	План 2020 р.
Всього примірників	23130	20682	20140
Всього назв	-	5570	-
Книг: назв.	-	5393	-
Книг : прим	19530	15394	15500
Періодичних видань	3600	5282	4780
у т.ч. журналів - примірників	-	4947	4480
у т.ч. продовжуваних видань – примірників	-	319	300
Неопублікованих документів	не план.	не план.	не план.
Електронних носіїв із записом	не план.	не план.	не план.
Інших документів	не план.	6	10
За цільовим призначенням			
Наукової: примірників	8000	8980	8000
Навчальної примірників	15000	11321	12000
Літературно-художніх видань	130	381	290
За мовами			
Державною мов. - примірників	2000	3569	2790
Іноземними мов - примірників	330	3266	2500
Російською – примірників	20800	13847	15000

¹ Дублетна література, що повертається з кафедральних бібліотек² Зношена література

СПИСАННЯ з причин у 2019 році

зношена	застаріла	загублена	інші причини (перевод в ОФ)
12090	3645	2025	2922

4.7 Обмінно-резервний фонд**ОБМІННИЙ І РЕЗЕРВНИЙ ФОНДИ**

Найменування	Усього на 01.01.2019	Надійшло у 2019 р.	Вибуло у 2019 р.	Усього на 01.01.2020 р.
Кількість документів у обмінному фонді	8301	3594	2427	9468
У т.ч. книги:	5877	3128	2152	6853
журнали і продовжувані видання:	2424	466	275	2615
Кількість документів Резервного Фонду	3773	40	-	3813

5. ОРГАНІЗАЦІЯ І ЗБЕРІГАННЯ ФОНДІВ

5.1 Фонд ЦНБ

Розподіл фондів за відділами

№	Назва відділів	Кількість примірників
1.	Відділ зберігання фондів	2077548
1.1	Мікроформи	47529 мікрофіши, 702 мікрофільми
2.	Відділ наукової і художньої літератури	240776 прим. наук. літератури 25966 прим. худ. літератури
3.	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів	
3.1	Рукописів	993 прим. + архівні документи
3.2	Колекції XII-XIXст.	65804 прим.
3.3	Фонд літератури з мистецтва	60674 прим.
3.4	Фонд зібрання Музею праць вчених університету	5845 прим.
3.5	Вітчизняних журналів до 1917 р. видання	74800 прим.,
3.6	Іноземних журналів до 1945 р. видання	73000 прим.
3.7	Фонд колекції XIX початку XX століть	230776 прим
3.8	Підшивки газет	10520
4.	Відділ філологічної літератури	60899
5.	Навчальні абонементи	290000 прим.
6.	Фонд відділу читальних залів	48 965 примірник
7.	Відділ фізико-технічної літератури	71 000
8.	Фонд НБВ	29431
9.	Фонд НМВ	2183
10.	Фонд кафедральних бібліотек	41701 прим.

У ЦНБ велика увага приділяється роботі з фондом. Усі відділи, які зберігають фонди, ведуть «Книгу руху фонду відділу».

Фонд ЦНБ на 01.01.2020 р. складає:

Найменування	Складає на 01.01.2019 р.	План на 01.01.2020 р.	Складає на 01.01.2020 р.	План на 01.01.2021 р.
Назв	477691	477691	478701	481281
Примірників	3447800	3446670	3451804	3462770
У тому числі рідкісних та цінних документів	565 175		≈565 200	
<i>За видами</i>				
Книг	2113924	2106894	2111433	2114000
Періодичних видань:	1189203	1188103	1186241	1187200
у т.ч. журналів - примірників	1179875	1178760	1176905	1177860
у т.ч. газет - річних комплектів	9328	9343	9336	9340
Неопублікованих документів	112114	116114	115171	118200
Електронних носіїв із записом	3532	3532	3553	3560
Мережних локальних документів, що доступні читачам (не службові)	25509	28509	31894	36300
Інші документи (карти+рукописи)	3518	3518	3512	3510
<i>За цільовим призначенням</i>				
Наукових документів	1902653	1905153	1907595	1909070

Найменування	Складає на 01.01.2019 р.	План на 01.01.2020 р.	Складає на 01.01.2020 р.	План на 01.01.2021 р.
Навчальних документів:	1167925	1163925	1166652	1174700
У т.ч. в електронній формі (носії + локальні мережні документи)	–	–	3013	3050
Художніх документів	377222	377592	377557	379000
За мовами				
Державною мовою:	557336	565336	567813	570000
Іноземними мовами:	2890464	2881334	2883991	2892770
У т.ч. російською мовою:	2165439	2146139	2155669	2150000

5.2 Центральне книгосховище (відділ зберігання фондів)

Фонд відділу на 31.12.2019 року становить **2077548** документа. Центральне книгосховище протягом 2019 року поповнювались переважно періодичними виданнями – 279 документів.

В підсобні фонди читальних залів, кафедральних бібліотек видано 282 документа. Протягом року до центрального книгосховища повернулося 72162 документа. З них книг: 45707, журналів: 26303, підшивок газет: 152.

5.2.1 Робота з бібліотечними пунктами на кафедрах університету

На кінець 2019 року працює 47 бібліотечних пунктів на кафедрах університету. Загальний фонд складає 41701 документ. Користувачів нараховується 6040, відвідувань 20005, книговидач 22453, довідок 6423. Із фондів ЦНБ та навчальних абонементів у бібліотечні пункти видано 430 документів. Передано із фондів бібліотечних пунктів до ЦНБ 2325 одиниці літератури.

Основні показники роботи з фондом

№	Назва роботи	2018	2019 План	2019 Виконання	2020 План
1	Виконання читачьких замовлень	72061	50000	71632	50000
2	Прийом нової літератури:	450	3000	2476	3000
3	Усього:				
	У т. ч. за видами:				
	Книг	113	500	161	500
	Періодичних видань	337	3000	2315	3000
4	Видача у підсобні фонди (для відділів – основних фондоутримувачів) усього:	1069	500	282	500
5	Повернення з підсобних фондів (для відділів – основних фондоутримувачів)	4483	800	5903	1000
6	Розстановка нових надходжень та книг повернутих читачами	67995	45000	72162	45000
7	Розстановка формулярів в індикаторі	1069	500	282	500
8	Оформлення і розміщення роздільників	-	-	-	-
9	Перевірка правильності розстановки фондів	1643270	1500000	1697157	1500000
10	Знепилення книг	1359428	1000000	1407670	1000000
11	Списання	-	-	-	-

№	Назва роботи	2018	2019 План	2019 Виконання	2020 План
12	Підготовка та передача до палітурної майстерні	7	100	237	100
13	Передача до ОФ	-	-	-	-

5.3 Сектор нових надходжень документів

Найважливішими напрямками роботи сектора зберігання нових надходжень літератури залишаються виконання читацьких замовлень і організація фонду та забезпечення його збереження. На кінець 2019 року фонд наукової літератури сектора зберігання нових надходжень становить 266742 примірника.

Основні показники роботи з фондом

№	Назва роботи	2017	2018	2019 План	2019 Викон.	2020 План
1.	Одержано та виконано читацьких замовлень	65300	65465	66000	64460	65000
2.	Прийом нової наукової літератури: - магнітних носіїв	7944 12	7946 17	8000	6297 19	7000 20
3.	Видано в підсобні фонди:	1427	2721	1350	1307	1300
4.	- читальні зали	1180	2676	1300	1280	1300
5.	- кафедральні бібліотеки	247	45	50	27	30
6.	-залишилось у секторі нових надходжень: -з них іноземною мовою	6517 165	5225 2079	6000	4990 253	5000 250
7.	Прийом нової художньої літератури	164	244	300	404	400
8.	Розстановка нових надходжень та книг повернутих читачами	73200	73650	74000	69450	69500
9.	Розстановка формулярів в індикаторі	1427	2721	1500	1307	1310
10.	Оформлено і розміщено роздільників	150	130	130	130	130
11.	Перевірка правильності розстановки фондів	210000	220000	220000	220000	220000
12.	Знепилення книг	210000	220000	220000	220000	220000
13.	Списано втраченої читачами літератури із фонду відділу	38 24	22науч 15худ.	100 30	147 28худ.	10
14.	Підготовлено та передано до переплетення	150	143	150	150	150
15.	Повернено із підсобних фондів	170	2027	400	25	50

5.4 Фонд відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів

До складу фонду відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів входять: фонд рідкісних видань, фонд літератури з мистецтва, фонд зібрання Музею праць вчених ХНУ, вітчизняних журналів до 1917 р. видання, іноземні журнали до 1945 р. Рукописів у відділі налічується 993 од. зб. + архівні документи.

У звітному році у фонд відділу прийнято 236 прим. надходжень, з яких: рідкісні видання становлять 59 прим., література з мистецтва – 47 прим., журнали вітчизняні до 1917 р. – 33 прим., журнали іноземні до 1945 р. – 269 прим., праці вчених Харківського

університету – 97 прим. Підсобний фонд довідкової літератури читального залу № 12 поповнився на 19 видань.

Колекції книжкових пам'яток відділу поповнилися, в основному, за рахунок книг, які зберігалися в кафедральних бібліотеках університету. Також після уточнення року видання були переведені примірники в колекцію книг XVIII ст. До колекції факсимільних рукописних книг надійшов цінний дар - примірник факсимільного видання найвидатнішої пам'ятки української писемності XVI ст. Пересопницького Євангелія. Передав історичну пам'ятку митрополит Переяслав-Хмельницький і Вишневський, управитель Переяславсько-Вишневської єпархії Православної церкви України Олександр (Драбинко) за участі митрополита Харківського і Богодухівського Митрофана, директора Музею староукраїнської книги Львівської національної галереї мистецтв імені Б. Г. Возницького Станіслава Волощенка та ректора Відкритого Православного Університету Святої Софії Премудрості, фундатора і шеф-редактора інтернет-порталу «Православ'є в Україні» (orthodoxy.org.ua) Георгія Коваленка. Урочистий акт передачі до фондів ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна та Харківської державної наукової бібліотеки імені В. Г. Короленка факсиміле Пересопницького Євангелія відбувся 16.09.2019 р. в актовій залі ХДНБК.

У листопаді 2019 р. фахівці відділу відвідали Харківське товариство польської культури з метою перегляду та відбору літератури – 148 польських видань XIX-XX ст. на предмет їх передачі до фонду ЦНБ.

5.5 Фонд сектора цінних видань XIX ст. – початку XX ст.

На 31.12.2019 р. фонд сектору цінних видань XIX – початку XX ст. становить: книги – 230776 прим.; 10520 підшивок газет; іноземні журнали до 1945 р. включно (шифри зберігання починаючи з к-2651).

У звітному році у фонд сектору прийнято 1095 прим. нових надходжень, з яких: Книги – 826 прим.; періодичні видання: 269 (іноземні журнали). Нові надходження являють собою здебільшого книги та періодичні видання з фондів кафедральних бібліотек (зокрема, з кабінету математики).

Робота з фондом

№	Назва роботи	Виконання 2019
1.	Виконання читацьких та службових замовлень, у тому числі:	6114 та 280 підшивок газет
	книги,	1501
	іноземні журнали,	47
	газети,	280 підшивок
	службові замовлення	4566
2.	Розстановка нових надходжень та літератури повернутої користувачами	6208
3.	Оформлення та розстановка формулярів в індикаторах	2120
4.	Перевірка правильності розстановки фондів	5500 метрополиць (220000 прим.)
5.	Переміщення документів в межах стелажів, ярусів	1490 метрополиць (59600 прим.)
6.	Знепилення фондів	4463 метрополиць (178520 прим.)
7.	Дрібний ремонт документів	4750
8.	Оформлення фонду роздільниками	330

5.6 Фонд відділу навчальної літератури

Фонд відділу навчальної літератури скомплектовано у відповідності до його профілю. Загальний кількісний склад становить біля 290000 одиниць зберігання.

У 4 розділі «Стратегії розвитку Центральної наукової бібліотеки» – «Дружність» (наукова бібліотека в інфраструктурі університету) одним із заходів передбачено у приміщенні Північного корпусу відкрити сучасний центр обслуговування для студентів.

В рамках даного бібліотечного проекту проводилася підготовча робота по переміщенню книжкового фонду до нового відділу. Було прораховано кількість літератури (більше 30 тис. примірників), необхідна кількість метрополіць, а також, із залученням представників методичних рад факультетів, переглянуто і списано зношену та морально застарілу літературу. Із фондів виключено 9,336 примірників, що відповідає плану на 2019 рік.

При роботі з книгами кабінету математичної літератури були виявлені примірники із особистої бібліотеки професора Харківського університету, математика Антона Сушкевича. Ці видання будуть передані до відділу рідкісних видань як колекція.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Скласти план переїзду до Північного корпусу частини книжкового фонду.
- Проведення роботи з перегляду фондів представниками методичних рад факультетів;
- Виявлення зношеної літератури і вилучення її з фондів;
- Вирішення питання зберігання монографій;
- Передача до обмінного фонду дублетної літератури.

5.7 Фонд відділу філологічної літератури

Фонд відділу скомплектовано у відповідності до навчальних програм філологічного факультету. До його складу входять підручники з суспільно-політичних, економічних, гуманітарних та інших галузей знань. Також увазі користувачів пропонуються довідкові видання, словники, енциклопедії. На абонементі № 6 навчальна література складає 55 відсотків відносно загальної кількості фонду. Крім того, до складу фонду абонементу № 6 входять наукові та літературно-художні видання. Вони складають 18 та 27 відсотків відповідно відносно загальної кількості фонду. Проводилася підготовча робота по переміщенню книжкового фонду до нового відділу

5.8 Фонд відділу фізико-технічної літератури

У 2019 р. фонд відділу становить приблизно 71000 примірників (абонемент 67000, читальний зал №5-4000). Надійшло до відділу у 2019 р. 142 примірника (абонемент). В обмінний фонд ЦНБ з фонду відділу було передано 176 примірників. Протягом року вилучено з фонду відділу 68532 примірників.

У 2020 році **планується** списати близько 800 примірників, літератури застарілої за змістом.

5.9 Фонд відділу читальних залів.

Фонд відділу читальних залів на 1.01.2020 р. складає 48 965 примірників. Це більше, ніж було у минулому році на 2 144 примірників. До відділу зберігання фондів було передано на зберігання лише газети за звітний рік, книжкові видання не приймалися з причини недостатності місця для її розташування.

Фонди всіх читальних залів мають відкритий доступ і постійно поповнюються новою літературою. Протягом звітного року до фондів залів надійшло:

- ч/з 1 – 2 784 примірники;
- ч/з 2 – 604 примірники;
- ч/з 4 – 573 примірники;
- ч/з 6 – 533 примірники;
- ч/з 8 – 58 примірників.

Усього – 4 552 примірники.

Працівники читальних залів контролюють кількість примірників підручників у фондах залів, при необхідності доукомплектовують додаткові примірники тих видань, що користуються найбільшим попитом.

Постійно ведеться робота з фондом з метою виявлення літератури, що користується малим попитом, ведеться вилучення цих примірників з метою передачі до пунктів зберігання.

5.10 Фонд науково-бібліографічного відділу

У 2019 р. комплектування підсобного фонду науково-бібліографічного відділу продовжувалося за Моделлю комплектування з урахуванням особливостей комплектування фонду ЦНБ та напрямків розвитку діяльності НБВ. Кількість документів у підсобному фонді відділу на кінець 2019 р. становить 29 431 примірники.

Продовжувалася робота з переіндексації фонду на УДК. На індекси УДК переведені документи краєзнавчої частини ПФ НБВ. Це документи за тематикою Харківська область, Харків, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, у кількості близько 3 000 примірників.

5.11 Інвентаризація фондів

Зведений звіт з інвентаризації фондів ЦНБ у 2019 році

№	№№ наказів і розпоряджень	Назва відділу	Назва фонду, що інвентаризується	Кількість примірників, що пройшла інвентаризацію
1	Наказ від 04.06. 2019р. №0305-2/331. Про інвентаризацію фондів бібліотеки	Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів	Фонд газет XIX – початку XX століття	10558 одиниць зберігання (підшивок)
2	Про інвентаризацію фонду Центральної наукової бібліотеки. Розпорядження №0305-13 від 21.06. 2018	Науково-бібліографічний відділ	Підсобний фонд відділу	29521 прим.

№	№№ наказів і розпоряджень	Назва відділу	Назва фонду, що інвентаризується	Кількість примірників, що пройшла інвентаризацію
3	План перевірки кафедральних бібліотек. Розпорядження ЦНБ	Відділ зберігання фондів	Фонд бібліотечних пунктів «Кафедральні. бібліотеки, у т. ч. :	27063
	№0305/19 від 30 листопада 2018 р.		Кафедра нової та новітньої історії	581 прим.
	№0305/25 від 30 грудня 2018р.		Кафедра фізіології і біохімії рослин та мікроорганізмів	482 прим.
	№0305/18 від 27 грудня 2016р		Навчальна лабораторія фізичної географії, геоекології та методики викладання географічних дисциплін імені професора Г. П. Дубинського (кабінет метеорології)	1235 прим.
	№0305/14 від 29 грудня 2015р		Кафедра історіографії, джерелознавства та археології	1372 прим.
	№0305/25 від 30 грудня 2018р		Кабінет методики викладання історії	240 прим.
	№0305/18 від 27 грудня 2016р		Навчальна лабораторія фізичної географії, геоекології та методики викладання географічних дисциплін імені професора Г. П. Дубинського (сектор методики викладання)	1097 прим
	№0305/25 від 30 грудня 2018 р.		Кафедра мінералогії, петрографії та корисних копалин	1035 прим.
	№0305/19 від 30 листопада 2017 р.		Кабінет математичної літератури на факультеті математики і інформатики	21021 прим.
4.	План перевірки фондів читальних залів. Розпорядження по ЦНБ.	Відділ читальних залів	Фонд читального залу №1	6 000
Усього перевірено у 2019 році:				67 142

У 2019 р. завершився основний етап проведення інвентаризації фонду газет XIX – початку XX століття відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів газет. До проведення перевірки фонду газет залучалися представники інших структурних підрозділів ЦНБ, зокрема працівники господарчої частини для подачі з верхніх полиць підшивок газет, враховуючи їхню велику вагу та формат до А1.

Основна мета перевірки – встановлення фактичної наявності документів у фонді, а саме: назва комплексу за всі роки його надходження у фонд незалежно від зміни назви видання та повноти комплексу; кількість підшивок (їх формат), кількість метро полиць; для разових газет: **назва, примірник** (номер, випуск для непереpletених газет); забезпечення належного порядку в організації, розміщенні фонду, його фізичному збереженні – виявлення підшивок газет (разових примірників), які потребують ремонту, реставрації, забезпеченні захисними футлярами. Для фіксації усіх цих даних були розроблені відповідні облікові таблиці, які щоденно заповнювалися під час проведення інвентаризації.

Результатом інвентаризації є встановлення точної кількості одиниць зберігання - 10 558. Паралельно дані передавалися до відділу наукової обробки літератури для відображення в електронному каталозі ЦНБ. На момент завершення інвентаризації усі дані про наявний фонд цих газет були відображені у електронному каталозі ЦНБ. Аналіз облікових таблиць буде продовжено у 2020 р.

- Проведено підготовчу роботу з інвентаризації фонду праць вчених університету (сигла зберігання 116). З топокаталогом на даний фонд звірено 3000 прим. (прибл. половина фонду).
- Було проведено підготовчу роботу для інвентаризації фонду наукової літератури формату «Н», а саме частину фонду : Н 560 000 – Н 594 999.

Підготовчий етап інвентаризації цієї частини фонду проводилася вперше і проходила в автоматизованому режимі у декілька етапів:

- Фонд літератури Н 560 000 – Н 582 055 було знепилено, дещо переміщено та перевірено на правильність розстановки.
- Усі документи було перевірено на предмет наявності на них штрихкодів або їх поновлення у разі зношення або у разі інших непорозумінь.
- Було створено електронний кошик, у який за допомогою звичайного та накопичувального сканеру було за штрихкодами внесено 18 252 документа.
- Проведено підготовчий інвентаризації фонду формату «С» відділу збереження фондів (42 000 прим.) Усі книги введені до електронного каталогу.
- Проведено перевірку фондів у 9 бібліотечних пунктах на кафедрах університету:

В 2019 році проведена перевірка фондів у бібліотечних пунктах на кафедрах університету:

- кабінет фізіології і біохімії рослин (23);
- кабінет методики викладання історії (37);
- кабінет методики викладання географічних дисциплін (26);
- на кафедрі мінералогії, петрографії та корисних копалин (27);
- кафедрі Нової та Новітньої історії (38);
- кабінет математичної літератури (3) (розпочато у 2018 році),
- бібліотеки кафедри історіографії, джерелознавства і археології (36) (розпочато у 2016 році).
- у бібліотечному пункті на кафедрі кримінально-правових дисциплін (52) та біостанції «Гайдари» (96) (розпочато у 2018) перевірка знаходиться на завершальній стадії заміни втраченої читачами літератури.

Під час перевірки із фондів кафедральних бібліотек списано загубленої літератури та на яку внесена рівноцінна заміна 521 одиниця. Проводиться робота по подальшому внесенню рівноцінної заміни на загублену літературу.

План інвентаризації 2020 року:

1. Фонду рукописів та інкунабул (993 прим.)
2. Колекцій «РК-ХДУ» (видання друкарні Харківського університету до 1917 р.) і колекції Музею праць вчених. Загальна кількість – близько 8000 вид.
3. Продовжити роботу по переобліку фонду літератури з мистецтва (10 000 прим.).
4. Завершити інвентаризацію частини фонду формату «Н» :Н 560 000 - Н594 999 (35 000 прим.).
5. Розпочати підготовчий етап інвентаризації авторефератів.
6. Провести перевірку бібліотечних пунктів на кафедрах : кафедра мікології (21), кабінет англійської мови (64), кабінет обчислювального центру (79), бібліотека Науково-методичного центру (78) та в бібліотечному пункті який розташовано в Музеї природи (24) .
7. Перевірка підсобного фонду читального залу № 6 (6 тис. прим.)
8. Перевірка підсобного фонду Науково-методичного відділу (2 тис. прим.)

5.12 Збереження фондів

Діяльність з організації, зберігання, раціонального розміщення та утримання в належному стані усіх видань, які зберігаються у ЦНБ, являються пріоритетними напрямками роботи фондоутримувачів.

За звітний період у відділі книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів була закінчена реставрація газети «Южный край». У 2019 р. робочою групою працівників бібліотеки було підготувано до оцифрування 12 підшивок газети «Южный край» та 43 підшивки газети «Харківський університет».

Розпочато реставрацію газет «Харьковские губернские ведомости» (зроблено 2 підшивки). Процес реставрації газетних підшивок включає розшивання підшивок, відновлення задовільного стану сторінок, запакування для відправлення на оцифровку, розпакування та інше.

Щомісяця у всіх відділах фондоутримувачів проводяться санітарні дні, протягом яких знепилюється книжковий фонд. Протягом року весь фонд бібліотеки було знепилено. Також постійно здійснюється робота з виявлення пошкодженої літератури і літератури, що потребує відновлюваних палітурних робіт.

Планово проводиться робота з перевірки правильності розстановки фондів у підрозділах ЦНБ.

У 2019 р. було укладено Додаткову угоду № 5 від 15 березня 2019 р. до Договору № Н/103-2014 від 11 лютого 2015 р. на виконання робіт з утримання, збереження та розвитку наукового об'єкту, що становить національне надбання – Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У 2019 р. згідно плану заходів, необхідних для утримання, збереження та розвитку Фонду книжкових пам'яток ЦНБ, проведено наступні роботи:

Виконано послуги ТОВ «Цифрова країна» з перетворення даних та наповнення електронного ресурсу, а саме: розпізнавання цифрових копій, у тому числі текстів з особливою орфографією (з «ять») особливо цінного періодичного видання газети XIX-XX

ст. «Южный край», що виходила у Харкові з 1880 р. та ілюстрованого додатку до газети «Южный край». Розміщено цифрову колекцію газети «Южный край» у створеному в бібліотеці відкритому повнотекстовому ресурсі «Електронний архів періодичних видань Karazin.Back2News» (<http://karazin.back2news.org/>) на сайті бібліотеки. «Karazin.Back2News» надає можливість пошуку в текстах на сторінках газети за ключовими словами і на кінець 2019 р. його обсяг складає 34824 сторінок. У 2019 р. розпізнано тексти 12936 поцифрованих сторінок і розміщено у «Karazin.Back2News».

«Електронний архів періодичних видань Karazin.Back2News» було створено у 2018 р. за підтримки Українського культурного фонду, Центральною науковою бібліотекою у партнерстві з ТОВ «Цифрова країна» (м. Київ). Метою створення архіву було надання необмеженого безкоштовного он-лайн доступу до історичних документів, періодичних видань, що видавалися на території України, розкриття та висвітлення сторінок історії рідного краю для використання у наукових дослідженнях істориків, краєзнавців та усіх зацікавлених. Створення такого архіву є унікальним досвідом для бібліотек України.

Попередньо, з метою застосування превентивної фазової консервації оригіналів як технології збереження документів, здійснена підготовча робота для поцифрування газети «Южный край» (1880-1919 рр.). Для цього проведено комплекс реставраційних робіт і повністю закінчена реставрація газети «Южный край». Розпочата реставрація газети «Харьковские губернские ведомости» (1838-1917 рр.). Загальний обсяг відреставрованих підшивок газет (за півріччя та поквартальних) становить 14 підшивок формату до А1, що складає 8500 сторінок. Було укладено паспорт реставрації, в якому описано стан підшивок, проведено поаркушне дослідження газет із зазначенням проблем збереженості, описом наявних дефектів.

Наступним процесом з комплексу превентивних заходів таких, як технології збереження документів, був процес створення цифрових копій сторінок газети «Южный край». Ця робота з поцифрування періодичного видання розпочата в 2016 р. і проводиться з метою подальшої консервації оригіналів та для розміщення їх копій у відкритих цифрових архівах для широкого використання. На початку, до роботи з поцифрування залучалися сторонні організації. У 2018 р. на виділені кошти Міністерства освіти і науки України та кошти спецфонду університету було придбано сучасний планетарний кольоровий сканер настільного типу формату А1 – Zeutschel OS 12000, призначення якого дбайливо та якісно виконувати поцифрування безпосередньо у бібліотеці документів великого формату (до А1), різного типу оправи та товщини корінця, не пошкоджуючи їх: таких як рідкісні книги великого формату «in-folio», підшивки газет, зшиті папки та інші. Центральна наукова бібліотека отримала можливість самостійно створювати цифрові копії унікальних документів, які зберігаються у фонді книжкових пам'яток цінних видань та рукописів. У 2019 р. виконана робота зі створення цифрових копій газети «Южный край» у обсязі 11077 сторінок (1483 номери).

Відкритий електронний ресурс з пошуком у тексті за ключовими словами «Електронний архів періодичних видань Karazin.Back2News», який створений у ЦНБ, потребує надійного розміщення, супроводження та функціонування. Для цього у 2019 р. було придбано спеціалізовану систему збереження даних з накопичувачами інформації для забезпечення довгострокового та належного зберігання і функціонування Сервер R-Line.

Для забезпечення зберігання архівних файлів оцифрованих документів газети «Южный край» XIX-XX ст. та ілюстрованого додатку до газети «Южный край», копії яких

доступні у «Електронному архіві періодичних видань Karazin.Back2News», було придбано мережеву систему – Диска станція Synology. За необхідності, архівні файли можуть бути використані. На кінець 2019 р. – це 34824 поцифрованих сторінок, у подальшому будуть розміщуватись архівні файли усіх поцифрованих документів з фонду книжкових пам'яток цінних видань та рукописів.

Модернізується власна палітурна майстерня бібліотеки, шляхом обладнання її спецустаткуванням, яке необхідне і застосовується для проведення превентивних заходів збереження унікальних документів з фонду книжкових пам'яток, цінних видань та рукописів, ремонтно-палітурних, консерваційно-реставраційних робіт. Комплекс цих заходів дозволить забезпечити технологію зберігання пам'яток писемності та друку, так як це практикується в найкрупніших світових бібліотеках.

Для зберігання однієї з перших харківських газет «Харьковские губернские ведомости» (1838–1917 рр.). придбано коробки для архівного зберігання підшивок газет XIX-XX ст. великого формату до A1, 81 шт., у які Коробки виготовлено з особливого безкислотного картону, який забезпечує бережливе зберігання цінних оригіналів з крихкого газетного паперу.

У 2020 році будуть продовжені роботи з підтримки об'єкта НН «Фонд книжкових пам'яток Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна» згідно з планом заходів на 2020 р., необхідних для його утримання, збереження і розвитку.

6. ЕЛЕКТРОННІ РЕСУРСИ

До складу електронної бібліотеки ЦНБ входять електронний каталог з посиланнями до повнотекстових документів, у тому числі до документів з eKhNUIR та eScriptorium; eKhNUIR – електронний архів (репозитарій) праць учених університету; електронний архів рідкісних книг та рукописів для науки та освіти eScriptorium; електронний архів оцифрованих періодичних видань KARAZIN.Back2News; бази даних, до яких бібліотека мала on-line доступ у 2019 році. Це наукометричні бази SCOPUS і WEB OF SCIENCE, повнотекстові Oxford University Press, Cambridge University Press, EBSCO, Institute of Physics Publishing, eLibraryUSA (яка дає доступ до JSTOR, ProQuest Dissertations & Theses Database та ін.), LIBRARIA – архів української періодики онлайн.

Крім того, до електронної бібліотеки входить колекція документів на електронних носіях – CD і DVD дисках.

6.1 Електронний каталог

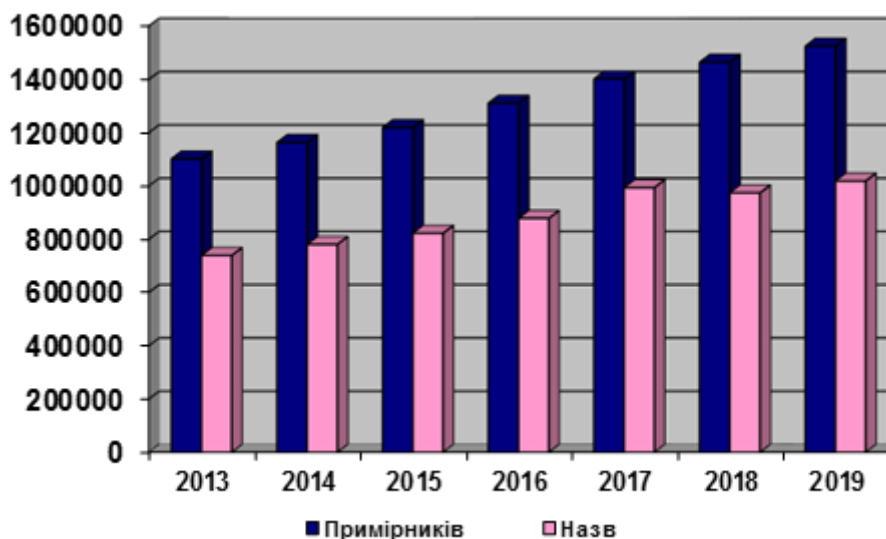
Електронний каталог ЦНБ створюється у АБІС Absotheque Unicode (версії 1.755), яка вже не перший рік підтверджує свою надійність. Сайт електронного замовлення працює трьома мовами: українською, російською та англійською.

На кінець 2019 р. електронний каталог складає 1 018 084 назв документів (1 524 325 примірників). Він поповнився на 44,5 тис назв або на 60 тис. примірників. В електронному каталозі відображаються документи з репозитарію eKhNUIR та з архіву рідкісних видань та рукописів eScriptorium з посиланням на повні тексти у цих базах.

Найменування	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Примірників	1162683	1221175	1310130	1398663	1464117	1524325
Назв, з них:	780352	824029	878114	931695	973541	1018084
аналітичних описів	72130	76384	79064	81369	82661	83988
назв період.видань	7342	7745	9223	9452	9565	9981
повнотекстових	633	425	1445	2026	4346	9397
Рубрик та підрубр.	257294	274439	285391	296793	302902	311657
Відвідувачів	560094	910833	500648	368091	281807	201636
Відвідувань	716891	1139169	612281	452022	345345	250203
Переглядів сторінок	1524268	2119998	1107449	80 522	621932	451346

Таблиця наповненості ЕК:

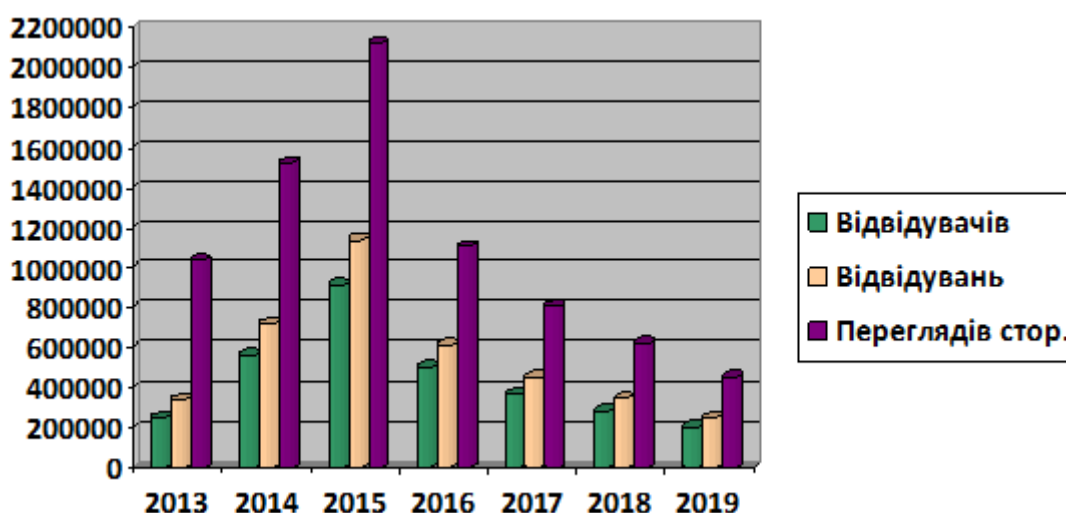
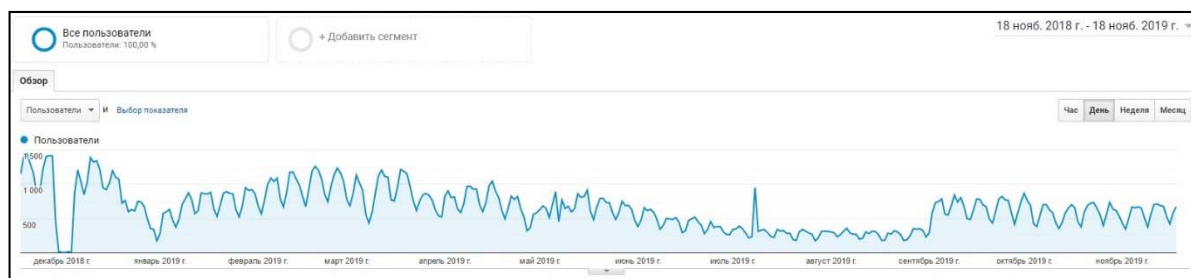
Google Analytics надає таку статистику відвідувань у 2019 році:

- майже 202 тис. тис. відвідувачів з 127 країн світу
- більше 250 тис. відвідувань, з них - 32% зі смартфонів та 3% з планшетів
- більше 451 тис. переглядів сторінок.

Google Analytics

Активних користувачів за добу до 1400.

Сайт електронного замовлення літератури працює у режимі 24/7. Але остання діаграма відвідувань сторінки електронного замовлення наявно відображає зменшення з кожним роком кількості відвідувачів та відвідувань, що можна пояснити наявністю доступу до повнотекстових версій видань, ростом попиту читачів саме до цих видань.

6.2 Електронний архів (репозитарій) праць вчених університету eKhNUIR

У Стратегії розвитку бібліотеки Каразінського університету на 2019-2025 роки багато уваги приділяється розвитку е-ресурсів університету, перш за все, електронних архівів. На цей час бібліотека надає користувачам 31894 мережних локальних документа. З них у Інтернет мережі – 13940 документів у репозитарії eKhNUIR, 8435 документів у архіві eScriptorium, 6331 документ у архіві Karazin.Back2News; а також в Інтранет мережі бібліотеки 2794 документа ЦНБ в архіві LIBRARIA та 394 документа в електронному каталозі, що доступні у Інтранет мережі університету.

Згідно постанови Кабінету Міністрів України від 19 липня 2017 р. № 541 Про створення Національного репозитарію академічних текстів (National Repository of Academic Texts) прийняте рішення про обов'язкове розміщення у Електронному архіву eKhNUIR (<http://dspace.univer.kharkov.ua>) дисертаційних матеріалів. Виконання цих рішень сприяє наповненню архіву, підвищенню рейтингу університету, академічній доброчесності. На цей час у ньому розміщено 421 дисертаційний документ.

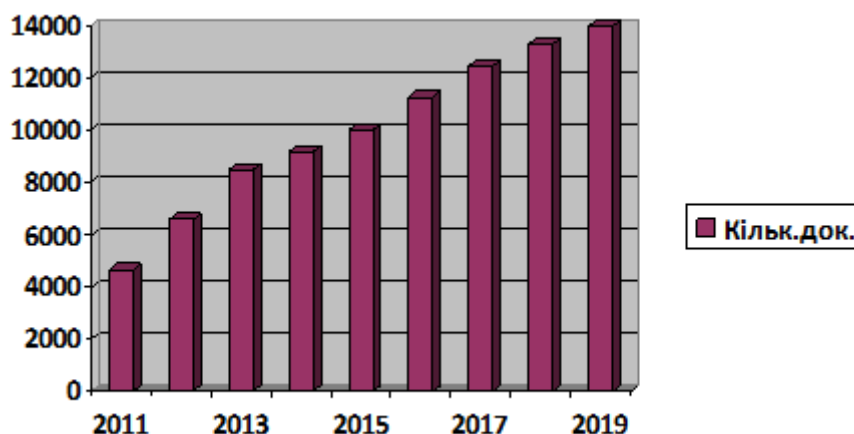
Обсяг електронного архіву eKhNUIR складає 13940 документів, з них біля 6,5 тис. (46,3 %) архівовані авторами та відповідальними депозиторами від факультетів, інші – працівниками бібліотеки.

У минулому році архів поповнився на 647 документів. Продовжувалось відображення у електронному каталозі документів з eKhNUIR з посиланням на повні тексти у архіві. Повністю внесені навчальні матеріали всіх факультетів. Це має особливе значення при створенні електронної картотеки книгозабезпеченості.

До 215-річчя університету працівники поповнили колекцію «**Alma Mater**», де розміщуються документи з історії університету: 1706 документів, серед них 63 номери газети нової колекції «Харківський університет». Ця робота буде проводитись і далі.

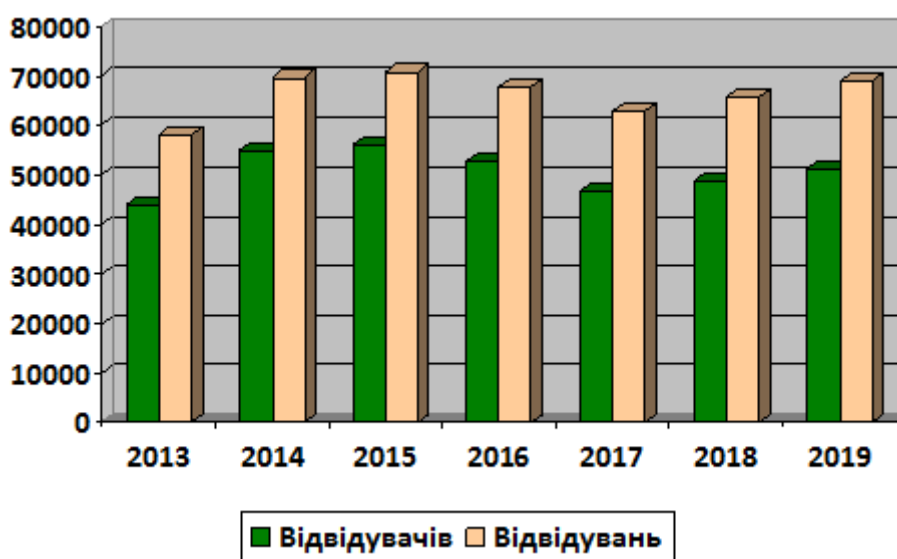
У колекції «Бібліотека» з'явилася новий розділ «Історія ЦНБ у фотографіях».

Найменування	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Назв документів - всього	8459	9164	10017	11264	12451	13293	13940
Авторів документів - всього	5758	6226	6697	7370	7931	8406	8290
Колекцій (спільнот) - всього	31	31	31	31	33	34	35(225)
Ключових слів - всього	28884	31334	34614	37490	39788	41964	43524
Кількість користувачів за рік	43934	54917	56027	52767	46883	48977	51326
Відвідувань – за рік	58045	69587	70812	67744	63071	65870	68872
Переглядів сторінок – за рік	288809	439093	459379	441053	438434	419829	417393
Кількість країн, з яких були відвідування – за рік	88	99	108	119	117	107	112

Постійна увага протягом року приділялась роботі з головною сторінкою репозитарію. На неї розміщується актуальна інформація, посилання на бази даних та портали (Open Ukrainian Citation Index - OUCI та інші), які можуть бути корисними для науковців. У 2019 році був перекладений англійською Авторський договір, розроблена та викладена Інструкція для депозиторів про розміщення дисертаційних матеріалів.

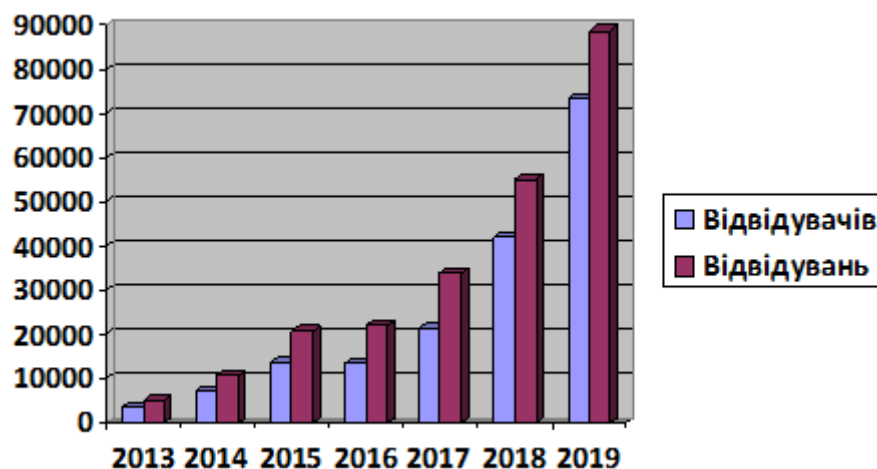
Досить стабільні показники відвідувань eKhNUIR дає Google Analytics – майже 69 тис. відвідувань за рік, при цьому 27,8% з мобільних телефонів та 1,8 % з планшетів.

6.3 Електронний архів рідкісних видань та рукописів для науки та освіти eScriptorium

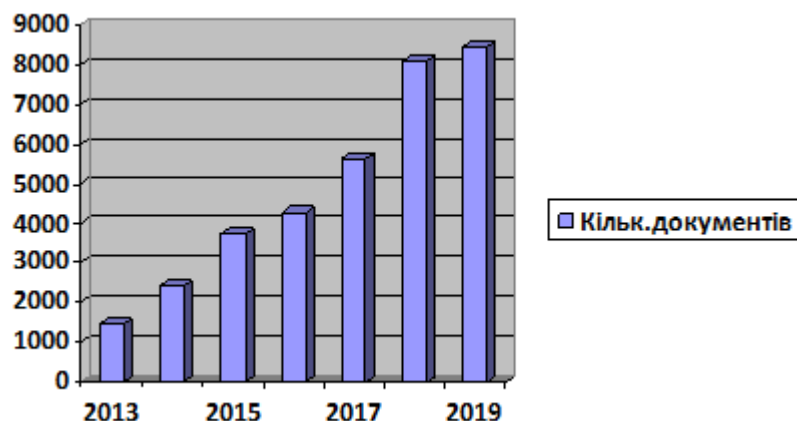
На кінець 2019 року база даних eScriptorium становить **8435 документів** XIV–XX ст. – рукописи та рукописні книги, іноземні стародруки, видання глаголичного, кириличного та гражданського друку, рідкісні українські видання, рідкісні та цінні видання XIX – XX ст., перш за все, періодичні та ін. Більшість з цих документів у повнотекстовому форматі, деякі виставлені в Інтернет лише фрагментами, деякі документи (44 док.) вносяться до архіву для зберігання, але не виставлені в Інтернет-мережі. Оцифровано грецький рукопис XII ст. на пергамені – найстаріший документ у ЦНБ, цифрові копії двох рідкісних східних рукописів – на пальмових листах та на чорному папері білими чорнилами.

Статистика відвідувань архіву, згідно з Google Analytics, зростає більше ніж на 61%, а кількість користувачів на 75%, при цьому 42% відвідувань зроблено з мобільних телефонів і 5% з планшетів.

Значно впливає на статистику відвідувань активно працююча сторінка архіву eScriptorium у соціальній мережі Facebook. Адміністратори сторінки рекламують нові надходження до архіву з посиланням безпосередньо до нього, привертають увагу до цікавих документів, що були розміщені раніше, консультують з питань пошуку у архіві. У 2019 році на сторінках архівів eScriptorium та eKhNUIR у соціальній мережі було зроблено 2130 публікацій.

Показник	2015	2016	2017	2018	2019
Назв документів, всього	739	245	523	8117	8435
Авторів документів, всього	148	162	80	1457	481
Колекцій - всього				13	13 (81)
Ключових слів - всього	218	616	327	36953	38756
За роком видання - всього	V-XX	V-XX	V-XX	XIV-XX	XIV-XX
Кільк. користувачів – за рік	591	237	457	41831	73453
Відвідувань – за рік	768	991	956	55097	88874
Переглядів стор. – за рік	5 255	1 662	3 452	497582	633914
Кількість країн, з яких були відвідування – за рік			3	107	132

У 2019 р. у архіві з'явилися нові розділи – Харків у фотографіях (14 документів), періодичні видання «Основа» 1861-1862 рр. (21 документ), «Нове мистецтво» 1925-1928 рр.

(71 документ), «Культура і побут» 1925-1928 рр. (4 документа). Згідно зі Стратегією розвитку створено новий розділ архіву – **Харківський університет сторінками періодичних видань**, де розміщуються статті, нотатки про університет з газет «Утро», «Южный край», «Харьковские губернские ведомости». Зараз у ньому 179 документів. Ця робота буде продовжуватись, необхідна добірка статей готується відділом книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів.

Велика увага постійно приділяється веденню сайта архіву eScriptorium. Він ведеться трьома мовами (українською, російською та англійською), постійно оновлюються посилання на електронні ресурси ЦНБ та інших бібліотек, які можуть бути цікавими користувачам архіву. Тут є посилання на Karazin.Back2News, де розміщується розпізнана електронна версія газети «Южный край», на ресурс LIBRARIA – архів української періодики онлайн («Архівні Інформаційні Системи», м.Київ), де розміщена газета «Утро» з фондів ЦНБ. Сайт цього проєкту також надає можливість повнотекстового пошуку для користувача.

Згідно зі Стратегією розвитку ЦНБ проводиться робота з поширення матеріалів у електронній колекції «ALMA MATER – до 215-річчя Харківського університету» роботами з історії університету та роботами вчених університету (представлено 1700 документів).

Продовжувалась співпраця з бібліотеками-партнерами проєкту eScriptorium. В архіві представлені нові документи з фонду ФБ ХНАУ ім.В.В.Докучаєва:

- Реальный словарь классических древностей по Любкеру / под ред.: Ф. Гельбке, Л. Георгиевского, Ф. Зелинского, В. Канского, М. Куторги, П. Никитина; О-во классич. филологии и педагогики. – Санкт-Петербург : Издание Общества классической филологии и педагогики, 1885. – [2], IV, 1552 с.: ил.; 1 вл. л. ил.
- Лейкфельд П.Э. Психология : Краткое извлечение из курса, читанного в Императорском Харьковском университете / П.Э. Лейкфельд. – Харьков : Издание студента Дав. Килосанидзе, 1906. – 146 с. – Литографированное издание.
- Лейкфельд П.Э. Средневековая и новая философия : Краткое извлечение из лекций, читанных в Императорском Харьковском Университете / П.Э. Лейкфельд. – Харьков : Издание студента Дав. Килосанидзе, 1907. – 133 с. – Литографированное издание та ін.

Активно поповнювався протягом 2019 р. – **електронний архів оцифрованих періодичних видань Karazin.Back2News** (<http://karazin.back2news.org/>), який створений фірмою «Цифрова країна» (м. Київ). Він надає можливість повнотекстового пошуку по сторінкам газети. У 2019 р. до нього додані 2 818 номерів газети. На цей час там розміщені 6 331 номер газети «Южный край», у тому числі 208 номерів ілюстрованого додатку до газети «Южный край» (взагалі – 34 824 сторінок). З них розпізнано 6199 номерів (33 938 сторінок).

За 2019 рік відвідування Електронної бібліотеки ЦНБ, без урахування відвідувань придбаних баз даних, соціальних мереж складає біля 410 000.

- **ПЛАНУЄТЬСЯ:** На 2020 рік заплановано продовжувати оцифровувати українські періодичні видання, почати оцифрування та розміщення видань, яке зберігається у фондах ЦНБ «Записок Новоалександрийского института сельского хозяйства и лесоводства» с 1876 по 1917 рр. Продовжувати оцифрування газети «Южный край»,

створити колекції газети «Харьковские известия» 1817-1823 рр., журналу «Штык» 1906 р. (9 номерів, атласів великого формату).

Подальше розміщення рідкісних книг із фонду відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів орієнтовно до можливостей нового планетарного сканера формату A1 Zeutschel Omniscan 12000 .

6.4 Електронні бази даних

ЦНБ як ресурсний центр Каразінського університету гарантує дослідникам, викладачам, аспірантам і студентам отримання необхідної якісної інформації. Це сприяє підвищенню кількості та якості наукових досліджень із метою лідерства університету в українському і світовому науковому просторі. Бібліотека орієнтується на світових лідерів, що забезпечують інформаційними ресурсами академічні спільноти (Web of Science, SCOPUS, EBSCO та інш.). Вперше у 2019 р. завдяки сприянню Почесного доктора університету О. В. Ярославського науковці і студенти отримали доступ до найбільшої й поважної повнотекстової колекції академічних журналів із різних галузей знань – публікацій Оксфордського університетського видавництва Oxford University Press.

Бази даних, доступ до яких надавався ЦНБ у режимі он-лайн протягом 2019 року

№ з/п	Назва	Зміст
Бази даних, придбані за кошти університету, МОН та отримані в дар		
1	Web of Science	6.4.1.1 БД від Clarivate Analytics - найвідоміша наукометрична бібліографічна база даних наукових статей з престижних періодичних видань, книг та матеріалів наукових конференцій із зазначенням реальної цитованості цих матеріалів. (МОНУ) 6.4.1.2 Трафік: 6.4.1.3 пошук 14261/ перегляди 784/ 6.4.1.4 завантажено файлів 26 204
2	SCOPUS	Найбільша в світі наукометрична бібліографічна та реферативна база даних та інструмент для відстеження цитуємості статей, опублікованих у наукових виданнях. (МОНУ) Трафік: пошук 11563/ перегляди 13938
3	Журнали Oxford University Press	Понад 300 журналів мають високий рейтинг у світовій науці та охоплюють природничі науки, математику, гуманітарні та соціальні науки, економіку та фінанси, юриспруденцію, особливо цінні в колекції видання з біології та медицини. (Дар)
4	Institute of Physics Publishing	Наукові періодичні видання бази даних IOPScience - архів понад 70 назв видань, 700000 статей з різних розділів фізики. Трафік: пошук 1601/завантажено файлів 1601
5	EBSCO	Мультидисциплінарна англомова повнотекстова база, яка містить понад 10000 назв періодичних видань з усього світу. Трафік: пошук 627/ завантажено файлів 322
Бази даних, що надавали частковий доступ		
1	Журнали SpringerNature	Мультидисциплінарна колекція з 2211 наукових журналів міжнародного видавництва Springer.
2	Cambridge University Press	384 журнали – прикладні науки, бізнес менеджмент, геонауки, гуманітарні науки, медицина, фізичні науки, математика, соціальні науки.

№ з/п	Назва	Зміст
3	Royal Society Publishing	Журнали та архіви Лондонського Королівського Товариства з біології, еволюції, екології, фізики, нанотехнологій, хімії, медицини, математики, інженерії та ін.
4	Журнали Королівського хімічного товариства (Royal Society of Chemistry)	Понад 40 назв журналів одного з найвідоміших видавців літератури з хімії.
5	CUL Online	Бібліотека навчальної літератури – понад 1000 україномовних навчальних посібників та підручників, рекомендованих МОН України, з економічних, гуманітарних і природничих наук.
Віртуальні бази даних бібліотеки Міжнародної інформаційної служби Держдепартаменту США «eLibrary USA» - 10 баз (у Центрі «Вікно в Америку»)		
1	PressReader	Понад 400 американських та міжнародних газет і журналів.
2	Flipster	17 цифрових журналів про поточні події, культуру США та зовнішню політику.
3	Gale Academic OneFile	Доступ до повнотекстових статей з майже 8 000 наукових журналів.
4	JSTOR	Повнотекстові статті з соціальних наук, економіки та історії з 850 академічних журналів.
5	ProQuest Dissertations & Theses Global	База даних вміщує понад 1,5 млн. дисертацій та рефератів з понад 700 університетів.
6	Gale In Context: Middle School	Понад 1000 журналів та газет. Орієнтований на учнів 11-13 років.
7	Gale in Context: Opposing Viewpoints	Думки експертів щодо суперечливих та дискусійних тем, статті з цих тем у тисячах газет та журналів.
8	Digital Literacy	Пов'язані з інтернетом теми щодо соціальних мереж, кіберзалякування, конфіденційність, дослідницькі навички та інструменти, та інші цифрові проекти.
9	Kanopy	Стрім з підбірки понад 100 документальних фільмів, які досліджують найцікавіші сучасні теми у Сполучених Штатах.

Тестові доступи		
1	BioOne	Журнали з біології, екології та питань охорони навколишнього середовища.
2	Statista	Портал статистики - один з провідних джерел статистичної інформації по ринках, галузях і споживачах (більше 80 000 показників).
3	Dimensions	Наукометрична система нового покоління від компанії Digital Science. Платформа Dimensions об'єднує інформацію про наукові статті, клінічні дослідження, патенти, гранти, показники цитованості та альтернативні метрики впливовості наукових публікацій.

У 2019 р. бібліотека придбала програму підготовки до міжнародного іспиту для здобувачів вищої медичної освіти USMLE (United States Medical Licensing Examination) / IFOM з доступом он-лайн.

У відповідності до Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019-2025 роки, розділ 4.4. Сучасна університетська бібліотека, пункт І «Підвищення якості

підтримки дослідницької діяльності науковців та наукових досліджень бібліотеки», працівники бібліотеки проводили моніторинг відображення наукової діяльності вчених університету в наукометричних базах даних Web of Science та Scopus, збираючи статистичну інформацію з таких напрямків, як кількість статей та авторів, пов'язаних з ХНУ імені В. Н. Каразіна, найбільш продуктивні автори, видання, у яких вони публікувались, наукові напрями тощо. Надавались консультації для читачів ЦНБ (викладачів, аспірантів, студентів) з питань роботи в наукометричних та повнотекстових базах даних та ін. (Orcid, ResearcherID, Publons, EndNote Online), публікацій в міжнародних наукових виданнях. Працівниками бібліотеки було проведено 14 теоретичних та практичних занять (як на території бібліотеки, так і у комп'ютерних класах факультетів) з використання наукометричних та повнотекстових баз даних, особливостей написання та подачі публікацій до міжнародних періодичних видань для студентів, аспірантів та викладачів університету. Для відповідних занять підготовлено 9 навчальних презентацій. Також було проведено 2 окремі заняття для представників Консультативної служби з питань атестації здобувачів наукових ступенів, заступників деканів та вчених секретарів університету та ще 2 для працівників ЦНБ (тематика: квартилі журналів, особливості подання публікацій до міжнародних наукових видань, наукові бази даних та їх використання у дослідницькій роботі, бібліографічний менеджер EndNote), а також 10 індивідуальних занять для науковців (по 0,5 – 1 годині на кожне, тематика – робота та пошук видань у Scopus та Web of Science, редагування авторських профілів в Scopus та Publons).

З метою поліпшення обізнаності університетської спільноти щодо доступних електронних ресурсів та їх використання, бібліотека організовувала семінари та тренінги із участю запрошених спеціалістів. Так, у лютому 2019 р. фахівець з інформаційно-аналітичних ресурсів та навчання Clarivate Analytics провела серію семінарів-презентацій з практики роботи з наукометричною базою даних Web of Science: **«Критерії та процедура відбору журналів Web of Science Core Collection»** (семінар для редакторів та редколегій наукових видань) та **«Можливості платформи Web of Science для науковців»**. 25 лютого пройшов семінар **«The Good, the Bad and the Ugly або де друкувати свої результати»** для науковців, аспірантів та студентів університету та інших закладів вищої освіти Харкова. У лютому для науковців відбувся вебінар **«База даних Statista для досліджень з маркетингу, бізнесу та менеджменту»**, що надає онлайн доступ до більш ніж мільйона статистичних даних і фактів, кількісних даних про засоби масової інформації, бізнес, фінанси, політику та до широкого кола інших тем, цікавих для дослідників маркетингу, менеджменту, бізнесу та ринкових відносин. 14 березня 2019 р. в бібліотеці відбувся семінар **«Комплексне використання наукометричних баз даних та повнотекстових архівів при проведенні наукових досліджень»**, який провів директор Асоціації «Інформаційно Консорціум» О.В.Васильєв. В ході семінару доповідач розповів про можливості платформи EBSCO для інформаційного забезпечення наукових досліджень та про ефективне використання повнотекстових електронних колекцій наукових видавництв Oxford University Press та Institute of Physics Publishing.

- **ПЛАНУЄТЬСЯ:** Згідно зі Стратегією розвитку бібліотеки на 2019-2025 придбати бази даних для наукового та освітнього процесів університету: повнотекстові бази EBSCO, Institute of Physics Publishing, STATISTA - онлайн-портал статистики, Chemical Abstracts Service, CAS — база даних Американського хімічного товариства,

USMLE – платформа до оцінки знань студентів вищих медичних навчальних закладів. На усі бази подані заявки деканів і зав. кафедр.

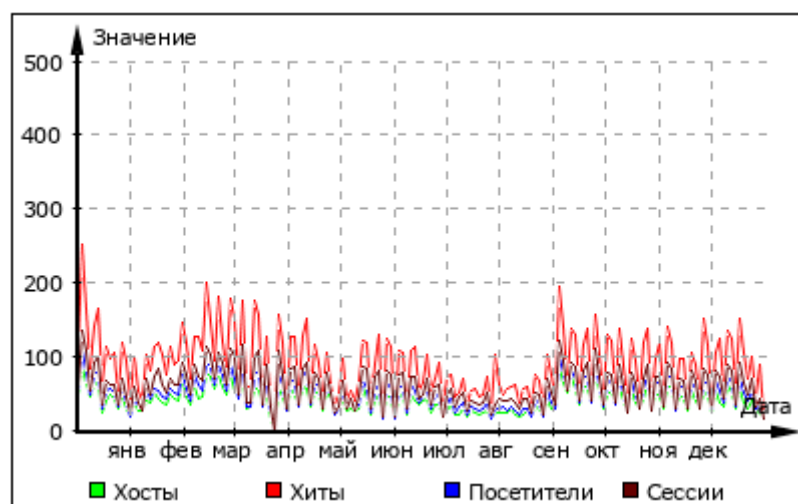
Активізувати роботу бібліотечних кураторів для більш ефективної роботи користувачами з електронними ресурсами.

6.5 ВЕБ-сайт

Усі аспекти роботи бібліотеки висвітлюються на офіційному сайті ЦНБ в Інтернеті за адресою <http://www-library.univer.kharkov.ua/ukr/>.

Бібліотека розміщує на сторінках сайту інформацію про ЦНБ, послуги, анонсує різноманітні заходи, надає інформацію про виставки (книжково-ілюстративні, художні, віртуальні), надає посилання на електронний каталог з можливістю зробити замовлення документів, а також на електронні архіви бібліотеки. На сторінці забезпечено доступ до електронних ресурсів як власних, так і придбаних, надається інформація про нові електронні ресурси з доступом у режимі он-лайн, тестові доступи тощо. Розміщуються матеріали та посилання до бібліотек Харківського методичного об'єднання, правила користування для бібліотек-учасниць проєкту «Єдина картка обслуговування користувачів закладів вищої освіти м. Харкова».

Кількість звернень до сторінки 32110, хітів 31508, унікальних хостів 13726, відвідувачів 16973, сесій 20726.

Найбільша кількість відвідувань, крім України, – з Казахстану, США, Китаю країн Європейського союзу. Серед областей України, крім Харківської, - з Львівської, Київської, Одеської, Полтавської.

Найбільш популярні сторінки сайту – інформація про бази даних, до яких надає доступ бібліотека, електронний каталог, виставки, інформація про діяльність та учасників зонального методичного об'єднання ЗВО. Найбільша кількість переходів на сайт бібліотеки з сайтів google.com, univer.kharkov.ua та facebook.com. Ці дані надані за показниками лічильника, який встановлений на сторінках офіційного сайту бібліотеки.

- **ПЛАНУЄТЬСЯ:** перейти на нову версію сайту.

7. ДОВІДКОВИЙ АПАРАТ ЦНБ

Планувалося протягом 2019 року обробити 19000 примірників ресурсів нових надходжень.

Надійшло:

примірників книг, дисертацій, авторефератів	15631
примірників періодичних видань	984
примірників продовжуваних видань	565
газет (назв)	23
диски	10
УСЬОГО	17213

Із них обов'язкових:

книг, дисертацій, авторефератів	6704
продовжуваних видань	984
періодичних видань	553
газет (назви)	23
диски	10
УСЬОГО	8274

Усі ресурси пройшли каталогізацію – 17213

Систематизація та предметизація:

- наукові видання – 2199
- художні видання – 327
- дисертації та автореферати – 3287

Дано індексів - 5815

поличних індексів – 1434

- предметних рубрик – 14516

Усі ресурси технічно оброблені і передані до відповідних підрозділів бібліотеки.

План на 2020 рік – обробити 18000 ресурсів нових надходжень

В поточному році завершено відображення фонду абонементів №5 та №6. Фонди всіх абонементів навчальної літератури введені в базу ЕК. Завершена робота із фондом формату «С», робота із газетним фондом (після інвентаризації).

Відображення фондів кафедральних бібліотек в ЕК

Усього в університеті 47 кафедральних бібліотек. В базу ЕК введено фонди 17 кафедральних бібліотек. В 2019 році введено в ЕК 3246 ресурсів (4 кафедральні бібліотеки) та передано в інші підрозділи:

Фонди кафедральних бібліотек	Ресурси (к-сть)
«43» Теоретична механіка	1567 ресурсів
«17» Генетика і цитологія	130 ресурсів
«28» Навчальна лабораторія фізичної географії, геоєкології та методики викладання географічних дисциплін	1216 ресурсів
«97» Біостанція «Гайдари»	450 ресурсів

План на 2020 рік

ФОНДИ	Ресурси (к-сть)
фонд відділу збереження фондів: формат «Н»	20000
фонд відділу збереження фондів (14 поверх, ресурси іноземними мовами)	9000
періодика (10 поверх)	9000
фонд сектору видань кінця XIX - початку XXст.	1000
фонди кафедральних бібліотек	3000
електронні архіви	6000
Музей праць вчених ХНУ	8000
УСЬОГО	50000

Ввести до ЕК фонди таких підрозділів 5-ти кафедральних бібліотек:

- кабінет методики викладання географічних дисциплін
- кабінет мінералогії та петрографії
- кабінет англійської мови
- кабінет німецької мови
- кабінет французької мови

7.1 Електронний каталог

У базі Електронного каталогу на 01.01.2020:

- примірників – 1524325 (збільшено на 60208 ресурсів)
- назв – 1018084 (збільшено на 44543)

У тому числі:

- аналітичних записів – 83988
- назв періодичних видань - 9981

Редагування Електронного Каталогу. Робота з тезаурусом.

- створено нових предметних рубрик – 717;
- виправлено ПР – 2422;
- ретрозаписи предметизовано – 12422, на них дано предметних рубрик – 21217 та індексів по УДК – 3249;
- посилань «Дивись» і «Дивись також» - 289.

Ведеться робота з авторитетними файлами на всі нові надходження та під час ретроконверсії.

Із «Словника авторів» в ЕК вилучені автори, де відсутні БГзаписи (більш за 6000), а також вилучені штрих/коди без ресурсів.

В базі ЕК виявлено 174 бібліографічні записи (без примірників) із фонду абонементів навчальної літератури №1 і №2, звірено із службовим АК та топографічними каталогами, введені інвентарні номери відділу зберігання фондів та абонементів №1, 2, а частину списано.

Після інвентаризації фонду НБВ в ЕК були внесені зміни згідно з підсумками інвентаризації.

Проведено основний обсяг робіт з ресурсами кабінету математичної літератури (3), а також ч/з 10 (10), вилучені БЗ з ЕК, або переадресовані на інші пункти фондоутримання. Роботи продовжуються.

Пересистематизовано за таблицями УДК підсобні фонди:

- систематизація ресурсів – 10610,
- індекси УДК - 10610,
- предметні рубрики – 8513.

В ч/з 1 залишився розділ – «Право», в ч/з 2 залишився розділ – «Педагогіка», в ч/з 4 не повністю пересистематизовано.

Користувачам дано консультацій по УДК – 1600 (із них 512 електронною поштою).

План на 2020 рік:

Внести зміни в ЕК в зв'язку із закриттям 5 кабінетів:

- кабінет медичного факультету (22)
- центр краєзнавства (40)
- кабінет економічної географії (69)
- кабінет природних ресурсів (96)
- біостанція «Гайдари» (97)
- завершити роботу з ч/з 10 та кабінетом математичної літератури.

Відображення в ЕК ЦНБ видань, розміщених в електронних архівах ЦНБ

У 2019 році продовжена робота з Електронним Архівом. Навчальні видання всіх факультетів введені станом на лютий 2019 року. А також введено суцільно:

№	підрозділ Архіву	усього в наявності	введено в ЕК в 2019 р.
1	Alma Mather	1706	614
2	Бібліотека	916	693
3	Біологічний факультет	597	277
4	Екологічний факультет	131	106
5	Економічний факультет	450	148
6	Інститут післядипломної освіти	14	14
7	з Історичного факультету	(робота продовжується)	1073
УСЬОГО:			5816

7.2 Система традиційних карткових каталогів

7.2.1 Алфавітні службові каталоги

Розставлено карток в алфавітні службові каталоги:

- на вітчизняні видання - 2443
- іноземними мовами - 275
- періодичні видання 244

План на 2020 рік: списати за актами 20000 примірників.

7.2.2 Топографічні каталоги

Поповнюється топографічні каталоги:

- Кафедральні бібліотеки – 140 карт
- Аб-ти навч. літератури – 794 карт
- Сектор ретровидань – 2556 карт.

7.3 Довідковий апарат на колекції цінних видань і рукописів

Картки на нові надходження видань до колекцій відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів розставлялися в алфавітні каталоги і картотеки, у тому числі картотеки книг з автографами і особисті бібліотеки (523 карт.), літератури з мистецтва (47 карт.), музею праць вчених ХНУ (97 карт.). Загальна кількість розставлених карток становить 667 карт.

- **ПЛАНУЄТЬСЯ.** Поновити роботу по звіренню книг іноземними мовами з алфавітним каталогом видань XVI-XVIII ст. на предмет їх відображення у довідково-бібліографічному апараті відділу.

8. ОБСЛУГОВУВАННЯ КОРИСТУВАЧІВ

Центральна наукова бібліотека Каразінського університету визначає свою місію як сприяння підвищенню якості освіти та науки шляхом надання інноваційних бібліотечно-інформаційних продуктів та послуг дослідникам, викладачам, студентам і партнерам університету.

Бібліотека забезпечує користувачів інформаційними документами: книгами, періодичними виданнями, світовими та національними базами даних; пропонує бібліотечні приміщення для навчання та доступу до інформації, допомагає студентам і викладачам у навчанні інформаційній культурі, надає консультації, забезпечує індивідуальні, семінарські заняття з бібліографічних питань, академічної доброчесності.

Протягом 2019 року всіма структурними підрозділами бібліотеки обслуговано 82 тис. користувачів, видано – 1 млн. 300 тис. примірників на різних носіях інформації, кількість відвідувань склала 400 тис. До ЦНБ записалися 2 920 першокурсників, з них 1409 іноземних студентів із 62 країн світу.

Велику увагу приділяється обслуговуванню першокурсників, яке здійснюється за традиційною схемою (запис, обслуговування з проведенням бесід, вручення пам'яток з інформацією про структуру бібліотеки, ознайомлення з правилами користування ЦНБ, режимом роботи ЦНБ в цілому, і абонементом зокрема). Щорічно, за наказами університету, бібліотека оформлює електронні формуляри першокурсникам. Створюється електронний формуляр читача, який є єдиним для усіх пунктів обслуговування та оформлюється читачка картка. У перші тижні вересня проходить запис до бібліотеки всіх студентських груп, їм надається інформація щодо «Правил користування бібліотекою», консультації з користування електронним каталогом, традиційними каталогами і картотеками, навчають, як серед великої кількості книг відшукати потрібну їм, тощо.

Студенти та викладачі під час запису отримують **«Єдину картку читача ЗВО Харкова»**. Картка дає право безкоштовного обслуговування в читальних залах бібліотек-учасниць проекту та доступ до електронних ресурсів. 26 бібліотек Харкова входять до цього проекту. Ведеться облік читачів з інших вузів, які обслуговуються за єдиною карткою.

Завдяки роботі АІБС здійснюється автоматизоване обслуговування користувачів на всіх пунктах книговидачі бібліотеки за виключенням відділу філологічної літератури. Сервери бібліотеки працюють в режимі 24/7, забезпечуючи можливість роботи з електронним каталогом та замовленням, з електронними архівами цілодобово та у святкові дні.

- **ПЛАНУЄТЬСЯ:**

- розробити детальний алгоритм переїзду книжкових фондів до приміщення бібліотеки у Північному корпусі та визначити алгоритм обслуговування у новому корпусі бібліотеки;
- для вивчення читачьких інтересів та з метою удосконалення обслуговування провести опитування користувачів.

Кількість читачів фактично обслугованих абонементом та читальними залами

Підрозділи бібліотеки	Кількість читачів фактично обслугованих			Відвідування		
	2017 р.	2018 р.	2019	2017 р.	2018 р.	2019
Науковий абонемент	14246	15892	15495	110350	112460	110250
Абонемент № 1	6227	6563	6550	27252	29204	27625
Абонемент №2	6291	6648	7052	23644	26158	26123
Абонемент № 5	530	490	494	9140	9287	10061
Абонемент № 6	1303	989	957	19148	18145	19466
Читальний зал № 1	5376	5945	5989	20913	20180	19942
Читальний зал № 2	7071	7437	7552	17741	17651	18373
Читальний зал № 4	2846	2919	2538	16953	18146	18416
Читальний зал № 5	423	490	494	6025	6524	7130
Читальний зал № 6	4398	4247	3781	21196	17847	18254
Читальний зал № 8	238	571	942	661	2781	2361
Читальний зал № 9	16105	16729	15752	0	0	0
Читальний зал № 10	347	102	168	4241	2359	2492
Читальний зал № 12	136	114	0	3026	2702	0
Читальний зал № 14	2065	1882	1492	4978	2003	1001
Вікно в Америку	1789	2642	3250	28634	62720	72620
Центр-Інтернет	1009	1270	1686	9421	10049	10289
Зал інформаційного сервісу	189	152	125	750	780	765
Зал для самостійної роботи	0	0	0	0	2106	2010
Науково-методичний відділ	94	94	94	1054	1057	1052
Кафедральні бібліотеки	0	6265	6040	0	20067	20005
Сектор реєстрації	0	0	0	8320	13315	14236
Зал електронного каталогу	0	0	0	3991	5108	3065
Зал традиційного каталогу	0	0	0	2458	2220	1178
Сектор систематизації (індекс УДК)	0	0	0	1085	1290	1600
Відвідування виставок, мас. заходів	0	0	0	11485	11893	21957
Центр. книгосх. 10 пов.	0	0	0	67	82	81
Усього	70683	81441	80451	352111	416134	430352

8.1 Діяльність відділів обслуговування**8.1.1 Сектор електронної реєстрації користувачів**

Сектор електронної реєстрації користувачів організує запис, реєстрацію та облік читачів ЦНБ. Під час запису читач знайомиться з усім спектром послуг з бібліотечно-бібліографічного та інформаційного обслуговування, які надає бібліотека.

Контингент користувачів за останні 3 роки виглядає так:

Рік	Всього	Студенти	Працівники	Аспіранти	Сторонні
2017	3061	2608	108	20	325
2018	3805	3376	126	17	286
2019	4160	3722	106	32	300

На кожен навчальний рік розробляється план проведення бібліотечних уроків для першокурсників, також проводяться тренінги, де навчають методам пошуку інформації в ресурсах баз даних бібліотеки. У 2019 році було проведено **55** бібліотечних занять, зареєстровано **2 938** студента першого курсу.

Таблиця запису студентів перших курсів у 2017–2019 рр.

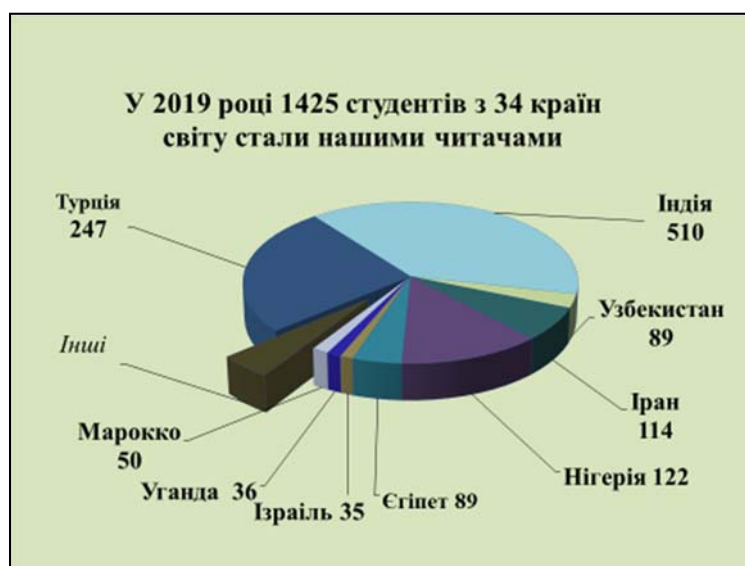
Рік	2017	2018	2019
Кількість студентів 1 курсів	2138	2562	2938

У навчальних планах університету відбуваються зміни, з'являються нові спеціальності, збільшується набір за певними напрямками.

Перший курс 2019 року

Факультет	2017 рік	2018 рік	2019
Біологічний	97	106	121
ГГРТ	49	78	60
Екологічний	33	27	30
Економічний	255	309	358
Іноземних мов	240	274	287
Історичний	86	105	102
Каразінська школа бізнесу	52	57	71
Комп'ютерних наук	155	179	189
Математики і інформатики	82	96	70
МЕВ та тур. бізнесу	277	334	524
Медичний	193	256	344
Психології	83	83	98
РБЕКС	46	42	59
Соціологічний	123	166	196
Фізичний	34	24	42
Філологічний	119	118	106
Філософський	23	54	45
ФТФ	29	24	22
ФЭФ	31	31	27
Хімічний	51	51	56
Юридичний	80	148	131
Усього	2138	2562	2938

Читачами ЦНБ є студенти-іноземці з 50 країн світу.

Протягом звітнього року за єдиним реєстраційним обліком користувачів ЦНБ було зареєстровано 16 400.

Порівняльна таблиця статистичних даних за 2017 – 2019 рр

Рік	2017	2018	2019
Кількість читачів за єдиним обліком	14877	16659	16400
Студенти	12606	14464	14475
Викладачі, наукові працівники, аспіранти	1640	1428	1159
Сторонні	631	767	905
в т.ч. за «Єдиною карткою читача»	121	192	139

8.1.2 Відділ наукової та художньої літератури

Основними напрямками роботи відділу залишаються:

- Забезпечення повного, якісного і оперативного обслуговування користувачів документами з фондів основного книгосховища та з фонду сектора нових надходжень.
- Задоволення запитів користувачів на документи з фонду сектора нових надходжень.
- Обслуговування користувачів ЦНБ шляхом надання документів з інших бібліотечних закладів при відсутності їх у фонді бібліотеки.
- Культурно-просвітницька робота.

Основна кількість користувачів – студенти: 14475. Всього на кінець року було обслуговано 15495 користувачів.

В автоматизованому режимі на абонементі здійснюється видача, прийом та продовження терміну користування документами. Користувачам надаються консультації з питань обслуговування за телефоном, за e-mail, на особистій сторінці абонементу у соціальній мережі Facebook. Здійснюється видача художньої літератури з фонду відділу за усним замовленням.

У 2019 році продовжували функціонувати напрямлення у роботі відділу, розпочаті у 2014 році: ведення сторінки абонементу наукової та художньої літератури у соціальній мережі «Facebook», а також постійно діюча виставка миттєвої видачі художньої літератури **«Прийшов час читати»**, яка створена для зручності користувачам та з метою популяризації художньої літератури. Виставка вже набула широкої популярності серед користувачів ЦНБ. Працівники абонементу доволіно заповнюють полиці виставки художньою літературою за такими тематиками: світова і українська класика, сучасна світова та українська література, детективи, фентезі. Проводиться систематичне висвітлення та популяризація виставки на сторінках у соц.мережах. Екранізація творів також сприяє попиту на книги.

8.1.3 Міжбібліотечний абонемент

У 2019 році робота МБА велася за напрямками:

- Обслуговування користувачів ЦНБ.
- Обслуговування абонентів міста Харкова.
- Обслуговування абонентів інших міст.

Паралельно з традиційними формами замовлення документів через МБА: звичайною поштою, телефоном, під час особистого відвідування бібліотеки також виконуються запити, надіслані електронною поштою.

Працівники МБА здійснюють інформаційно-пошукову роботу в електронному середовищі за предметними та тематичними рубриками, встановлюють зв'язок з наявними в мережі відповідними базами, зберігають адреси та фіксують появи відповідних веб-сайтів, мають можливість бібліографічного доопрацювання замовлення й оперативного визначення бібліотеки-фондоутримувача.

У 2019 році у службі МБА продовжує діяти електронна пошта на домені karazin.ua, яка активно використовується абонентами МБА.

Читачі ЦНБ продовжують користуватися послугами МБА, щоб отримати видання з фондів інших бібліотек міста, країни та, навіть з-за кордону. Так від користувачів ЦНБ було отримано 85 замовлень, 46 з них було виконано.

У 2019 році ЦНБ переважно зверталась до Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Г. Короленка, НТБ НТУ "ХПІ", НБ ХНМУ, НБ ФТІНТу, НТБ Державної наукової установи НТК «Інститут монокристалів».

Також протягом року із запитамі ЦНБ звернулась до таких бібліотек:

- Наукова бібліотека України імені В. І. Вернадського (Київ).
- Львівська національна наукова бібліотека імені Василя Стефаника (Львів).
- Бібліотека Львівського національного університету імені Івана Франка (Львів).
- Науково-технічна бібліотека імені Г. І. Денисенка НТУУ КПІ (Київ).
- Національна парламентська бібліотека імені Я. Мудрого (Київ).
- Наукова бібліотека Ягеллонського університету (Краків, Польща).
- Український католицький університет, Центр імені Митрополита Андрія Шептицького.

Усього для наших користувачів було отримано з інших бібліотек 46 документів, у тому числі 57 сторінок електронних копій замовлених документів.

Не змінюється кількість абонентів м. Харкова – 21 аб.

У 2019 році кількість абонентів з інших міст та країн становить 48, з них 36 становлять запити від приватних осіб та 12 колективних абонентів. Значно збільшилася кількість замовлень від них. Так до МБА ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна надійшло 76 запитів, 57 запитів були виконані. Переважна більшість цих запитів була надіслана електронною поштою на адресу служби МБА та головну адресу ЦНБ і стосувалась електронної доставки документів.

Серед бібліотек, що звернулись до ЦНБ із запитом були:

- Наукова бібліотека України імені В. І. Вернадського (Київ).
- Науково-технічна бібліотека імені Г. Денисенка Київського політехнічного університету (м. Київ).
- Наукова бібліотека Івано-Франківського національного технічного університету нафти та газу (м. Івано-Франківськ).
- Наукова бібліотека Київського національного університету імені Т. Шевченка (м. Київ),
- Національна бібліотека Білорусі (Мінськ).

З кожним роком збільшується кількість звернень до служби МБА від фізичних осіб з різних міст країни та з-за кордону. Здебільшого ці запити стосуються електронних копій на різні видання з фондів ЦНБ.

8.1.4 Відділ навчальної літератури

У 2019 році робота відділу була спрямована на:

- підтримку навчального процесу в університеті (своєчасне та якісне забезпечення користувачів підручниками, навчальними посібниками) ;
- упорядкування книжкових фондів, особливо на абонементі № 2: багатоекземплярні надходження підручників для англomовних груп студентів медичного факультету;
- організацію перегляду фондів з метою виявлення документів, які не використовуються у навчальному процесі (морально застарілі, зношені і інші);
- роботу з читацькою заборгованістю згідно Правил користування ЦНБ ;
- популяризацію книжкових фондів (виставки нових надходжень)

На навчальних абонементах, як і минулого року, обслуговуються студенти 17 факультетів, Каразінська школа бізнесу та факультет позадипломної освіти. На 01.12.2019 року абонементами №1 і №2 обслуговується 13602 користувача. Це на 400 користувачів більше, ніж у попередньому році. На абонементі №1 кількісний склад обслуговуваних не змінився, натомість на абонементі №2 – зріс на 400 чол.: збільшився набір на факультет комп'ютерних наук майже вдвічі, на біологічний і медичний факультети.

Третю частину користувачів на абонементі № 2 становлять студенти – іноземці медичного факультету.

На початку навчального року першокурсники обслуговувалися за графіком запису, складеним сектором реєстрації користувачів.

В цілому, на абонементах № 1 і № 2 було записано 2635 першокурсників.

Показники з відвідування у звітному році у межах планових, найбільш активні у відвідуванні бібліотеки на абонементі № 1 – студенти факультету іноземних мов,

історичного і юридичного факультетів, на абонементі № 2 – насамперед, студенти – іноземці медичного факультету, студенти – хіміки і біологи.

8.1.5 Відділ філологічної літератури

Основним контингентом відділу філологічної літератури є студенти філологічного факультету та інших факультетів, професорсько-викладацький склад та працівники університету.

У 2019 році виконання статистичних показників з обслуговування користувачів характеризують такі цифри:

Категорія користувача	Кількість користувачів
студенти денної форми навчання	652
студенти заочної форми навчання	224
студенти інших факультетів	40
працівники	41

№	Назва показника	Одиниця виміру	Викон. 2018 р.	План 2019 р.	Викон. 2019 р.	План 2020 р.
1	Загальна кількість користувачів	Користувач	989	1000	957	1000
2	Відвідування	Користувач	18145	19000	19466	19000
3	Видача документів	документ	92345	90000	84295	85000

Усього видано для першокурсників 129 комплектів загальною кількістю 6124 книги. Перереєстрація користувачів проводиться відповідно до «Правил користування ЦНБ»: вносяться зміни щодо місця проживання, курс та ін.

Видача документів за цільовим призначенням розподілилася таким чином:

№	Назва показника	Викон. 2018 р.	% від заг. кількості	План 2019 р.	Викон. 2019 р.	% викон. плану	% від заг. кількості
1	Наукова л-ра	17014	18	17000	14765	87	18
2	Навчальна л-ра	50856	55	51000	47779	94	56
3	Літературно-худ. видання	24475	27	22000	21751	99	26

На 2020 рік планується: загальна кількість користувачів – 1000; кількість відвідувань – 19000; кількість виданих документів – 85000.

8.1.6 Відділ фізико-технічної літератури

Відділ обслуговує студентів та працівників, аспірантів, професорсько-викладацький склад факультетів, фізико-технічного, фізико-енергетичного факультетів. Як завжди перший курс ФТФ та ФЕФ першими записують до ЦНБ. Що дає змогу вже 3-5 вересня отримати навчальну літературу на 5 абонементі. В цей час не припиняється робота читального залу для студентів інших курсів. У цьому році завдяки працівникам ФЕФ, які проводять практичні заняття в лабораторіях фізико-технічного факультету студенти-енергетики I курсу масово звернулися за учбовими посібниками з електротехніки

На першому курсі фізико-технічного факультету навчається 24 студента, фізико-енергетичного факультету 25 студентів.

Фактично обслуговані:

Найменування	План на 2019 р.	Викон. 2019 р.	План на 2020р.
Абонемент	494	495	495
Чит. Зал №5	494	495	495

Кількість відвідувань:

Найменування	План 2019	Викон. 2019	План 2020
Абонемент	9230	10061	10060
Чит зал	6600	7668	7100

Кількість книговидач:

Найменування	План 2019	Викон 2019	План 2020
Абонемент	12700	14152	14000
Чит. зал	7800	7668	7670

Вже протягом багатьох років призерами Всеукраїнських та Міжнародних турнірів з фізики стають саме студенти ФТФ. Влітку і восени працівники факультету і студенти 3 курсу готували до обласних олімпіад з математики і фізики учнів спеціалізованої середньої школи № 62. У читальному залі вони готувалися до змагань і працівники відділу намагалися створити комфортні умови для підготовки до таких серйозних випробувань. Школярі завжди використовували додаткову літературу з фонду.

8.1.7 Відділ читальних залів

Протягом 2019 року в читальних залах ЦНБ була надана потрібна інформація для навчання та наукової роботи 77346 користувачам, загалом книговидача склала 756572 примірники.

У порівнянні з минулим роком показник відвідування зріс на 1,5%. Пропорційно зросли і показники загальної книговидачі. За видами літератури в усіх читальних залах відділу було видано: наукової – 410266 примірників, навчальної – 342800 примірників, художньої – 3506 примірників.

Зростання показників загальної книговидачі відбувалося за рахунок зростання кількості видачі навчальної літератури, зокрема – іноземної. Показник книговидачі іноземної літератури зріс майже на 9500 примірників, це на 30% більше, ніж у минулому, 2018 році.

Такий значний зріст цих показників можна пояснити більш активним відвідуванням читальних залів іноземними студентами. У звітному році до читального залу №2 природничих факультетів надійшла значна кількість іноземної медичної літератури. Ці видання користуються підвищеним попитом серед студентів медичного факультету університету та серед інших категорій користувачів.

Також, для покращення обслуговування користувачів у читальному залі №2 встановлено два комп'ютери. Студентам-медикам, що працюють у залі, зручно користуватись водночас і книжковими виданнями, і електронними матеріалами та обробляти цей матеріал в електронному вигляді за допомогою комп'ютеру. Це теж покращує статистичні показники обслуговування користувачів.

8.2 Відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів

Згідно стратегії розвитку ЦНБ 2019–2025 рр., зусилля відділу у напрямі обслуговування користувачів були направлені на підвищення якості підтримки науково-дослідницької діяльності викладачів, аспірантів, студентів. Документи з Фонду книжкових пам'яток ЦНБ служать підґрунтям для підготовки фахівців-науковців і документальною базою для численних наукових розвідок і досліджень. Більша кількість відвідувачів читального залу відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів – це науковці, студенти, аспіранти ХНУ імені В. Н. Каразіна та інших закладів освіти Харкова, України та інших країн.

Так, у відділі книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів ЦНБ працював Якуб Недзведзь (dr hab. Jakub Niedźwiedz, prof. UJ, Kierownik Katedry Historii Literatury Staropolskiej Wydział Polonistyki UJ), професор, завідуючий кафедри історії старопольської літератури факультету полоністики Ягелонського університету (м.Краків, Польща). Він бере участь у міжнародному проєкті з перевидання проповідей Стефана Яворського. Науковця цікавили книги з зібрання Ст. Яворського з його провенієнціями, які зберігаються у фонді книжкових пам'яток ЦНБ, а також стародруки із польської колекції. Зокрема, дослідник звернув увагу на видання «Historia o Mągielonie Krolewnie Neapolitanskiey. – W Krakowie : [S. n.], 1677. – 8° ; 158 s.» (інв. №196692) і відмітив, що це єдиний примірник другого видання «Magielona», збережений і відомий на сьогодні. Також Я.Недзведзь подарував бібліотеці свої книги.

16.05.2019 р. ЦНБ відвідала Хелена Красовська (Helena Krasowska), професор, віце-директор Інституту славістики Польської Академії наук (м. Варшава). Коло наукових інтересів Х. Красовської включає, зокрема, і вивчення та дослідження польських стародруків. У читальному залі № 10 біла підготовлена виставка рідкісних польських видань із фонду книжкових пам'яток.

11.09.2019 р. бібліотеку відвідала Ольга Малинова-Тзіафета – професор Університету імені Фрідріха-Александра Ерлангена-Нюрнберга (Німеччина), яка читала курс лекцій на історичному факультеті ХНУ імені В.Н.Каразіна у межах Договору про співробітництво між університетами згідно програми академічної мобільності Erasmus+. Науковця зацікавили німецькі стародруки XVI-XVIII ст. із фонду книжкових пам'яток.

Фондами відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів ЦНБ користувалася докторантка Інституту української археографії та джерелознавства імені М. С. Грушевського Національної академії наук України, старший науковий працівник, канд.істор.наук С. П. Потапенко для роботи над дослідженням «Віденський архів родини Розумовських: структура, періодизація, археографія». У межах зазначеної теми науковець досліджувала твори українського педагога, письменника, професора Києво-Могилянської академії Михайла Козачинського (1699-1755), зокрема панегірик «Августійшей, непобідимой імператриці Елисаветі Петровні...» (Київ, 1744), котрий надрукований трьома мовами – слов'янською, польською та латинською. У Фонді книжкових пам'яток ЦНБ зберігається 4 примірника зазначеного видання. Дослідниця відмітила один примірник ЦНБ (шифр зберігання: РК інв. № 339500) з відмінною унікальною особливістю, яка вирізняє його з поміж інших видань даної книги: наявність додаткових аркушів з латинським і німецьким текстами. Ці аркуші відсутні в інших дублетних примірниках, котрі зберігаються у бібліотеках Києва, Львова, Ніжина, Харкова.

У відділі працювала І. Г. Довжинець, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музично-інструментального виконавства Сумського державного педагогічного університету імені М. С. Макаренка. Тема її дисертаційного дослідження: «Музична історія Сумщини кінця XIX-XX ст.».

У жовтні звітного року у відділі проходили стажування фахівці з бібліотек Болгарії і Польщі – представники Центральної бібліотеки Болгарської Академії наук (м.Софія, Болгарія); Бібліотеки університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща); Бібліотеки Політехніки Лодзької (м.Лодзь, Польща); Бібліотеки Ягеллонського університету (м.Краків, Польща). Під час стажування гості знайомилися з досвідом роботи університетських бібліотек Харкова і Полтави, вивчали досвід з актуальних питань бібліотечної діяльності, впровадження нових послуг для користувачів, автоматизації бібліотечних процесів, збереження і використання пам'яток писемності та друку.

У відділі книжкових пам'яток для них була підготовлена виставка видань, які репрезентують історію вітчизняного і європейського книгодрукування. Колеги мали змогу побачити польські стародруки та видання з особистої бібліотеки Марина Дринова. Ці колекції входять до складу Фонду книжкових пам'яток.

Делегація з Університету імені Адама Міцкевича в Познані (Польща) у складі професорів-істориків Станіслава Янковяка, Пьотра Окулевича, Марека Миколайчика та ад'юнкта Агнешки Савич, яка перебувала ХНУ імені В. Н. Каразіна з дружнім візитом і 8.11.2019 р. відвідала ЦНБ, ознайомилися з історією бібліотеки та раритетами університетської книгозбірні. Також оглянули виставку рідкісних польських стародруків із фонду книжкових пам'яток. Візит польської делегації був присвячений трьом визначним подіям: 100-річчю Університету імені Адама Міцкевича в Познані, 215-річчю Каразінського університету та 50 рокам співпраці між цими двома закладами вищої освіти.

8.2.1 Науково-бібліографічний відділ

Пункти обслуговування науково-бібліографічного відділу у 2019 р. залишалися такими: читальний зал № 14, читальний зал літератури з історії Університету, зал електронного замовлення, зал карткових каталогів. Загальна кількість відвідувань у всіх пунктах обслуговування складає 9 079 осіб разом із студентами, що займаються самостійно.

У читальному залі, а також у залі карткових каталогів, у холах бібліотеки зараз дуже активно займаються студенти самопідготовкою – останнім часом ці місця користуються широким попитом.

8.2.2 Центр Інтернет-технологій

Усі користувачі ЦНБ мають можливість безкоштовно працювати в мережі Інтернет щодня та користуватися електронними послугами Центру. Центр працює у режимі роботи бібліотеки, відкритий з 9.00 до 19.00, працює по суботах. Користувачі мають можливість працювати на 16 комп'ютерах за правилами роботи Центру.

Працівники надають консультації щодо роботи з наукометричними базами даних, повнотекстовими ресурсами тощо. У 2019 році Центр відвідали 10289 користувачів.

У Центрі проходять університетські наукові заходи, так 1 жовтня за замовленням біологічного факультету пройшов семінар з користування геномним браузером Ensembl, який проводила лектор Ensembl Емілі Перрі. В роботі семінару взяли участь викладачі

біологічного факультету, студенти 1-6 курсів, представники інших навчальних та академічних установ Харкова та Києва.

З метою розширення доступу читачів ЦНБ до новітніх освітніх технологій передплачено доступ до навчальної платформи USMLE, де студенти медичного факультету мали змогу готуватися до кваліфікаційного іспиту КРОК-1 та КРОК-2. Студенти активно користуються платформою USMLI для підготовки до екзамену англійської мови. За статистикою було проведено **10 253 пробних тестувань** на комп'ютерах у бібліотеці. Планується наступного року збільшити кількість доступів саме у бібліотечних залах, оскільки саме бібліотечні доступи користуються найбільшою популярністю у студентів і дають високі статичні показники.

Працівники ведуть сторінку бібліотеки <https://www.facebook.com/Karazin.library/>; Karazin Library Twitter <https://twitter.com/biblio2016>; «Електронні інформаційні ресурси ЦНБ ХНУ Каразіна» <https://www.facebook.com/el.resursy.karazyn/> в соціальних мережах.

З метою підвищення кваліфікації працівники центру прослуховують вебінари, що організують кампанії Clarivate Analytics, ELZEVIR та отримують сертифікати. Он-лайн семінари присвячені додатковим можливостям платформи Web of Science і Scopus.

8.3 Центр «Вікно в Америку»

Центр «Вікно в Америку» ЦНБ ХНУ за 2019 року організував та провів 231 захід, що стало можливим завдяки партнерству із волонтерами та активною співпрацею з університетом. Всі заходи центру є відкритими та безкоштовними для всіх, в незалежності від віку та місця навчання або роботи. Більшість заходів проходить англійською для вдосконалення навичок розмовної мови. На регулярній основі діють 5 розмовних клубів: Public speaking club (Клуб ораторського мистецтва), Talking Time (Час для розмови), Game evening (Ігрові вечори), Movie club (Кіно клуб) та SpeakingHUB (Розмовний хаб).

У 2019 році центр відвідувало багато представників Посольства США в Україні. Кожна така зустріч – це, в першу чергу, відкрита можливість для студентів університету та майбутніх абітурієнтів зустрітись із дипломатами та задати цікаві питання.

Центр «Вікно в Америку» як структурний підрозділ ЦНБ впроваджує активну співпрацю із вчителями та школярами Харкова, та організує інформаційні та тематичні заходи під час шкільних канікул із майбутніми абітурієнтами. Центр також виконує функції читальної зали та абонементу американської англомовної літератури. Найбільшим попитом користуються підготовчі навчальні видання для складання міжнародних іспитів, таких як TOEFL, SAT, GRE та інші. Адаптована художня література англійською мовою найбільше видається на абонемент центру та користується попитом серед студентів факультету іноземних мов та іноземних студентів. Окремою частиною фонду є ліцензійні диски із художніми фільмами, які використовуються для перегляду під час кіно клубів, та також видаються на абонемент для перегляду вдома.

В рамках реалізації гранту було придбано графічний монітор Huion Kamvas GT-191 (вартістю 26 тис. грн) для реалізації творчих проєктів центру "Вікно в Америку" ЦНБ ХНУ. У другому півріччі для оновлення технічного оснащення центру Посольством США було придбано новий проектор для інтерактивної дошки та комплект американських книжок, на загальну суму 20 тис. грн. Також, у 2019 році була замовлена та виготовлена нова промо-продукція для активних відвідувачів та партнерів центру.

У 2019 році центр «Вікно в Америку» налагодив більш тісну співпрацю із Американським домом у Києві, що є проектом Посольства США та суспільної організації IREX в Україні. Завдяки цьому партнерству було реалізовано ребрединг центру, як он-лайн так і оф-лайн.

8.4 Кирило-Мефодієвський центр

Багато заходів проходить у Кирило-Мефодієвському центрі, працює розмовний клуб з болгарської мови, на базі центру проходять засідання студентського наукового гуртка кафедри нової і новітньої історії, засідання редакційної колегії Дриновського збірника.

Тематичні засідання клубу «Слов'янські виміри» присвячуються національним слов'янським традиціям. Проходили заходи, присвячені зустрічі весни в Болгарії — 1 березня, яке у народному уявленні асоціюється із образом Баби Марти. Учасники та гості клубу дізналися про звичаї, легенди та повір'я, пов'язані із цим святом, зокрема про стародавню традицію дарувати і носити протягом усього березня мартениці – прикраси-обереги із червоних і білих ниток.

У засіданні клубу, присвяченому Різдву на Балканах, учасники заходу дізналися про звичаї, пов'язані зі святкуванням Різдва у південних слов'ян. Одним із них є звичай колядування, тому учасники зустрічі почули у живому виконанні колядки, які співають, зокрема, в Болгарії. В рамках проведення заходу «День Святого Миколая у болгарській традиції» було відкрито виставку картин харківського художника Костянтина Гуменюка та його учнів з ДШМ № 3 (картини були створені на пленерах поблизу Варни).

Почався новий цикл зустрічей — «Україна і Білорусь: діалог двох культур». Перша зустріч була присвячена народним музичним культурам двох слов'янських країн — України та Білорусі. Під час скайп-зв'язку з Білоруським державним університетом культури і мистецтва учасники мали змогу послухати звучання білоруської дуди, на якій заграє кандидат мистецтвознавства А.В. Сурба. З української сторони кандидат філософських наук, доцент кафедри теорії культури і філософії науки Каразінського університету О.О. Савчук, представив український народний інструмент — бандуру і виконав на ній псалму на слова Г. Сковороди «Всякому городу нрав і права».

8.5 Попередження і ліквідація читацької заборгованості

На початку навчального року на навчальних абонементів були перевірені електронні формуляри користувачів усіх факультетів, складені списки читацької заборгованості для передачі їх до деканатів.

Протягом 2019 року працівниками сектору реєстрації боржникам 2018–2019 років було відправлено 660 СМС и 378 листів по електронній пошті.

В 2020 році буде продовжена робота з читацької заборгованості.

У 2020 році основні завдання у попередженні та ліквідації читацької заборгованості залишаються традиційними:

- тісна взаємодія з деканатами, інститутом кураторства, студентським сектором, сектором реєстрації користувачів;
- співпраця із студентським парламентом, профспілковими активістами, старостами академічних груп.

9. БІБЛІОГРАФІЧНЕ І ДОВІДКОВО-БІБЛІОГРАФІЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ

9.1 Довідково-бібліографічне обслуговування

У 2019 році користувачам бібліотеки усіма підрозділами ЦНБ було надано 47925 довідок, у т.ч. – 16254 тематичні довідки (Додаток № 3).

Працівниками відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів були укладені бібліографічні списки літератури про І. П. Вернета, Є. О. Васильєва, Г. С. Сковороду, М. Дринова, К. Дубняка, С. Крохатського; виконано підбір інформації щодо книг з бібліотеки Рєпніних (рукописні каталоги цієї бібліотеки) та видань з книжкового зібрання К. Розумовського у фонді ЦНБ; пошук інформації про Емілія Джозефа Діллона (Діллєн Емілій Михайлович, 1854–1933), професора історико-філологічного факультету Харківського університету, укладання бібліографічного списку літератури та видань Е. Діллона, які зберігаються у Фонді книжкових пам'яток ЦНБ (запит від Кевіна Рафтера (Kevin Rafter), професора політичної комунікації та керівника Школи комунікацій Дублінського університету (Ірландія).

Для оформлення календаря «**Польські науковці і Харків. 2020**» здійснено пошук і підбір видань праць І. Даниловича, Я. Криницького, А. Міцкевича, А. Валицького, Ю. Пеховського, А. Станіславського, В. Юргевича, Н. Галицького, Л. Ценковського, В. Ротерта, І. Красуського, А. Пшеборського. Бібліотекарі увійшли до складу робочої групи по підготовці книги-календаря на 2020 рік «**Видатні земляки: архітектор Є. О. Васильєв та його сучасники**». (Серію щорічних книг-календарів видає культурно-діловий центр корпорації «К.Г. Рубаненко і партнери»). Була підготовлена інформація про Харківський університет та його бібліотеку (до 215-річчя від дня заснування); про першого ректора І. С. Рижського; про університетського архітектора Є. О. Васильєва як викладача.

У рамках виконання стратегії розвитку ЦНБ 2019-2015 рр. розпочато підготовчу роботу для створення ресурсної повнотекстової електронної колекції та бібліографічного видання «**Харківський університет на сторінках харківських газет**». Для цього переглянуто 27 підшивок газети «Харьковские губернские ведомости» за 1884–1885, 1869, 1886–1892, 1909, 1914, 1915 рр. та газету «Харьковские известия» 1817–1823 рр. Відібрано й описано матеріал, який стосується Харківського університету: огляди, нариси, статті, оголошення, статистичний матеріал, хронологічні замітки, події тощо.

9.2 Формування інформаційної культури.

З метою інформаційної підтримки наукової діяльності науковців і збільшення представництва університетської науки у світовому просторі та для здійснення моніторингу актуальних друкованих та електронних видань на допомогу науковцям до структури бібліотеки було включено *сектор науково-інформаційної комунікації*.

Згідно зі Стратегією розвитку ЦНБ на 2019–2025 рр., розділу «Доступність та підтримка університетської освітньої діяльності» та з метою популяризації бібліотечно-бібліографічних знань і підвищення інформаційної культури користувачів удосконалення дослідницьких компетенцій студентів, аспірантів, сприяння формуванню академічної доброчесності були запроваджені консультативні курси за прикладом «Media Literacy» і «Fact checking» з користування міжнародними реферативними та повнотекстовими базами

даних, використання міжнародних стилів і цитування. Було розроблено тематику теоретичних та практичних занять. Значна кількість тем пов'язана із питаннями культури інформаційної грамотності – міжнародні бібліографічні стандарти, вміння працювати з базами до яких мають доступ користувачі ЦНБ, користування спеціальними інструментами (Publons та ResearcherID, Mendeley, EndNote Online) та ін.

Бібліотекою підготовлені консультативні заняття та тренінги для студентів за напрямками:

- а) знайомство з електронними ресурсами бібліотеки;
- б) оформлення наукових праць за вимогами державних стандартів;
- в) використання бібліотечних ресурсів;
- г) міжнародні стилі цитування;
- д) історія книги;
- е) тренінг з перевірки фактів у сучасному інформаційному просторі (у т.ч. англійською мовою);
- ж) формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність: для студентів, для магістрів, аспірантів, науково-педагогічних працівників, для педагогічних працівників. Курси з технології дистанційної освіти.

Продовжувалася робота з розробки курсів для здобувачів з оформлення кваліфікаційних та наукових праць за державними та міжнародними стилями оформлення наукових праць.

Теми занять:

1. Обов'язкове цитування. Правила цитування.
2. Особливості використання державного стандарту **ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання при укладанні бібліографічного списку до наукових праць та публікацій.**
3. Особливості використання міжнародного стандарту з цитування та бібліографічного опису **The APA (American Psychological Association) Style** при написанні наукових праць та публікацій і укладанні бібліографічних списків до них.
4. Особливості використання міжнародного стандарту з цитування та бібліографічного опису **The ACS (American Chemical Society) Style** при написанні наукових праць та публікацій і укладанні бібліографічних списків до них.
5. Особливості використання міжнародного стандарту з цитування та бібліографічного опису **The Chicago Style** при написанні наукових праць та публікацій і укладанні бібліографічних списків до них.
6. Особливості використання міжнародного стандарту з цитування та бібліографічного опису **The Harvard Style** (3 варіанти) при написанні наукових праць та публікацій і укладанні бібліографічних списків до них.
7. Особливості використання міжнародного стандарту з цитування та бібліографічного опису **The Vancouver Citation Style** при написанні наукових праць та публікацій і укладанні бібліографічних списків до них.
8. Особливості використання міжнародного стандарту з цитування та бібліографічного опису **The MLA (Modern Language Association) Style** при написанні наукових праць та публікацій і укладанні бібліографічних списків до них.
9. Особливості використання бібліографічного менеджера **Mendeley** (від компанії Elsevier).

У 2019 році проведено 98 консультативних занять з аспірантами, науковцями університету та студентами (у т.ч. 55 з першокурсниками), у т.ч.:

Заняття з культури академічної доброчесності:

- 25 січня, заняття з ознайомлення з бібліографічними посібниками вчителів української мови та літератури у рамках заходів з підвищення кваліфікації, 21 особа, 56 документів;
- 20 лютого, презентація «Цитування творів інших авторів у кваліфікаційних працях Оформлення посилань на джерела, оформлення списків до праць у стилі Американського Хімічного товариства – The ACS Style» для студентів 1 к. хімічного факультету, 15 осіб;
- 20 лютого, презентація «Бібліографічний менеджер Mendeley» для студентів 1 к. хімічного факультету, 15 осіб;
- 23 березня, заняття з бібліографічної грамотності для театального факультету Харківського університету мистецтв ім. І. П. Котляревського, 4 магістра, 32 документа;
- 24 червня, заняття для студентів 1 курсу факультету міжнародних відносин та туристичного бізнесу, 42 особи, 91 документ;
- 20 вересня, заняття для студентів 4 курсу історичного факультету, 50 осіб, (спеціальність архівознавство, джерелознавство), 50 документів;
- 30 жовтня, заняття для студентів 1 курсу хімічного факультету, 54 особи, 30 документів;
- 07 листопада, 2 студенти 2-го курсу театального факультету Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського, 68 документів;
- 12 листопада, заняття для вчителів зарубіжної літератури – слухачів курсів підвищення кваліфікації у Центрі післядипломної освіти Каразінського університету, 25 осіб, 50 документів;
- 13 листопада, заняття для студентів 1 курсу хімічного факультету, 50 осіб, 20 документів;
- 19 листопада, заняття для студентів 1 курсу біологічного факультету з пошукових ресурсів ЦНБ, 30 осіб;
- 20 листопада, заняття для студентів 4 курсу історичного факультету з ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання», міжнародний стиль APA, 15 осіб;
- 21 листопада, заняття для студентів факультету МЕО та ТБ з пошукових ресурсів ЦНБ, 30 осіб;
- 27 листопада, заняття для студентів 1 курсу хімічного факультету з Академічної доброчесності, з правил цитування, 40 осіб;
- 04 грудня, заняття для студентів 2 курсу ГГФ та рекреації з правил цитування, з вимог державного стандарту, 12 осіб;
- 12 грудня, заняття для викладачів медичного факультету з оформлення джерел за вимогами ДСТУ 8302:2015 та знайомство з бібліографічним менеджером Mendeley, 14 осіб;
- 18 грудня, практичне заняття+екскурсія для вчителів української мови та української літератури закладів базової та повної загальної середньої освіти різних типів м Харкова та Харківської області, слухачів курсів підвищення кваліфікації ХНУ імені В. Н. Каразіна, 23 особи.

Заняття з пошуку наукової інформації в базах даних:

- Робота й пошук наукової інформації в наукометричних та повнотекстових базах даних;
- Робота й пошук наукової інформації в наукометричних та повнотекстових базах даних. «Хижацькі» журнали;
- Основи роботи у Web of Science та Як підготувати статтю до публікації у міжнародному журналі;
- Квартилі журналів, створення акаунтів в Scopus та Web of Science, особливості подання публікацій до міжнародних наукових видань;
- Бібліографічний менеджер EndNote.

Проводились індивідуальні консультації, у т.ч. для працівників Консультативної служби з питань атестації здобувачів наукових ступенів.

Створені дистанційні курси:

- «Формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність для магістрів, аспірантів, науково-педагогічних працівників»;
- «Формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність для педагогічних працівників»;
- «Формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність для студентів-бакалаврів».

10. КУЛЬТУРНО-ПРОСВІТНИЦЬКА РОБОТА БІБЛІОТЕКИ

Культурно-просвітницький напрямок у діяльності бібліотеки вважається одним із основних, оскільки є складовою частиною виховної системи університету. Він впливає на гармонійний розвиток особистості, виховує принципи демократизму і колегіальності, академічної доброчесності, патріотизму, формує відкритість до міжкультурного діалогу, толерантність.

Через художнє слово, живопис, через виставкові експозиції, постійне спілкування з літературою бібліотека як центр інтелектуального життя багато робить для підвищення загальної культури студентської молоді.

У звітному році культурно-просвітницьку роботу бібліотеки спрямовано на пропагування та розкриття через зміст книги формування у студентів духовної зрілості та любові до свого рідного краю і його спадщини, загальнолюдських цінностей, увагу до читання якісної літератури, залучення користувачів до комунікацій.

10.1 Книжково-ілюстративні виставки.

Важливим засобом впливу на формування читацької уваги є книжкова виставка. Усього протягом року було організовано 184 книжково-ілюстративних, 6 віртуальних, 11 художніх виставок (Додаток №4).

Популяризація історичних знань була і залишається надалі пріоритетним напрямком у виставковій діяльності. Були організовані книжкові експозиції: «День Соборності України», «Свіча пам'яті. Голодомор 1932-1933 рр.», «День Конституції України», «День Незалежності України», «День пам'яті героїв Крут», «Воїн у дзеркалі часу».

Вихованню патріотичних почуттів до рідної землі сприяли красезнавчі експозиції про історичний, культурний розвиток краю, регіону, навчального закладу, про подвиги земляків, які захищали рідний край, про військові дії за визволення Харківщини в роки Другої світової війни, про творчість письменників Харківщини, про історію Харківського університету.

До 90-річчя члена-кореспондента Національної академії наук України, заслуженого діяча науки і техніки України, лауреата Державних премій у галузі науки і техніки, кавалера багатьох орденів, почесного громадянина міста Харкова, «Заслуженого професора Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна», багаторічного голови Бібліотечної ради І.І. Залюбовського (1929–2013) було розгорнуто виставку присвячену видатному вченому і чудовій людині.

З нагоди святкування Дня Європи в Україні 18.05.2019 р. у Каразінському університеті відбувся круглий стіл «Родина Європа: на шляху до мети» за участю ректора, академіка В.С. Бакірова, викладачів та студентів університету. У межах святкування експонувалася книжково-ілюстративна виставка «Літературні раритети Європи». Із фонду книжкових пам'яток були підбрані прижиттєві видання творів класиків європейських країн і рідкісні видання української літератури: книги І. П. Котляревського, Т. Г. Шевченка, І. Я. Франка, Лесі Українки та книги мовами оригіналів, надруковані у XVIII-XIX ст.: твори Й. Гете, Ф. Шіллера, Вольтера, М. Сервантеса де Сааведра, Данте, О. Дюма та ін.

24.05.2019 р. з нагоди Другого Дня італійської науки у світі за ініціативи Міністерства закордонних справ Італії, Посольства Італії в Україні та ХНУ імені

В. Н. Каразіна в університеті відбулася мегаподія «**Леонардо та Місяць**», присвячена 500-річчю з дня смерті Леонардо да Вінчі та 50-річчю першої висадки людини на Місяць. У межах цього заходу в Музеї історії університету була розгорнута масштабна книжково-ілюстративна виставка. Експонувалася література про життя і багатогранну творчість геніального італійського дослідника, винахідника, художника Леонардо да Вінчі. На виставці також були представлені рідкісні видання з астрономії XVI-XVII ст. різних країн світу, прижиттєві видання Г. Галілея, Й. Кеплера, Й. Байєра, Х. Гюйгенса, Т. Браге, С. Любенецького та ін., праці XIX-XX ст. з астрономії професорів Харківського університету.

10.10.2019 р. у Каразінському університеті відбулося урочисте відкриття конференції, присвяченої діяльності лауреата Нобелівської премії миру Фрідтйофа Нансена в Україні у 1921–1923 роках ЦНБ долучилася до підготовки книжково-тематичної експозиції «**Норвегія. Нансен. Харків**». На виставці були представлені твори Ф. Нансена, рідкісні скандинавські видання XVII-XVIII ст., а також газети 1923 р. «Вісті ВУЦВК», «Більшовик», у яких висвітлювалась хронологія перебування Нансена на Харківщині, де він очолював Міжнародний комітет з допомоги тим, хто страждав від голоду у 1921–1923 роках.

У листопаді була організована книжково-ілюстративна виставка, присвячена **Ю.В. Кнорозову** (1922–1999 рр), видатному історику, етнографу, дешифрувальнику писемності майя. Ю.В.Кнорозов навчався на історичному факультеті Харківського університету (1940 р.), де і розпочався його шлях в науку. На виставці були представлені праці вченого, наукові публікації у періодичних виданнях, копія «Особової справи Ю.В.Кнорозова (1939 р.) із архіву Музею історії ХНУ імені В.Н.Каразіна та оригінальний альбом світлин бабусі вченого, театральної актриси Вірменії Марії Давидівни Сахавян-Кнорозової (псевдонім Марі Забель). Альбом бібліотека отримала в дар від родини Кнорозових.

За допомогою виставкової роботи були відзначені ювілеї видатних учених ХНУ імені В.Н. Каразіна і фахові для університету спеціальності.

- Погорелов О.В. (1919–2002), видатний вчений, професор Харківського університету.
- Стеклов В.А. (1864–1926), видатний математик, професор Харківського університету.
- Наукові праці сучасних вчених ХНУ імені В.Н. Каразіна.
- Гальванічні дослідження в Харківському університеті (1859).
- Андронов В.М. (1939–2019), фізик, професор Харківського університету.
- Лапшин В.І. (1809–1888), професор фізики Харківського університету.
- Античність та університетська філософія.
- Харківське Математичне товариство (1879–1930) та інші.

До Міжнародних наукових конференцій було організовано виставки:

- Корифей українського художнього перекладу Лукаш М.О. (1919–1988)
- Сучасні проблеми екологічної психології. Екологічна парадигма сучасного образу життя і світу.
- Актуальні питання сучасної медицини.
- Античність та університетська філософія.

- Застосування новітніх психолого-педагогічних технологій та методів навчання в університеті.

Щорічно експонується книжково-ілюстративна виставка «Книги-ювіляри», яка привертає велику увагу користувачів.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- розкриття змісту інформаційних ресурсів ЦНБ шляхом підготовки виставок згідно з Календарем пам'ятних дат України;
- підготувати цикл виставок, присвячених 215 – річчю Каразінського університету і бібліотеці;
- до року математичної освіти в Україні (УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №31/2020 Про оголошення 2020/2021 навчального року Роком математичної освіти в Україні) підготувати експозиції, присвячені видатним вченим-математикам університету.

10.2 Віртуальні виставки

Віртуальні виставки – це доповнення до традиційних книжкових виставок, це надання доступу віддаленим користувачам до інформаційних ресурсів бібліотеки.

У звітному 2019 році в бібліотеці було організовано 6 віртуальних виставок, на яких експонувалося 132 документи.

- Харківське Математичне товариство (1879–1930).
- Герасимович Б.П. (1889–1937), український астроном, професора Харківського університету.
- Барабашов М.П. (1889–1937), видатний астрофізик, вихованець Харківського університету.
- Країнський М.В. (1869–1951), український психіатр, психолог, вихованець Харківського університету.
- Трінклер М.П. (1859–1925), хірург, учений, педагог, вихованець Харківського університету.
- Рижський І.С. (1759–1811), філософ, мовознавець, перший ректор Харківського університету.

10.3 Художні виставки

У січні 2019 року у холі 8 поверху ЦНБ експонувалася художня виставка **Світлани Єкимової «Пізнаючи себе»**. Світлана є постійним учасником і лауреатом обласного художнього конкурсу для медпрацівників «Поезія мольберта». Перша виставка, у якій брала участь Світлана, проходила у Харківському будинку вчених. С. Єкімова працює у техніці комп'ютерної графіки.

У лютому відкрилася персональна виставка художниці і музиканта **Аліси Конохової** – талановитої учениці відомої харківської художниці Ніни Вербук. Виставка **«Reality of mine»** (у назві натяк на композицію музичного гурту «Diary of dreams») складалася з декількох частин: ілюстрацій до карт Таро, літературних творів, музичних альбомів, сюжетних композицій, живопису. Експозиція відкрила відвідувачам подорож різними світами, у яких перебував художник: сновидіння, астральні мандри, імперія відчуттів та думок. У рамках урочистого відкриття виставки відбулася творча зустріч з харківською поетесою **Елеонорою Булгаковою «Вірші та проза»**.

Вже кілька років поспіль ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна надає свої виставкові площі для демонстрації робіт учасників Всеукраїнських художніх конкурсів, присвячених пам'яті нашої землячки, визначної художниці Зінаїди Серебрякової. Цього року у березні експонувалася виставка за темою **«Портрет родини художника в інтер'єрі»**. Зінаїда Серебрякова (1884–1967) створила кілька десятків робіт, де зображені її рідні – матуся, чоловік, діти, брати, сестри. Іноді це сповнені глибокого психологізму портрети, частіше – картини та замальовки побутового характеру (серед найвідоміших – «За сніданком», «На терасі у Харкові», «Картковий будиночок»).

Головною ідеєю проєкта військового кореспондента «Радіо Свобода» Андрія Дубчака **«Лінія фронту. Рік 2018»** було показати через людей та емоції війну такою, якою вона є насправді. Фотовиставка експонувалася у травні - червні 2019 року у холі 8 поверху бібліотеки.

У вересні у бібліотеці була представлена виставка, присвячена 160-й річниці від дня проведення гальванічних дослідів у Імператорському Харківському університеті та від 210-й річниці від дня народження заслуженого професора університету В.І. Лапшина. Експозиція супроводжувалася екскурсіями з оглядом професора В.П. Пойди.

З 8 по 20 жовтня 2019 р. холі 8 поверху ЦНБ експонувалася виставка робіт, виконаних у техніці печворк з нагоди 15-річчя від дня заснування клубу **«Чарівна скринька»**.

З 21 жовтня відвідувачі мали можливість побачити виставку **«Шведські татусі»**. Ця виставка у 2015 році зайняла перше місце в конкурсі «Проблеми сучасної фотографії», який проводить Національна асоціація фотожурналістів (NPPA). Виставку презентувало представництво Фонду ООН у галузі народонаселення в Україні (UNFPA), Посольство Швеції в Україні спільно із Шведським інститутом. UNFPA, Фонд ООН у галузі народонаселення є провідною агенцією ООН, яка зосереджує свою роботу у сфері гендерної рівності, репродуктивного здоров'я та розбудови потенціалу молоді. З 2015 року спільно із Міністерством соціальної політики України впроваджується кампанія «Щастя в 4 руки».

Завдяки співпраці з Харківським міським товариством греків Харківщини «Геліос», Одеською філією Грецького Фонду Культури та за підтримки Департаменту нематеріальної культурної спадщини і міжкультурних питань Управління сучасної культурної спадщини Міністерства культури та спорту Греції бул експонувалися виставки: у квітні планшетна фотовиставка, присвячена першому грецькому поету-сюрреалісту, письменнику-романісту і фотографу **«Без правил, без кордонів. Андреас Ембірікос (1901-1975)»**; у листопаді відбулося відкриття виставки **«Нематеріальна культурна спадщина Греції»**. Виставка познайомила відвідувачів з маловідомими в Україні елементами грецької культури, які складають частину культурної ідентичності греків і були внесені до Національного реєстру нематеріальної культурної спадщини Греції та Репрезентативного списку нематеріальної культурної спадщини людства (ЮНЕСКО)

З 25 листопада по 9 грудня 2019 року демонструвалася фотовиставка кандидата фізико-математичних наук, доцента ХНУ імені В.Н. Каразіна **Хижкового Василя Петровича «Природні визерунки – прихована реальність»**.

«Краса, написана світлом: світлини кінця XIX – початку XX ст.» - під такою назвою демонструвалася виставка світлин відомих та маловідомих майстрів жанру останньої чверті XIX – початку XX ст.: Василя Досекіна, Олексія Іваницького, Альфреда Федецького, Михайла Овчиннікова та інших. На виставці було представлено 30 портретів харків'янок, які мешкали у місті більше 100 років потому.

У грудні ЦНБ спільно з творчим клубом «Гостинна на Дворянській» презентувала виставку з циклу «Видатні земляки», присвячену професору, видатному архітектору Харківського університету **Євгену Васильєву (1778–1833)**. Виставка познайомила глядачів з історією створення знакових архітектурних об'єктів, створених за проєктами Є.Васильєва, багато з яких вже втрачені. Спеціально для виставки художник Віктор Ковтун написав кілька робіт, на яких зображені втрачені або перебудовані споруди Є. Васильєва.

10.4 Масові заходи

ЦНБ активно співпрацює з громадськими і мистецькими організаціями, національно-культурними товариствами, науковими і навчальними закладами, творчими спілками, проводить презентації нових книг.

Загалом у ЦНБ було проведено понад 400 різноманітних культурно-просвітницьких заходів різного спрямування: це презентації видань, виставок, у т.ч. художніх, розмовні клуби, культурні та інформаційні заходи, а також екскурсії бібліотекою. Великою популярністю користуються серед відвідувачів ЦНБ екскурсії. Проводяться ці заходи для різних категорій відвідувачів: для колег-бібліотекарів, для студентів і школярів, для почесних гостей університету і науковців. Усього було протягом року було проведено **72 екскурсії**.

Бібліотека брала участь у Днях відкритих дверей, для майбутніх абітурієнтів також були організовані ознайомчі екскурсії бібліотекою, усього бібліотеку відвідали понад 400 майбутніх абітурієнтів.

Активно користуються бібліотечним простором факультети, на базі бібліотеки проходять семінари, зустрічі, скайп-конференції. Протягом року відбулися 55 заходів: регулярно проходять засідання наукового товариства філологічного факультету (відбулось 20 засідань), проходять заходи Харківської філії Конгресу літераторів України, фізичний факультет проводить творчі поетичні зустрічі «Коло творчості», для історичного факультету було організовано скайп-семінар у рамках міжнародного наукового проєкту «CityFace: практики самопрезентації багатонаціональних міст в індустріальну та постіндустріальну добу».

Відбулася **презентація** книги дослідника та журналіста Миколи Шемета **«ФУТБОЛ в Харькове 1910–1915»**. Під час презентації автор розповів про невідомі сторінки історії Харкова, та особливу увагу приділив саме становленню футбольного руху у місті на початку ХХ століття. Дослідник підкреслив, що багато фактів вдалося встановити завдяки фронтальному перегляду матеріалів, надрукованих у харківській газеті «Утро».

У вересні, під час визиту до Каразінського університету американського юриста, провідного світового експерта у дослідженні Томаса Джефферсона Еріка С. Петерсена було презентовано книгу **«Світло і свобода. Роздуми про прагнення до щастя. З опублікованих праць Томаса Джефферсона»**, а також передано у подарунок бібліотеки книги про творчість видатного американського політичного діяча, третього президента США.

Відбулася творча зустріч, організована Громадською спілкою **«Ветерани Чорнобиля за мир та злагоду»**. У зустрічі брав участь український поет, прозаїк, публіцист, директор київського видавництва «Український пріоритет» Володимир Шовкошитний з авторською презентацією хроніко-документальної повісті «Чорнобиль. Я бачив...». У заході взяли участь працівники університету – учасники ліквідації аварії.

Проходили засідання академічного гуртка **«Experto Crede — Вірте досвідченому!»**: зустріч із членом-кореспондентом Національної академії наук України, професором, доктором фізико-математичних наук, завідувачем кафедри астрономії та космічної інформатики фізичного факультету, представником харківської наукової планетної школи академіка М. П. Барабашова Ю. Г. Шкуратовим. Засідання «Згадуємо вчителів» була посвячена пам'яті Героя Радянського Союзу, почесного доктора ХНУ імені В.Н. Каразіна Д.А. Ушакова, професора І.К. Рибалки, директора ЦНБ М.П. Кірюхіна, головного бібліографа ЦНБ В.К. Мазманьянц.

Яскраву заключну крапку у заходах з нагоди Днів науки у Каразінському університеті поставив науково-фантазійний день **«Напередодні 32 травня» (Додаток №5)**, що відбувся у ЦНБ. Такі заходи проходять у бібліотеці кожні два роки вже більше десятиріччя. Тема 2019 року «Природа не визнає жартів: вона завжди правдива або стежкою барона Мюнхгаузена». Співорганізатором заходу традиційно є Музей барона Мюнхгаузена у Дунте (Латвія). Співорганізаторами 2019 р. стали: Ботанічний сад університету, кафедра ботаніки, Науково - дослідний інститут біології, бісквітна фабрика м. Харків. Велику допомогу було надано Посольством Латвії в Україні. (додаток №)

ЦНБ багато років тісно співпрацює з громадською організацією «Харківське міське товариство греків «Геліос». На базі бібліотеки проводяться літературні вечори, презентації книг, організовуються художні виставки. Так у рамках Днів грецької культури в Харкові (дев'ятнадцятий сезон), присвячених Державному святу Республіки Греція «День «Охі!» і 30-річчю створення громадської організації «Харківське міське товариство греків «Геліос» було організовано низку заходів: відбувся круглий стіл «Спогади про Сократа. Перший філософ людства», презентація буклета **«Подорож «грецькою» Харківщиною»**, експонувалася виставка «Нематеріальна культурна спадщина Греції», яка була підготовлена Одеською Філією Грецького Фонду Культури за підтримки Департаменту нематеріальної культурної спадщини і міжкультурних питань Управління сучасної культурної спадщини Міністерства культури та спорту Греції. Дні грецької культури проводяться за підтримки Посольства Греції в Україні, Харківської обласної державної адміністрації, Харківської міської ради, Федерації грецьких товариств України, Одеської Філії Грецького Фонду Культури, Благодійної організації «Фонд Бумбурса».

Багато цікавих заходів проходить на базі інформаційного центру «Вікно в Америку». У 2019 році центр став учасником конкурсу, запропонованого Посольством США в Україні. Метою конкурсу була організація навчання з актуальних питань для персоналу бібліотек переміщених університетів – **«WOA on the Go»**. Центр «Вікно в Америку» ЦНБ став одним з переможців у спільному проєкті Харкова, Полтави і Вінниці з розроблення програми семінару-навчання бібліотек Донецького національного університету імені Василя Стуса (ДонНУ) та Східноукраїнського національного університету ім. В. Стуса. У центрі продовжують регулярно зустрічатись учасники розмовних клубів: **Public Speaking Club, Movie Club, SpeakingHUB, Access program**. Лідерами клубів є волонтери, випускники американських програм обміну або студенти. Активно співпрацює з Центром Відділ реклами та брендингу університету, проходять багато спільних заходів.

Так, 1 березня за підтримки Корпусу Миру в Україні відбулася відкрита дискусія «Чудові жінки кольору: вплив чорношкірих жінок на американську культуру» (“Wonderful Women of Color: Impact of Black Women on American Culture”). Учасники заходу розглядали трансформацію впливу жінок на поп-культуру, особливо на музику та медіа, Захід було

присвячено закінченню місяця Чорної історії у США та початку місяця Жіночої історії, що є традиційними для культури Америки.

4 жовтня ЦНБ відвідав Метью Андервуд, керівник програми «Американські центри» Посольства США в Україні та провів зустріч зі студентами, присвячену творчості фотомитця Роберта Франка. На презентації було продемонстровано найбільш відомі фотографії з альбому «The Americans», та ті що виявились найбільш впливовими на подальшу історію сучасного фотомистецтва. Захід відбувався англійською мовою, та виявився найбільш цікавим для студентів факультету іноземних мов та постійних відвідувачів розмовних клубів бібліотеки. Наприкінці лекції була можливість поставити дипломату питання та поспілкуватись у неформальній атмосфері.

Надзвичайною подією цього року став візит американської астронавтки Хайдемари Марти Стефанишин-Пайпер, присвячений міжнародному тижню Космосу. У травні до дня науки було проведено онлайн-зустріч з астронавткою. 9 жовтня 2019 року у ЦНБ ХНУ відбулась зустріч із школярами та членами харківського об'єднання ПЛАСТ. Спілкування було організовано Посольством США в Україні та проходило в рамках міжнародного тижня космосу. Хайдемари підготувала презентацію про свій шлях від школярки до астронавтки NASA та показала фото та відео, зроблені на космічному шатлі та у відкритому космосі. Астронавтка наголосила на необхідності постійної освіти та саморозвитку. Після презентації школярі мали можливість задати будь-які питання пані Стефанишин-Пайпер. Після спілкування було проведено автограф-сесію для всіх.

11. НАУКОВА РОБОТА

На початку 2019 року наказом ректора університету оновлено склад Бібліотечної ради університету, яку очолює проректор з наукової роботи В.О. Катрич (додаток № 6)

Працівники бібліотеки поєднують у своїй науковій роботі бібліотечно-бібліографічну практику з історико-книгознавчими дослідженнями, здійснюють виявлення, формування, зберігання, наукове опрацювання та дослідження фонду стародрукованих книг і рідкісних видань XIX–XX ст., працюють над збереженням фонду, у т.ч. електронних видань, створюють покажчики, представляють дослідження у фахових виданнях, організують і беруть участь у наукових семінарах і конференціях.

Дослідження публікуються у фахових періодичних виданнях. Усього протягом року було представлено 34 статті фахівців ЦНБ, 6 статей про ЦНБ у різних виданнях. Фахівці ЦНБ консультують дослідників при підготовці видань, особливо при використанні матеріалів із Фонду книжкових пам'яток ЦНБ (Додаток № 7).

Проводиться робота з фондом книжкових пам'яток, що отримав статус національного надбання у 2013 р. Цінність та значущість фонду передбачають комплекс необхідних робіт з його утримання, збереження та розвитку. Продовжується застосування превентивної, фазової консервації: реставрація та ремонтно-палітурні роботи, придбання і виготовлення спеціальних папок, футлярів, контейнерів, що дозволить забезпечити технологію зберігання унікальних документів, так як це практикується в найкрупніших світових бібліотеках. Паралельно досліджується фізичний стан фонду книжкових пам'яток. Проводиться моніторинг рукописних документів з метою вивчення їх стану збереженості для подальшої консервації і реставрації. Вивчається багатий досвід зі збереження книжкових пам'яток провідних наукових бібліотек та інших закладів України та закордонних країн.

З 13 по 24 травня у межах проведення Днів науки в університеті бібліотека організувала низку заходів: було проведено засідання академічного гуртка «Experto crede» за темою «Шлях до науки», у Центрі "Вікно в Америку" проходила декада документального кіно, де можна було переглянути фільми з колекції Канору ElibraryUSA, було організовано скайп-зустріч з американською астронавткою Хайдемари Стефанишин Пайпер. До Дня науки підготовано книжкову виставку, а також проведено традиційний захід «Напередодні 32 травня», що був присвячений науковим дослідженням природи.

11.1 Науково-організаційна робота

Одним із напрямків наукової роботи є участь фахівців бібліотеки у наукових конференціях, семінарах, круглих стола тощо. Працівники бібліотеки брали участь у конференціях і семінарах (у 26 заходах взяли участь 88 фахівців).

№	Назва і дата проведення заходу	Місце проведення	ПІБ і посада учасника	Назва доповіді
1	Міжнародний круглий стіл «Розвиток цифрових сервісів української науки та можливості співпраці із цифровими платформами Європейського дослідницького простору» 19 – 20 лютого 2019 р.	м. Київ, "Агенція європейських іноваций", Міжнародний фонд "Відродження", МОН	Штан Г.В., зав. сектора	

№	Назва і дата проведення заходу	Місце проведення	ПІБ і посада учасника	Назва доповіді
		України, проєкт "Громадська синергія"		
2	Семінар – практикум «Навчитися ефективно використовувати Web of Science і не припускати помилок» 28 лютого 2019 р.	Харків, Бібліотека ХНУМГ імені О.М. Бекетова	Штан Г.В., зав. сектора	
3	Міжнародний науковий захід «Crossref LIVE Kyiv» 26 березня 2019 р.	м. Київ, НТБ КПІ ім. Ігоря Сікорського	Давидова А.О., зав. відділу	
4	7-а Міжнародна науково-практична конференція «Наукова комунікація в цифрову епоху» 28 – 29 березня 2019 р.	м. Київ, Наукова бібліотека НАУКМА	Гужва А.А., зав. відділу Дубова В.В., бібліотекар	<i>«Внесок університетської бібліотеки у забезпечення інтелектуального капіталу університету»</i>
5	Науково-практичний семінар «Актуальні питання каталогізації у сучасних умовах» 2 – 3 квітня 2019 р.	м. Харків ХДНБ імені В.Г. Короленка	Бондаренко І.А., зав. сектора	
6	Тренінг для координаторів американських центрів та директорів бібліотек 5-7 квітня 2019 р.	м. Київ, Американський дім Посольства США в Україні	Лискова К.А., пров. бібліотекар	
7	Семінар для бібліотекарів переміщених університетів 8 квітня 2019 р.	Американська бібліотека, Наукова бібліотека Національного університету України «Києво-Могилянська академія»	Лискова К.А., пров. бібліотекар	<i>«Розвиток академічної доброчесності: роль бібліотек університетів»</i>
8	Науково-практичний семінар «Документно-пам'яткові комплекси у науковій бібліотеці: традиційні та інноваційні шляхи формування, опису та розкриття» 15 травня 2019	м. Харків ХДНБ імені В.Г. Короленка	Боброва М.І., зав. відділу Конonenko І.І., зав. сектора	<i>«Колекційні комплекси Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»</i>
9	Семінар для бібліотекарів переміщених університетів 20-21 травня 2019 р.	м. Вінниця, Донецький національний університет імені В. Стуса	Лискова К.А., пров. бібліотекар	<i>Тренінг з перевірки фактів, Академічна доброчесність у ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна,</i>

№	Назва і дата проведення заходу	Місце проведення	ПІБ і посада учасника	Назва доповіді
				<i>Масові відкриті он-лайн курси на прикладі діяльності центру «Вікно в Америку» ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна</i>
10	Шості бібліографічні студії, присвячені харківському бібліографу-краєзнавцю Галині Миколаївні Кашириній 23 травня 2019 р.	м. Харків ХДНБ імені В.Г. Короленка	Глибицька С.Б., голов. бібліограф Полякова Ю.Ю., голов.бібліограф	<i>«Жизнь Веры Карапетовны Мазманьянц сквозь призму ее воспоминаний: (К 100-летию со дня рождения)» «Харьковский период жизни и деятельности театрального критика Исаака Туркельтауба: библиографический аспект»</i>
11	Міжнародний круглий стіл «Проблеми інформатизації архівної справи: цифровізація як засіб забезпечення потреб інформаційного суспільства (до 50-річчя ЦДНТА України)» 20 червня 2019 р.	ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна	Журавльова І.К.,директор Бабічева О.Г., заст. директора Козлова С.Є., інж. І кат. Бондаренко О.В., інж. І кат. Буряк М.М., оператор	<i>«Створення та збереження цифрового бібліотечного простору: eKhNUIR, eScriptorium, Karazin.Back2News»</i>
12	Семінар-тренінг для членів науково-методичних комісій сектору вищої освіти Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України щодо розроблення стандартів вищої освіти 3 - 5 червня 2019 р.	м. Київ	Бабічева О.Г., заст. директора	
13	Засідання Бібліотечної ради при Міністерстві культури України 4 червня 2019 р.	м. Київ	Журавльова І.К., директор	
14	Міжнародна науково-практична конференція «Наукова еволюція досліджень бібліо-інформаційної ноосфери» 19 – 21 червня 2019 р.	м. Одеса, НБ ОНУ імені І.І.Мечнікова	Журавльова І.К., директор	
15	IV Всеукраїнська наукова конференція «Теоретичні та прикладні аспекти біографістики: до 90-річчя від дня народження Івана Світличного» 20 вересня 2019 р.	м. Харків ХНУ імені В. Н. Каразіна	Мохонько В.Г., заст. директора Кононенко І.І., Гол. бібліотекар	<i>«З живучого племені Дон Кіхотів»: Спадщина Івана Світличного у фондах ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна»</i>

№	Назва і дата проведення заходу	Місце проведення	ПІБ і посада учасника	Назва доповіді
1 6	Львівський бібліотечний форум 17 – 21 вересня 2019 р.	м. Львів Українська бібліотечна асоціація	Лискова К.А., пров. бібліотекар Гужва А. А., зав. відділом Ткаченко О.В., пров. бібліотекар	<i>«Бібліотека на підтримку реформ: кращі зарубіжні практики та їх імплементація в Україні»</i>
1 7	Міжнародний науковий семінар «Бібліотека без кордонів» вересень 2019 р.	м. Рига (Латвія), м. Вільнюс (Литва)	Журавльова І.К., директор Бабічева О.Г., заст. директора Боброва М.І., зав. відділу Корсикова С.І., зав. відділу	
1 8	Презентація проєкту «Електронна колекція літературно-мистецьких журналів Харкова першої третини ХХ ст.» 25 вересня 2019 р.	Харків, Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка	Бабічева О.Г., заст. директора Проць Н.В., бібліотекар І кат.	
1 9	Науково-практична конференція «Свій вуз своїми руками!», присвячена 30-річчю відкриття корпусу бібліотеки у навчальному містечку 4 жовтня 2019 р.	Харків, Фундаментальна бібліотека Харківський національний аграрний університет ім. В. В. Докучаєва	Полякова Ю. Ю., голов. бібліограф	<i>«Редактирование текстов краеведческого характера как отдельное направление библиографической деятельности библиотек»</i>
2 0	IV Міжнародна науково-практична конференція «University library at a new stage of social communications development» 3 - 4 жовтня 2019 р.	м. Дніпро, НТБ Дніпровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна	Штан Г.В., зав. сектора	<i>«Бібліотечне кураторство як складова науково-практичних зв'язків між бібліотекою та вченим: сучасний стан»</i>
2 1	IV Міжнародні книгознавчі читання «Стародруки і рідкісні видання в університетській бібліотеці» 1 - 5 жовтня 2019 р.	м.Одеса, Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І. І. Мечникова	Боброва М.І., зав. відділу Журавльова І. К., директор Кайдаш В.Г. директор НДІ астрономії Журавльова І.К., Директор, стендова доповідь) Полякова Ю. Ю., гол. бібліограф	<i>«Харківське небо: погляд астрономів та бібліотекарів»</i> <i>«Для Вітчизни зроблено недостатньо, якщо не зроблено все» – Велика французька революція 1789-1799 рр. і Харків»</i>

№	Назва і дата проведення заходу	Місце проведення	ПІБ і посада учасника	Назва доповіді
			стендова доповідь)	<i>«Научные и научно-популярные издания конца XIX – начала XX вв. в помощь театральному самообразованию в фондах библиотек Харькова».</i>
2 2	Міжнародна наукова конференція «Бібліотека. Наука. Комунікація: Актуальні тенденції у цифрову епоху» 8 - 10 жовтня 2019 р.	Київ, НБУВ	Проць Н.В., провідний бібліотекар	<i>«Внесок представників дворянського стану земських установ у розвиток бібліотечної справи Харківської губернії»</i>
2 3	Науково-практична конференція «Бібліотечно-інформаційне середовище як драйвер змін та інновацій в освіті» 24 жовтня 2019 р.	Харків, Наукова бібліотека Харківського національного технічного університету сільського господарства ім. Петра Василенка	Штан Г.В., зав. сектора Боброва М.І., зав. відділу	<i>«Бібліотечне кураторство як складова науково-практичних зв'язків між бібліотекою та вченим: сучасний стан»</i> <i>«Стародруки з астрономічної тематики у фонді ЦНБ Каразінського університету»</i>
2 4	Всеукраїнська науково-практична конференція «Короленківські читання 2019:Бібліотеки, архіви, музеї: конвергентна цифрова комунікація, крос-медійність, клієнтоорієнтованість» 24 – 25 жовтня 2019 р.	м. Харків ХДНБ імені В.Г. Короленка	Бабічева О.Г., заст. директора Проць Н.В., пров. бібліотекар Лискова К.А., пров. бібліотекар Самохвалова О.Ю. зав. відділу Козлова С.Є. пров. інженер	
2 5	«Круглий стіл» «Бібліотека і покоління: виклики, проєкції, очікування», 17жовтня 2019 р.	м.Полтава, НТБ Полтавського національного технічного університету імені Юрія Кондратюка	42 фахівця ЦНБ	<i>Медійна грамотність у бібліотеці та fact-checking.</i> <i>Катерина Лискова, керівник Центру «Вікно в Америку» ЦНБ</i>
2 6	Відкрита дискусія «Архівно-бібліотечні ресурси у цифрову епоху» (до 50-річчя Центрального державного науково-технічного архіву України) 6 грудня 2019 р.	м. Харків ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна	Бабічева О.Г., заст. директора Самохвалова О.Ю. зав. відділу Козлова С.Є. пров. інженер Бондаренко .В. , Інженер І кат.	

За планом проведення конференцій/ семінарів 2019 р. на базі ЦНБ відбувся **VI Науково-практичний семінар «Ad fontes: манускрипти у бібліотеках і архівах» (Додаток № 8)**. Співорганізаторами заходу виступили: Харківська державна наукова бібліотека імені В.Г. Короленка; Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського; Львівська національна наукова бібліотека України імені Василя Стефаника; Академічна бібліотека Латвійського університету.

У роботі семінару взяли участь 61 учасник – представники бібліотек вищих закладів освіти Харкова, університетських архівів Каразінського та медичного університетів, Державного архіву Харківської області, наукові працівники Науково-дослідного проектно-конструкторського та технологічного інституту мікрографії (НДІ мікрографії). У межах семінару відбувся круглий стіл **«Харків, який ми відкриваємо: таємниці, пошуки, знахідки...»**, у засіданні якого взяли участь історики-краєзнавці, дослідники, журналісти, письменники, видавці: А Бондарев, Г.В. Іжицький, В.Н. Миславський, А.Ф. Парамонов, І.С. Потаніна, О.О. Савчук. По закінченню роботи семінару 58 чол. отримали сертифікати учасника.

11 квітня 31 фахівці з бібліотек Каразінського університету, НТУ «ХПІ», НАУ імені М. С. Жуковського «ХАІ», НФаУ, НЮУ імені Ярослава Мудрого, УПА, УкрДУЗТ, ХНТУСГ, ХНУБА, ХНУМГ імені О. М. Бекетова, ХНУМ імені І. П. Котляревського, ХНУРЕ, ХДАДМ, ХДАК, ХДЗВА, ХДУХТ, ХНАДУ, ХНАУ імені В. В. Докучаєва, ХНЕУ імені Семена Кузнеця і ХНПУ імені Г. С. Сковороди взяли участь у зустрічі, яка відбулася у ЦНБ Каразінського університету з науковим співробітником Інституту біографічних досліджень НБУВ Ігорем СТАМБОЛОМ, який виступив перед присутніми з лекцією **«Біографічний рейтинг, як нова технологія аналізу і просування вітчизняної біографістики»**. На зустрічі обговорювалися питання існування Всеукраїнського бібліотечного проекту «Біографічний рейтинг».

Згідно з підписаними угодами про співпрацю між академічними бібліотеками Польщі та Болгарії, ЦНБ приймала у жовтні групу бібліотекарів університетських бібліотек м. Лодзі (Політехніка Лодзі), м. Познані (Університет Адама Мицкевича), м. Кракова (Ягеллонський університет та фахівців Центральної бібліотеки Болгарської Академії наук.

Протягом тижня іноземні бібліотечні фахівці знайомилися з роботою харківських бібліотек, на зустрічах обговорювалися нагальні проблеми бібліотечної справи, створення нових моделей бібліотеки, нові бібліотечні послуги. Фахівці з бібліотек Євросоюзу, також взяли участь у роботі першого заходу з циклу, який почала ЦНБ у 2019 році **«Бібліотека і покоління: виклики, проєкції, очікування»**. Круглий стіл відбувся на базі НТБ Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», у заході брали участь понад 100 фахівців університетських та наукових бібліотек Харкова, Полтави, Кієва, Сум, Харківське обласне відділення (філія) ВГО Українська бібліотечна асоціація. Обговорювалася тема і відбувся майстер-клас **«Бібліотека у репутаційноорієнтованому світі»** відомого консультанта з управління репутацією, партнера Агенції PR-Service, д-р екон. наук, проф., сенатора Європейського Економічного Сенату Олени Дерев'яноко. Були презентовані нові книжки авторки «Проби ясномислення», «Управління репутацією в бізнесі» (Додаток № 9)

У листопаді відбулася **робоча нарада** фахівців ЦНБ з питань надання бібліотеками платних послуг користувачам за участю виконавчого директора Академічної бібліотеки Латвійського університету.

У фондах ЦНБ зберігається меморіальна бібліотека українського літературознавця, мовознавця, поета, перекладача, вихованця Харківського університету Івана Світличного. Фахівці ЦНБ представили доповідь «З живучого племені Дон Кіхотів» на IV Всеукраїнській науковій конференції **«Теоретичні та прикладні аспекти біографістики: до 90-річчя дня народження Івана Світличного»**, що проходила на базі бібліотеки у вересні.

У вересні відбулося відрядження до м. Риги (Латвія), у якому брали участь директорка ЦНБ І.К. Журавльова, заст. директорки О.Г. Бабічева, зав. відділу М.І. Боброва, зав. відділу С.І. Корсікова. Мета відрядження – участь у Міжнародному науковому семінарі **«Бібліотека без кордонів»**, в рамках якого відбулося ознайомлення з досвідом роботи сучасних латвійських та литовських бібліотек, у тому числі з питань поцифрування видань, створення електронних бібліотек, Латвійської національної дигітальної бібліотеки, зведеного електронного каталогу, реставрації рідкісних книг і рукописів, збереження книжкових колекцій, а також, організації обслуговування читачів на сучасному рівні.

У ході відрядження проведено зустріч з Президентом Сенату Балтійської міжнародної Академії С. Букою, виконавчим директором Латвійської національної бібліотеки Д. Мукане, директором та виконавчим директором Академічної бібліотеки Латвійського університету Вентою Коцере і Валдісом Мазулісом. Було організовано відвідання бібліотеки Вільнюського університету (Литва) для ознайомлення з досвідом роботи: зустріч з директором Бібліотеки Вільнюського університету в галузі інформаційної діяльності, науки та культурної спадщини М. Прокопчик та керівником навчального науково-комунікаційного і технологічного департаменту Вільнюського університету З. Петраускене. Під час зустрічей обговорювалися питання налагодження співробітництва між провідними бібліотеками Латвії та Литви і ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна.

На базі ЦНБ (червень, грудень) відбулися заходи, присвячені 50-річчю створення Центрального державного науково-технічного архіву України: відкрита дискусія **«Архівно-бібліотечні ресурси у цифрову епоху»** (червень), круглий стіл **«Проблеми інформатизації архівної справи: цифровізація як засіб забезпечення потреб інформаційного суспільства»** (грудень). Між ЦДНТАУ і ЦНБ було підписано угоду про співпрацю.

До оргкомітетів конференцій, що були організовані філософським та факультетом психології університету увійшла директорка ЦНБ І. Журавльова: Міжнародна наукова конференція **«Античність та університетська філософія»**, яка була присвячена 180-річчю з дня народження Ф. О. Зеленогорського та 160-річчю з дня народження П. Е. Лейкфельда – видатних професорів Харківського університету (27-28 листопада 2019 р.) та Міжнародна науково-практична конференція **«Сучасні проблеми екологічної психології: Екологічна парадигма сучасного образу життя і світу»** (травень 2019 р.)

ПЛАНУЄТЬСЯ: до 215-ої річниці бібліотеки провести низку заходів під гаслом, **«Бібліотека і покоління: виклики, проєкції, очікування»**, присвячених питанням сучасного розвитку бібліотек:

- круглий стіл «Для распространения наук и просвещения...»: 1805–2020;
- VII Науково-практичний семінар «Ad fontes: наукові дослідження книжкових пам'яток»;
- семінар «Проектування майбутнього: foresight – університетської бібліотеки»;

- круглий стіл «New Silent Generation (Іпокоління) – мультизавдання для бібліотек»;
- науково-практичний семінар «Сучасна бібліотека і репутаційний менеджмент».

11.2 Науково-дослідницька робота

Продовжувалася робота з Фондом книжкових пам'яток, яка традиційно була спрямована на збереження, вивчення й розкриття фонду стародруків, колекцій рідкісних та цінних видань, часописів, рукописів та архівних документів. Наукова робота проводилася за наступними напрямками:

- поповнення колекцій рідкісних видань;
- вивчення фонду стародруків, укладання бібліографічних покажчиків;
- дослідження з історії України, м. Харків, Харківського університету, бібліотеки;
- книгознавчі дослідження, розкриття провенієнцій, маргіналій на рідкісних виданнях;
- робота зі збереження фонду книжкових пам'яток;
- застосування інформаційних технологій у роботі з об'єктом НН;
- участь у науково-практичних конференціях, симпозиумах, семінарах.

Науково-дослідна робота у відділі книжкових пам'яток цінних видань і рукописів, зосередилася на дослідженні рукописного фонду та фонду книжкових пам'яток.

У збірнику матеріалів IV Міжнародних книгознавчих читань (м.Одеса) «**Стародруки і рідкісні видання в університетській бібліотеці**» представлені статті, які є результатом накових розвідок: Боброва М.І., Журавльова І.К., Кайдаш В.Г. «Харьковское небо: взгляд астрономов и библиотекарей»; Журавльова І.К. «Для Вітчизни зроблено недостатньо, якщо не зроблено все»: Велика французька революція 1789–1799 рр. і Харків»; Полякова Ю. Ю. «Наукові та науково-популярні видання кінця ХІХ – початку ХХ ст. у допомогу театральній самоосвіті у фондах бібліотек Харкова».

Працівники ЦНБ працювали над виданнями університету. Так, у 2019 році вийшов друком альбом «**Харківський університет в образотворчому мистецтві : альбом** / За заг. ред. В. С. Бакірова ; наук. ред. С. І. Посохов ; уклад. М. І. Боброва, І. М. Дончик, С. М. Куделко, О. Г. Павлова, С. І. Посохов. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2017. – 148 с.» Було проведено значну роботу для ілюстрування цього альбому.

Директор ЦНБ І. К. Журавльова ввійшла до редакційної колегії антології «**Харківський університет і література** : антологія творів випускників, викладачів і студентів / За заг. ред. В. С. Бакірова та Ю. М. Безхутрого – Харків : ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2018. – 452 с.», було проведено роботу з виявлення публікацій авторів, що ввійшли до змісту антології.

Результатом дослідження з розробки теми «Внесок дворян Харківського земства в розвиток бібліотечної справи» є стаття провідного бібліотекаря, канд. іст. наук Н.В. Проць «Внесок представників дворянського стану земських установ у розвиток бібліотечної справи Харківської губернії». Стаття передана до редакції наукового збірника «Рукописна та книжкова спадщина України», котрий видає Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського. Інша статті авторки: «Участь дворян земських установ у розвитку шкільної системи та підвищенні якості освіти у Харківській губернії (другої половини ХІХ – початку ХХ ст.)» та «Колекція світлин останньої чверті ХІХ – початку ХХ ст. у фондах Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна: проблема вивчення та розкриття» також передана до друку.

Для оформлення календаря «**Польські науковці і Харків. 2020**» здійснено пошук і підбір видань праць І. Даниловича, Я. Криницького, А. Міцкевича, А. Валицького, Ю. Пеховського, А. Станіславського, В. Юргевича, Н. Галицького, Л. Ценковського, В. Ротерта, І. Красуського, А. Пшеборського.

До складу робочої групи по підготовці календаря на 2020 рік «**Видатні земляки: архітектор Є. О. Васильєв та його сучасники**». (Серію щорічних книг-календарів видає культурно-діловий центр корпорації «Рубаненко і партнери») ввійшла зав.сектора І. І. Кононенко.

В електронному архіві університету представлено збірник «**Книга і бібліотека у мистецькому просторі міста** : матеріали Всеукр. наук. конф., Харків, 18–19 жовтня 2017 р. / Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна, Центральна наукова бібліотека ; Харків. нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського ; Харківська наукова бібліотека імені В. Г. Короленка ; Харків. музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського ; Харків. художній музей ; Одес. нац. ун-т імені І. І. Мечникова, Наукова бібліотека ; Українська бібліотечна асоціація ; уклад. І. І. Журавльова. – Харків, 2017. – С. 144–150. – Режим доступу: <http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/handle/123456789/15139> .

Розпочато створення ресурсної електронної колекції та бібліографічного видання «**Харківський університет на сторінках харківських газет**». Проведено пошук у 27 підшивках газети «Харьковские губернские ведомости» за 1884–1885, 1869, 1886–1892, 1909, 1914, 1915 рр. та газети «Харьковские известия» 1817–1823 рр. Відібрано й описано матеріал, який стосується Харківського університету: огляди, нариси, статті, оголошення, статистичний матеріал, хронологічні замітки, події тощо. Колекцію, яка поповнюється, представлено в електронному архіві за посиланням <http://escriptorium.univer.kharkov.ua/handle/1237075002/8382> .

Директорка бібліотеки ввійшла до складу редколегії журналу «UNIVERSITATES».

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Продовжувати роботу, яка спрямована на збереження, вивчення й розкриття фонду стародруків, колекцій рідкісних та цінних видань, часописів, рукописів та архівних документів;
- Продовжувати поповнення електронної колекції та роботу над бібліографічним виданням «Харківський університет на сторінках харківських газет»;
- Підготувати статті та виступи на семінари з книгозначої тематики та сучасного розвитку бібліотеки;
- Підготувати цикл статей, присвячених 215-річчю бібліотеки;
- Провести дослідження та підготувати статтю до журналу «UNIVERSITATES» – «Музика розуму: книги видатних математиків із фондів ЦНБ Каразінського університету».

У 2019 завершена робота над 3 покажчиками, які виставлено в Електронному архіві університету:

- Біобібліографічний словник учених Харківського університету. Т. 3. Філологи. XX – початок XXI століття. Вип. 1. Філологічний факультет. Кафедра українознавства філософського факультету: Філологи. Історики (дод. до т. 2. Історики) / авт.-уклад. С. Б. Глибицька, О. С. Журавльова, С. Р. Марченко, Ю. Ю. Полякова ; наук. ред.

проф. Т. С. Матвеева ; ред. А. О. Давидова, О. С. Журавльова ; бібліогр. ред. С. Б. Глибицька, Ю. Ю. Полякова. – Харків : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2019. – 1280 : іл. (закінчено, розміщено в Електронному архіві університету). Режим доступа : <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/64/simple-search?query=%D1%84%D0%B8%D0%BB%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D0%B8>.

- Хацкель Соломонович Надель – бібліограф, бібліотековед, літературовед, фольклорист : біобібліогр. указ. / сост. Р. А. Ставинская, М. Г. Швалб, С. Б. Глибицька ; вступ. ст. С. Б. Глибицькой ; бібліогр. ред. Ю. Ю. Полякова. – Харків, 2009. – 12 с. – Режим доступа : http://dspace.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/14543/2/Nadel_ukazatel.pdf.
- Ростислав Ярославович Пилипчук : біобібліогр. покажчик / уклад. В. А. Кушніренко, Ю. Ю. Полякова ; бібліогр. ред. О. С. Журавльова. – Харків, 2019. – 79 с. – Режим доступа: <http://dspace.univer.kharkov.ua/handle/123456789/14570>.

Продовжувалася робота з укладання покажчиків:

- «Біобібліографічний словник вчених Харківського університету. Т. 3: Філологи. XX – початок XXI століття. Вип. 2. Факультет іноземних мов. Підготовчий факультет для іноземних громадян (Інститут міжнародної освіти).
- «Праці працівників ЦНБ, 2019–2020» (укладання, Ю. Ю. Полякова).
- Україномовні видання XIX ст. по початок XX ст.
- «Історія драматичного театру в Харкові. Ч. 1. 1791–1917» (2-ге видання, спільний проєкт відділу україніки ХГНБК та НБО, редагування, Полякова).
- «Ігор Леонідович Михайлин – професор Харківського університету» (редагування).
- «Покажчик змісту «Вісника ХНУ» (продовження) (укладання, гол. бібліотекар О. С. Журавльова);
- «Вихованці Харківського університету» (продовження) (укладання, гол. бібліограф С. Б. Глибицька);
- «Юрій Володимирович Буйнов» (укладання, зав. сектора С. Р. Марченко);
- «Каталог дисертацій, що захищені у Харківському університеті (1981-2010)» (редагування, пров. бібліограф С. С. Богданова).
- Віра Карапетівна Мазманьянц – бібліотекар, бібліограф, книгознавець : (До 100-річчя з дня народження)

Редагування :

- «Містичний випадок на Вознесенському узвозі у Києві» К. Лебедевої (підбір та редагування списку літератури, гол. бібліограф Ю. Ю. Полякова).
- «Пам'ятники відомим громадянам Харківщини» (редагування, гол. бібліограф С. Б. Глибицька).
- «Головна площа міста» (про майдан Свободи, редагування, гол. бібліограф С. Б. Глибицька).
- Ю. П. Щукіна «Гама творчої долі Миколи Ковалія» (бібліографія, гол. бібліограф Ю. Ю. Полякова).
- «Видатні вчені-поляки» календар на 2020 р. (підбір ілюстрацій, гол. бібліограф Ю. Ю. Полякова; редагування тексту гол. бібліотекар О. С. Журавльова).

- М. Д. Пирго, Е. А. Узбек «Среди непонятых стремлений и неоцененных утрат».
- Е. И. Мазура (Харьков, 2019, підбір матеріалів: гол. бібліограф С. Б. Глибицкая, гол. бібліограф Ю. Ю. Полякова, пров. бібліотекар Ю. Г. Шевченко).
- О. В. Кравченко «Опіка над дітьми в Україні у XVIII – на початку XX ст.» (бібліографія, гол. бібліограф Ю. Ю. Полякова).
- Т. В. Лутаєвої «Педагогічна та громадсько-просвітницька діяльність фундаторів вищої медичної та фармацевтичної освіти: регіональний історико-педагогічний аспект» (редагування, гол. бібліотекар О. С. Журавльова, бібліографія, гол. бібліограф Ю. Ю. Полякова).
- «Дорогие мои земляки» І. В. Мельницької (примітки, гол. бібліограф Ю. Ю. Полякова).

ПЛАНУЄТЬСЯ: Завершити і передати до друку біобібліографічні покажчики

- Ігор Леонідович Михайлин – професор Харківського університету
- До ювілею вченого «Ілля Ілліч Мечников – видатний вчений, вихованець Харківського університету»
- Вчені університету: Юрій Володимирович Буйнов.
- Україномовні видання у фонді ЦНБ (XIX ст. - початок XX ст.)

Продовжувати роботу:

- «Біобібліографічний словник вчених Харківського університету. Т. 3: Філологи. XX – початок XXI століття. Вип. 2. Факультет іноземних мов. Підготовчий факультет для іноземних громадян (Інститут міжнародної освіти);
- «Праці працівників ЦНБ, 2019–2021» (укладання, Ю. Ю. Полякова);
- «Історія драматичного театру в Харкові. Ч. 1. 1791–1917» (2-ге видання, спільний проєкт відділу україніки ХГНБК та НБО, редагування, Ю. Полякова);
- «Покажчик змісту «Вісника ХНУ» (продовження) (укладання, гол. бібліотекар О. С. Журавльова);
- «Вихованці Харківського університету» (продовження) (укладання, гол. бібліограф С. Б. Глибицька);
- «Каталог дисертацій, що захищені у Харківському університеті (1981-2010)» (редагування, пров. бібліограф С. С. Богданова);
- Віра Карапетівна Мазманьянц – бібліотекар, бібліограф, книгознавець : (До 100-річчя з дня народження);
- Польська художня книга XIX ст. у фондах ЦНБ;
- Визначні славісти: С.М.Кульбакін і О.Л.Погодін.

11.3 Науково-методична робота

Основні завдання, напрямки і функції науково-методичного відділу були спрямовані на задоволення фахових потреб працівників ЦНБ та бібліотек закладів вищої освіти Харківського зонального методичного об'єднання.

Науково-методичний відділ як методичний центр надає фахівцям ЦНБ та фахівцям бібліотек ХЗМО консультаційно-методичну допомогу з основних напрямів бібліотечної

діяльності. **284** методичних (усних та письмових) консультацій було надано працівникам ЦНБ і фахівцям бібліотек об'єднання. Запити зачіпали в основному такі теми:

- діючі та скасовані нормативні документи,
- платні послуги в бібліотеках,
- норми часу на обслуговування одного користувача.

У консультуванні беруть участь не лише методисти, а й кваліфіковані фахівці інших структурних підрозділів нашої бібліотеки: відділу наукової обробки документів, відділу комплектування документів, сектора електронної реєстрації користувачів, інформаційний центр «Вікно в Америку» та ін.

Щоквартально, до ХДНБ імені В. Г. Короленка надаються відомості до БД **«Соціальні комунікації: зведений каталог надходжень до бібліотек Харкова»**, готуються дані про нові надходження до підсобного фонду НМВ.

Працювала «Робоча група з перегляду та впровадженню норм часу на основні бібліотечні процеси ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна». У зв'язку з переміщенням працівників до інших відділів бібліотеки та звільненням працівників відбулися зміни у складі робочої групи. Оновлений склад було затверджено Протоколом Ради дирекції №3 від 11.06.2019 року. До розгляду були подані нові технологічні процеси роботи, процеси, які зазнали змін та процеси, які вже не використовуються у бібліотеці. Всі зміни і уточнення були зібрані і представлені у вигляді таблиці, як додаток до діючих норм.

На підставі листа Міністерства соціальної політики України від 29 липня 2019 р. № 1133/0/206-19 «Про розрахунок норми тривалості робочого часу на 2020 рік» для відділів ЦНБ підраховано бюджет робочого часу на 2020 рік.

ПЛАНУЄТЬСЯ: розглянути зміни норм часу у секторі електронної реєстрації користувачів, відділі читальних залів, відділі навчальної літератури.

11.3.1 Рада ЦНБ з наукової та методичної роботи

Протягом 2019 року на 6 засіданнях Ради з наукової та методичної роботи ЦНБ обговорювалися наступні методичні питання:

- План роботи Ради з наукової та методичної роботи ЦНБ на 2019 р.
- Про «Стратегію розвитку ЦНБ ХНУ імені В.Н.Каразіна на 2019 -2025рр.»
- Інформація про участь ЦНБ у заході «Тиша у бібліотеці» (за ініціативиУБА).
- Про план інформаційно-консультаційних заходів ЦНБ для студентів, аспірантів, науковців університету
- Про підготовку до науково-практичного семінару «Ad fontes: манускрипти в бібліотеках»
- Про підготовку до заходу «Напередодні 32 травня»
- Про хід виконання Стратегії розвитку Каразінського університету на 2019 – 2025 рр.
- Про перебіг переобліку газетного фонду
- Про Освітню робочу програму для проведення курсів підвищення кваліфікації бібліотекарів закладів освіти

Були обговорені і прийняті документи:

- «Інструкція з реорганізації розстановки фондів читальних залів відповідно до таблиць Універсальної десятикової класифікації (УДК)»

- «Положення про науково-бібліографічний відділ»
- «Положення про відділ комплектування документів»
- «Положення про електронний репозитарій ХНУ імені В.Н. Каразіна»
- «Положення про виробничу комісію з фондів ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна»
- «Положення про виробничу комісію з каталогів і картотек ЦНБ ХНУ імені В. Н. Каразіна»
- «Положення про сектор з наукової комунікації»
- «Інструкція про книгообмін та роботу з обмінними фондами Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна»

ПЛАН роботи на 2020 р.

Планується розробити та оновити документи:

- «Інструкція про передачу документів з кафедральних бібліотек до центрального книгосховища ЦНБ»
- Оновлення «Положення про ЦНБ»
- Оновлення Прейскуранту платних послуг
- Оновлення «Положення про відділ книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів»
- Інструкції: «Робота з фондом відділу навчальної літератури», «Організація роботи з читачами відділу навчальної літератури»
- Про розстановку фонду відділу навчальної літератури за таблицями УДК. Розстановка карток у топокаталозі на фонди навчальної літератури
- Положення про центр «Вікно в Америку»
- Положення про Кирило-Мефодіївський центр
- Оновлення «Положення про відділ читальних залів»
- Про списання літератури за актами з читальних алфавітного і систематичного каталогів
- «Положення про цифрову бібліотеку ЦНБ.
- Про порядок роботи з резервним фондом ЦНБ
- «Інструкція щодо ведення авторитетного файлу «Вчені ХНУ імені В. Н. Каразіна»

11.3.2 Діяльність Харківського методичного об'єднання бібліотек вищих навчальних закладів

Головною складовою єдиного інформаційного середовища бібліотеки, до якого користувачі мають цілодобовий доступ, є Веб-сайт, де розміщена сторінка Харківського зонального методичного об'єднання бібліотек ЗВО «Бібліотеки закладів вищої освіти». Працівники бібліотеки відстежують, готують та подають інформацію для оновлення даних. В рамках проєкта «Єдина картка читача» зібрані оновлені дані про бібліотеки ЗВО для [«Віртуальної мапи учасників проєкту»](#). Перевірені та узагальнені відомості про бібліотеки об'єднання.

На запит Науково-методичного відділу Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка було зібрано, підготовлено та надіслано інформацію:

- щодо проведення робіт у приміщеннях наших бібліотек для створення безбар'єрного простору для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп

(облаштування пандусів, санітарно-гігієнічних кімнат, тактильної підлогової плитки, інформаційних таблиць та позначень шрифтом Брайля тощо)

- на підставі планів проведення науково-практичних конференцій, семінарів, нарад тощо у бібліотеках об'єднання НМВ формує «План проведення науково-практичних конференцій, семінарів, нарад тощо для персоналу бібліотек Харківського методичного об'єднання бібліотек закладів вищої освіти III-IV рівнів акредитації на 2020 рік.

Щорічно до НМВ ХДНБ імені В.Г. Короленка формується і надсилається **"Зведений план науково-методичної та науково-дослідної діяльності бібліотек – методичних центрів та громадських бібліотечних об'єднань м. Харкова на 2020 рік"**. ЦНБ приймає в цьому участь, як член УБА секції науково-методичної та науково-дослідної роботи Харківського обласного відділення(філії) ВГО «Українська бібліотечна асоціація».

Продовжувалася робота над «Зведеним каталогом періодичних видань, які бібліотеки ЗВО м. Харкова передплатили у I-півріччі 2020 року». До преку предналася Бібліотека Харківського економіко-правового університету.

Щороку працівники готується зведена «Таблиця основних статистичних показників роботи бібліотек закладів вищої освіти Об'єднання за 2019 рік» та аналітичний текстовий звіт-план діяльності бібліотек вищих закладів освіти методичного об'єднання на 2019-2020 рік». Проводиться аналіз, уточнення розбіжностей у статистичних показниках, готуються необхідні додатки до таблиці:

- перелік тем наукових робіт,
- перелік бібліографічних покажчиків опублікованих, або представлених в електронній формі за 2019 рік.

Усі ці матеріали надсилаються до Науково-методичного відділу Наукової бібліотеки імені М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка в електронному та друкованому вигляді.

За звітний період було проведено три засідання директорів бібліотек закладів вищої освіти Харківського зонального методичного об'єднання. Для різних категорій фахівців бібліотек Об'єднання проведено семінари-практикуми, продовжила свою роботу «Школа методиста» «Library 2 library».

На базі ЦНБ ХНУ імені В.Н. Каразіна, Наукової бібліотеки Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого і Наукової бібліотеки Харківського національного медичного університету наприкінці травня пройшло професійне стажування фахівців Наукової бібліотеки Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля в рамках проєкту Благодійного фонду «Бібліотечна країна» «Підтримка бібліотек переміщених університетів Сходу та Криму» за підтримки Міжнародного фонду «Відродження».

З 15 по 20 жовтня 2019 р. у ЦНБ перебувала з робочим візитом група бібліотечних фахівців з бібліотек Болгарії і Польщі – представники Центральної бібліотеки Болгарської Академії наук (м.Софія, Болгарія); Бібліотеки університету імені Адама Міцкевича (м.Познань, Польща); Бібліотеки Політехніки Лодзької (м.Лодзь, Польща); Бібліотеки Ягеллонського університету (м.Краків, Польща). Гості пройшли стажування на базі провідних університетських бібліотек та Харківської державної наукової бібліотеки імені В.Короленка, а також взяли участь у роботі «круглого столу» на базі НТБ Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

У бібліотеках Об'єднання триває регіональний конкурс професійної майстерності «Бібліотекар року», в якому у 2019 році взяли участь 22 фахівця, які представили 13

конкурсних робіт. Це фахівці з бібліотек НАУ імені М. Є. ЖУКОВСЬКОГО, ХНУМГ імені О. М. БЕКЕТОВА, ХДУХТ, НЮУ імені Ярослава МУДРОГО, ХНПУ імені Г. С. СКОВОРОДИ і ХНТУСГ імені Петра ВАСИЛЕНКА. Спонсором конкурсу стало ТОВ АС-МЕДІА.

Дипломами переможців конкурсу «Бібліотекар року – 2019» за особистий внесок у бібліотечну справу було нагороджено Наталю МАРТИНЕНКО, завідувачку відділу НБ ХНТУСГ імені Петра ВАСИЛЕНКА, Тетяну СТРИГУН, завідувачку сектора і Олексія ГЛАВАТОГО, завідувача сектора НТБ НАУ імені М. Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАІ». Фахівцями НБ ХНТУСГ імені Петра ВАСИЛЕНКА створено і представлено на конкурс «Веб-портфоліо науковців» – систему, що демонструє науковий потенціал бібліотеки. Фахівцями НТБ НАУ імені М. Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАІ» запропоновано використання «Telegram-бота у роботі сучасної бібліотеки».

Дипломами лауреатів конкурсу «Бібліотекар року» нагороджені фахівці у таких номінаціях:

- за впровадження дигіталізації університетських та бібліотечних ресурсів – Алла ЛАРІНА, заступниця директорки і Оксана БЕЗПАЛА, завідувачка відділу НБ ХДУХТ – створення електронного бюлетеню «Думка наша»;
- за вплив бібліотеки на створення позитивного іміджу університету – Алла ЛАРІНА, заступниця директорки, Оксана БЕЗПАЛА, Катерина ШВЕЦОВА, Людмила КОВАЛЕВСЬКА, завідувачки відділів і Лариса БЄЛІНСЬКА, завідувачка сектора НБ ХДУХТ – за підготовку ювілейного видання ХДУХТ, Кафедра устаткування харчової і готельної індустрії імені М. І. Беляєва. 50 років на передових рубежах освіти»;
- за внесок в інтелектуально-патріотичне виховання користувачів – Ольга БУДЕЦЬКА і Ольга САМОФАЛ, завідувачки відділів, Оксана РИБАЛОВА, головна бібліотекарка і Вікторія ЩАБЕЛЬНИК, провідний бібліограф НБ НЮУ Ярослава МУДРОГО – за інтегративний мультиресурс – бібліотрансформер «Ярослав І Володимирович – великий князь Київської Русі: до 1.000-річчя з початку правління (1019-1054)»;
- за активну роботу зі студентами – Юлія ДРОГОВОЗ, бібліотекарка I категорії і Марина ДМИТРИЄВА, методистка I категорії НБ ХНУМГ О. М. БЕКЕТОВА – за проведення квестів «Таємниці бібліотеки» та «Halloween у бібліотеці»;
- за кращий бібліографічний показник – Тетяна НЕУДАЧИНА, завідувачка відділу НБ ХНПУ імені Г. С. СКОВОРОДИ – за створення науково-допоміжного бібліографічного показника «Григорій Сковорода: філософія життя і творчості «українського Сократа», підготовленого до 215 - річниці з дня заснування ХНПУ, який носить ім'я видатного українського просвітителя-гуманіста, філософа, поета, педагога, музиканта Григорія Сковорода»;
- за кращий масовий захід – Олена ХОРУНЖА, завідувачка відділу і Юлія ТКАЧУК, завідувачка сектора НТБ НАУ імені М. Є. ЖУКОВСЬКОГО «ХАІ» – за організацію та проведення масового заходу «Art Piano – місто та ХАІ» в рамках проекту KharkivMusic;
- за інформаційну популяризацію наукового надбання у глобальному просторі – Вікторія ІВАХНЕНКО, бібліотекарка I категорії НБ ХНТУСГ імені Петра ВАСИЛЕНКА – за обсяг робіт, виконаних у Вікіпедії: створено 12 персоніфікованих сторінок науковців, понад 20 персоніфікованих сторінок відомих випускників університету тощо;
- за кращий соціокультурний проєкт бібліотеки – Любов БЕЗДОЛЬНА, провідна бібліотекарка і Євгенія ЛУКШИНА, бібліотекарка II категорії НБ ХНТУСГ імені Петра ВАСИЛЕНКА – за створення комплексної системи послуг нового рівня для

задоволення потреб користувачів в межах культурно-просвітницького і краєзнавчого проєктів «Календарний кошик», «Мій рідний край – моєї долі славний оберіг» та за організацію популяризації читання шляхом створення буктрейлерів, відеопрезентацій тощо;

- за формування позитивного іміджу бібліотеки – Олена РИБАЛЬЧЕНКО, заступниця директорки НБ Харківського національного технічного університету імені Петра ВАСИЛЕНКА – за креативний та інноваційний підхід при організації і проведенні Всеукраїнської науково-практичної конференції "Бібліотечно-інформаційне середовище як драйвер змін та інновацій в освіті";
- за створення інноваційних бібліотечних продуктів – Тетяна ПЕРЕВОЗНИК, головна бібліотекарка НБ ХНТУСГ імені Петра ВАСИЛЕНКА – за створення інноваційних бібліотечних продуктів для користувачів, за впровадження інноваційних технологій у навчально-виховний процес, за формування позитивного іміджу бібліотеки серед викладачів і студентів, у тому числі через facebook-сторінки бібліотеки;
- Подяка за створення «Веб-портфоліо науковців» Геннадію ПАНАРІНУ, волонтеру НБ ХНТУСГ імені Петра ВАСИЛЕНКА.

Було проведено засідання експертної комісії обласного конкурсу «Вища школа – кращі імена» за номінацією «Директор (завідувач) бібліотеки». Переможницею ХХІ-го щорічного обласного конкурсу «Вища школа Харківщини – кращі імена» у номінації «Директорка (завідувачка) бібліотеки» стала Наталія ГАВРИШ – директорка НБ НФаУ, дипломантом цього конкурсу – Надія ТКАЧЕНКО, директорка НТБ НАУ імені М. Є. Жуковського «ХАІ».

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- Надавати постійну науково-дослідну, науково-методичну та організаційну підтримку інноваційній діяльності бібліотекам закладів вищої освіти Харківського регіону, співпрацювати з Українською бібліотечною асоціацією та професійними бібліотечними об'єднаннями.
- Провести три засідання директорів бібліотек закладів вищої освіти Харківського регіону;
- Провести три засідання «Школи методисти» бібліотек закладів вищої освіти Харківського регіону.
- Організація та проведення конкурсу «Бібліотекар року»;

11.3.3 Підвищення компетенції та професійного розвитку працівників.

Важливим показником професійності спеціаліста є його компетентність.

Працівники бібліотеки постійно знайомяться з публікаціями в професійних періодичних виданнях: «Бібліотечний вісник», «Бібліотечна планета», «Бібліотечний форум України» які вони використовують у роботі та при підготовці до занять з підвищення кваліфікації у відділах.

Ефективною формою професійного спілкування, взаємообміну та взаємозбагачення знаннями і досвідом, безперервного підвищення кваліфікації бібліотекарів є конференції, семінари. Загалом у звітному році фахівцями ЦНБ за участь у професійних заходах було отримано **51 сертифікат (Додаток № 10)**.

Підвищення кваліфікації за програмою «**Технології дистанційного навчання у закладах вищої та фахової передвищої освіти**» (120 годин) пройшли фахівці науково-бібліографічного відділу: А. О. Давидова, О.С. Журавльова, О. А. Яковенко.

Протягом року працівниками науково-методичного відділу були організовані екскурсії бібліотеками Харкова для бібліотекарів ЦНБ з метою ознайомлення досвіду роботи.

ПЛАНУЄТЬСЯ :

- Прийняти участь в курсах з підвищення кваліфікації, які проводить Центр неперервної культурно-мистецької освіти Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв м. Київ.
- Здійснювати консультування фахівців бібліотеки за всіма напрямками сучасних бібліотечних питань та розвивати професійні контакти з бібліотеками інших систем і відомств.

12. МІЖНАРОДНІ ЗВ'ЯЗКИ ЦНБ

Протягом року ЦНБ плідно співпрацювала з бібліотеками, інформаційними центрами та громадськими товариствами країн Євросоюзу, Відділом преси, освіти та культури Посольства США в Україні, розширювалися ділові та дружні стосунки з Генеральним Консульством Республіки Польща у Харкові, Фондом Грецької Культури (Одеська філія) (Додаток № 11).

ЦНБ підписані угоди про співпрацю між Всесвітньою цифровою бібліотекою (World Digital Library) www.wdl.org, та Європейською цифровою бібліотекою «Europeana» www.europeana.eu, документи з фонду книжкових пам'яток представлені у цих всесвітньовідомих базах даних. Ресурси, що обираються до баз даних культурного надбання, мають історичну і національну цінність і не мають обмежень для відкритого доступу.

Угоди про співпрацю ЦНБ:

- Відділом преси, освіти та культури Посольства США в Україні;
- Дослідницьким Центром польської бібліографії імені Естрейхерів Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Бібліотекою фізики, астрономії та прикладної інформатики Ягеллонського університету (Республіка Польща);
- Бібліотекою Ягеллонського університету;
- Науковою бібліотекою Політехніки Лодзі (Республіка Польща);
- Академічною бібліотекою Латвійського університету (Рига, Латвія);
- Центральною бібліотекою Болгарської Академії наук (Софія, Болгарія);
- Національною бібліотекою Латвії.

Підготовлені угоди про співпрацю з бібліотеками Вільнюського університету (Литва), Амброзіанською бібліотекою (Італія), Білоруського державного університету культури і мистецтв.

Фондом Грецької Культури було підготовано та передано до експозиції у Харкові дві планшетні виставки: «Без правил, без кордонів. Андреас Ембірікос (1901-1975)» (квітень) та «Нематеріальна культурна спадщина Греції» (листопад) яку було організовано за підтримки Департаменту нематеріальної культурної спадщини і міжкультурних питань Управління сучасної культурної спадщини Міністерства культури та спорту Греції.

Фонд А. Левентіса (Кіпр) сприяє поповненню фондів бібліотеки літературою про Грецію.

Здійснюється міжнародний книгообмін з організаціями: Бібліотека Ягеллонська (Краків, Республіка Польща), Бібліотека Лейпцігського університету (Німеччина), Бібліотека Софійського університету (Болгарія), Бібліотека університету Велико Тирново (Болгарія), Бібліотека Конгресу США, Академічна бібліотека Латвійського університету (Рига, Латвія), Бібліотека Болгарської академії наук (Софія, Болгарія), Бібліотека Австрійської академії наук (Відень, Австрія), Національна бібліотека ім. Кирила і Мефодія (Болгарія), Бібліотека Литовської академії наук, Хітотсубаши університет Куніташи (Токіо, Японія), Американське математичне товариство (Енн Арбор, США), Філософське товариство, Велика Британія, Культурно-просвітницька організація «Матиця сербська» (Сербія), Японська психологічна асоціація (Токіо) та ін.

Харківський центр «Вікно в Америку» за рейтингом Посольства США визнано одним із найкращим в Україні. У 2019 році центр «Вікно в Америку» ЦНБ став учасником

конкурсу, запропонованого Посольством США в Україні, серед бібліотек, в яких розміщені центри. Центр став одним з переможців у спільному проєкті Харкова, Полтави і Вінниці з розроблення програми семінару-навчання для персоналу бібліотеки Донецького національного університету імені Василя Стуса (ДонНУ) та Східноукраїнського національного університету ім. В. Стуса.

У травні на базі Центру «Вікно в Америку» відбулася зустріч студентів Каразінського університету з делегацією Атлантичної ради (м. Вашингтон, США) у складі Посла США в Україні у 2003–2006 роках, директора Центру «Євразія» Атлантичної ради Джона Гербста, головного стратега та кіберкерівника цільової групи з українських виборів, старшого дослідника Центру «Євразія» Атлантичної ради Лори Галанте, кібераналітика цільової групи з українських виборів, старшого дослідника Центру стратегії та безпеки імені Скоукрофта Атлантичної ради Кеннета Гірса, стипендіата Девіда М. Рубенштейна Аліни Полякової. У межах візиту відбулася панельна дискусія, присвячена проблемі національної безпеки України.

У червні Центр «Вікно в Америку» відвідали аташе з питань армії та оборони Посольства США в Україні, полковник Томас Воффорд, голова відділу оборонного співробітництва Посольства США в Україні, полковник Роберт Петерс. У межах візиту відбулася зустріч зі студентами, викладачами, представниками університету, присвячена питанням співробітництва НАТО та України.

У заходах брав участь ректор, академік Віль Бакіров, начальник управління міжнародних відносин Олександр Хижняк, викладачі та студенти університету.

Багато заходів проходить у **Кирило-Мефодієвському центрі**, працює розмовний клуб з болгарської мови, проходять тематичні зустрічі зі словянської тематики, засідання редакційної колегії Дриновського збірника. З роботою центра знайомилися представники Варненського університету менеджменту (Болгарія).

Серед поважних іноземних гостей ЦНБ у 2019 році також були: Девід Шульц, професор політології університету Міннесоти (США), радник з питань преси, освіти та культури Посольства США в Україні Девід Майк Рейнерт, керівник програми «Американські центри» Посольства США в Україні Метью Андервуд, аташе з питань вивчення англійської мови Посольства США в Україні Тімоті Коллінз, Маджія Крауз, керівник проєкту американських просторів в Україні, юрист, провідний світовий експерт у дослідженні творчості Томаса Джефферсона Ерік С. Петерсен. Бібліотеку відвідали – делегація з Університету імені Адама Міцкевича в Познані (Польща) у складі професорів-істориків Станіслава Янковяка, Пьотра Окулевича, Марека Миколайчика та ад'юнкта Агнешки Савич, яка перебувала ХНУ імені В. Н. Каразіна з дружнім візитом і 8.11.2019 р. відвідала філію ЦНБ, ознайомилися з історією бібліотеки та раритетами університетської книгозбірні, Хелена Красовська, професор, віце-директор Інституту славістики Польської Академії наук (Варшава, Польська Республіка), професор Ягеллонського університету Недзьведзь Якуб, директор відділення славістики Амброзіанської бібліотеки, доктор Академії, монсеньйор Франческо Браскі (Мілан, Італія), представники Білоруського державного університету культури і мистецтв викладач Олег Барва та доцент кафедри інформаційних ресурсів і комунікацій Олена Політевич.

Згідно підписаним угодам про співпрацю між академічними бібліотеками Польщі та Болгарії, ЦНБ приймала у жовтні групу (7 бібліотекарів) університетських бібліотек м. Лодзі (Політехніка Лодзі), м. Познані (Університет Адама Мицкевича), м. Кракова (Ягеллонський університет) та фахівців Центральної бібліотеки Болгарської Академії наук,

які ознайомилися з роботою університетських бібліотек Харкова та брали участь у засіданні круглого столу, що відбувся на базі НТБ Полтавської політехніки імені Юрія Кондратюка.

У вересні відбулося відрядження до м. Риги (Латвія), у якому брали участь директор ЦНБ І.К. Журавльова, заст. директора О.Г. Бабічева, зав. відділу М.І. Боброва, зав. відділу С.І. Корсікова відбулася з метою участі у Міжнародному науковому семінарі **«Бібліотека без кордонів»** Національної бібліотеки Латвії та Академічної бібліотеки Латвійського університету. Метою візита було ознайомлення з інноваційними проєктами бібліотек Латвії і Литви.

Посольство Латвії в Україні підтримало традиційний захід ЦНБ «Напередодні 32 травня» і забезпечило матеріалами про історію, культуру і туризм Латвії. Відзначаючи Європейський день парків (The European Day of Parks, EDoP) темою 2019 року було визначено – «Природа не визнає жартів: вона завжди правдива або стежкою барона Мюнхгаузена».

У вересні ЦНБ відвідали учасники проєкту міжнародної мистецької резиденції «Резиденти Всесвіту» (Residents of Universe), який було реалізовано у Каразінському університеті за ініціативою ЄрміловЦентру. Проєкт було втілено завдяки підтримці Українського культурного фонду. За опен-колом учасниками міжнародної резиденції стали 9 митців з України, Німеччини, Великої Британії, Іспанії, Польщі та Литви: Анастасія Лойко, Олександр Сіроус, Анна Тарадіна, Рафаель Кром, Хав'єр Еступінан, Томас Терекас, Патрісія Плїх, Манца Бажек та Джоселін МакГрегор. Гості познайомилися з історією ЦНБ, побачили найбільш цікаві ілюстровані рідкісні видання з мистецтва, що зберігаються у бібліотеці. З 25.09.2019 р. по 15.10.2019 р. у відділі книжкових пам'яток, рідкісних видань та рукописів над створенням свого проєкту працював Еступінан Хав'єр Давіла (Іспанія, Карибські острови). Результатом його творчості став відеофільм, доступний за посиланням: https://drive.google.com/file/d/1JiZpwALn_qujDfKXjXUBaq7334sDPKKB/view?usp=sharing.

У бібліотеці представлені інформаційні стенди: „Україна-НАТО – (матеріали надаються Громадською лігою Україна – НАТО); «Україна на шляху до Європейського союзу» – матеріали стенду регулярно поновлювалися з фондів бібліотеки та «ООН – Україна» – матеріали для якого надаються Представництвом ООН в Україні.

ПЛАНУЄТЬСЯ: у зв'язку з великою роботою, що проводиться у бібліотеці з міжнародними партнерами, організацією виставок, укладанням договорів, проведенням міжнародних конференцій за участю гостей із-за кордону, роботою трьох центрів, а саме центрів «Вікно в Америку», «Кирило-Мефодіївський центр», зали грецької літератури, який підтримується фондом Анастасіоса Левентиса (Кипр), роботою з грантовими проєктами та роботою бібліотеки з національними організаціями Харкова, звернутися до ректорату з проханням ввести до структури бібліотеки *сектор міжкультурного діалогу та проєктної діяльності*.

13. АВТОМАТИЗАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНО-БІБЛІОТЕЧНИХ ПРОЦЕСІВ

Працівники ЦНБ забезпечують стабільну та надійну роботу бібліотечної мережі, оперативне збереження інформації, цілодобову роботу серверів, підтримка АІБС Absoteque Unicode (розробка французької фірми Relais Informatique International), створюють та супроводжують електронні архіви, підтримують роботу комп'ютерів та іншої комп'ютерної техніки бібліотеки.

13.1 Системні та технічні роботи

Наприкінці 2019 року в ЦНБ функціонують 166 комп'ютерних пристроїв, у т.ч.: 5 серверів, 10 ноутбуків, 2 нетбука, 9 планшетів та 5 рідерів (електронних книжок). З них більше 10% технічно застарілі – працюють понад 10 років, ще 29 ПК підлягають списанню, усього на обліку 195 комп'ютерних пристроїв. Всі працюючі ПК мають доступ до мережі Інтернет

Наприкінці 2018 року бібліотека отримала ПК, які було встановлено у відділах: автоматизації і програмного забезпечення (1), Центру-Інтернет-технологій (3), відділу читальних залів (1), бібліотеки фізико-технічного факультету(1), адміністрації (3). Протягом 2019 року бібліотека також отримала 3 персональних комп'ютерів, 2 мережевих комутатора, комплектуючі; 2 комп'ютера передав бібліотеці Центр комп'ютерних технологій.

За підтримки Міністерства освіти і науки України для ЦНБ були придбані сервер для створення бази даних газет з розпізнанням тексту та NAS-сервер для зберігання страхових копій відсканованих документів. Центр «Вікно в Америку» за грантом отримав сучасний графічний монітор та мультимедійний проектор. (Додаток № 12)

Складено план закупівлі техніки та обладнання, що потрібна для освоєння приміщень бібліотеки у Північному корпусі.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- додати комп'ютерні місця для роботи з платформою USMLE у читальному залі №2;
- розгорнути комп'ютерну мережу та встановити 55 комп'ютерів та проекційне обладнання з моторизованим екраном у читальних залах Північного корпусу бібліотеки.

13.2 Системне та програмне забезпечення

Серед основних завдань у напрямку автоматизації бібліотечних процесів – забезпечення стабільної та надійної роботи трьох серверів бібліотеки: сервера маршрутизатора мережі на якому також працюють електронні архіви та електронне замовлення; сервера АБІС Absotheque Unicode; сервера – сховища даних резервного копіювання. Відділ автоматизації та програмного забезпечення супроводжує електронний каталог бібліотеки, створює та супроводжує електронний архів праць вчених університет eKhNUIR та електронний архів рідкісних видань та рукописів для науки та освіти eScriptorium.

Сервери бібліотеки працювали в режимі 24/7, забезпечуючи можливість роботи клієнтів з електронним каталогом та замовленням, з електронними архівами цілодобово та у святкові дні.

Достатньо потужні сервери dspase та media-2008 дозволили забезпечити працездатність та підтримувати цілісність цих баз даних. Але ще наприкінці 2018 р. виникла проблема переповненості сервера dspase у розділі на якому працюють електронні архіви.

Протягом року проводилась робота по встановленню ПЗ на нових комп'ютерах, оновленню операційних систем та прикладних на робочих місцях при збоях у роботі та при ремонті, встановленню драйверів для периферійних пристроїв (принтерів, тощо).

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- ввести в дію сервер, який був придбаний наприкінці 2019 року для встановлення бази даних газет з розпізнанням тексту back2news, перенести на нього базу даних архіву eScriptorium;
- освоїти NAS-сервер для зберігання страхових копій відсканованих документів;
- перейти на нову версію програмного забезпечення dspase для збереження і наповнення електронних архівів.

13.3 Оцифровування документів.

Один з важливих аспектів роботи бібліотеки – оцифровування фондів, перш за все, цінних та рідкісних книг, видань для навчального процесу за запитом кафедр університету та на замовлення читачів-науковців. Електронні копії документи наповнюють архів eScriptorium.

Наприкінці 2018 р. за проєктом Міністерства освіти про підтримку об'єктів, що мають статус національного надбання, ЦНБ отримала планетарний сканер Zeutschel Omniscan 12000 формату А1. Це високоточний кольоровий сканер з автоматичним притискним склом, вбудованою книжною колискою (для книг до 17 см товщиною) та додатковою колискою для документів, що погано розгортаються, з оптичним дозволом 300 ррі, формати збереження – TIFF, JPEG, PDF, BNMP, PCS, PNG. Програмне забезпечення Omniscan 12 дає можливість керувати кольором, контрастом, робити доворот зображення, усувати плями та перекося, кадрувати та багато інш.

Усього у 2019 р. було відскановано 1330 номерів газети «Южный край» (9965 сторінок). Завдяки можливостям цього сканера, також було відскановано грецький рукопис XXII ст. на пергамені (546 сторінок).

Для оцифрування використовуються ще два планшетних сканера Epson V600 Photo та фотокомплекс для оцифрування книг ATIZ Booksnap з двома фотокамерами Canon Powershot G9 та спеціалізованою «колискою» для книг.

Для створення архіву Вісників університету було відскановано 276 номерів «Вестника Харьковского университета», починаючи з 1964 р. – 32610 сторінок.

Взагалі, протягом року відскановано 1638 документів (63329 сторінок).

14. ОРГАНІЗАЦІЯ ЗВ'ЯЗКІВ З ГРОМАДСКІСТЮ І СТВОРЕННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ БІБЛІОТЕКИ

У ЦНБ приділяється велика увага питанням створення позитивного іміджу. Одна з найважливіших складових іміджу бібліотеки – це її Веб-сайт. Діяльність бібліотеки постійно висвітлюється на сайті та у соціальних мережах, на сторінках університетської преси.

У цьому році бібліотека подавала заявку на участь у конкурсі Української бібліотечної асоціації за звання «Бібліотека року 2019» за впроваджений інноваційний проєкт «Електронний архів періодичних видань Back2News» — спільний проєкт Центральної наукової бібліотеки Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна та компанії «Цифрова країна», створений за підтримки Українського Культурного Фонду. Завдання проєкту — об'єднати інтернет-ресурси бібліотек та архівів для тих, хто цікавиться українською історією та періодикою різних часів. Ресурс користується великим попитом. На жаль, проєкт не був підтриманий.

Формуванню позитивного іміджу ЦНБ сприяє проведення екскурсій. Усього було проведено 72 екскурсій.

Активно залучає до співпраці з ЦНБ проєкт **«Відкрий для себе Каразинський» та Центр післядипломної освіти**. Так, наприклад влітку, під час канікул ЦНБ відвідали близько 30 груп з різних шкіл Харкова. Під час таких зустрічей учні дізнаються про можливості сучасної бібліотеки та ресурси, що є у ЦНБ.

Особливо цікавляться відвідувачі екскурсіями до відділу книжкових пам'яток, цінних видань і рукописів, де можна познайомитися експозиціями з історії книги та книгодрукування. Протягом 2019 року за особистими заявками було проведено 17 екскурсій.

Так, 28.02.2019 р. було проведено екскурсію для вихованців 3 і 4 класів Харківської духовної семінарії. Семінаристи мали змогу познайомитися з книгами із бібліотеки митрополита Рязанського і Муромського Стефана (Яворського; 1658-1722), творами вихованців Харківського колегіуму, часописами які видавалися Харківською єпархією у XIX ст.

У червні-липні проходили екскурсії для студентів історичного факультету та факультету міжнародних економічних відносин та туристичного бізнесу в рамках проведення музейно-архівної практики.

Для студентів в рамках проходження ними «Курсів російської мови та української культури для студентів італійських університетів» (організатори заходу: Українсько-Італійський академічний центр, Управління міжнародних відносин ХНУ імені В.Н. Каразіна).

У рамках бібліотечного кураторства для студентів історичного факультету були проведені екскурсії, в ході яких присутні мали можливість дізнатися історію університетської бібліотеки, ознайомитись зі стародруками, що унаочнили історію вітчизняного і європейського книговидавання, з доробком найбільших видавничих осередків на українських теренах. Також ознайомлено студентів з сучасними інформаційними ресурсами ЦНБ та інструментами пошуку наукової інформації.

Про історію університетської бібліотеки в ході екскурсій дізналися учасники літньої школи польської мови і культури в Харкові (організатори: громадські організації «Дім

Полонії на Сході» та «Центр дослідження і популяризації польської спадщини на Слобожанщині», а також Школа життєвого успіху «Stairway Hub».).

Багато екскурсій проходять і в Головному корпусі, де відвідувачі знайомляться зі структурою ЦНБ, з послугами, які надає бібліотека, з роботою інформаційних бібліотечних центрів і читальних залів. Такі екскурсії проводяться для школярів, вчителів, учасників різноманітних заходів, що відбуваються в університеті.

27.11.2019 р. Каразінський університет відвідав перший заступник Міністра освіти і науки України *Юрій Полюхович* та члени президії Ради проректорів з наукової роботи. У межах візиту гості відвідали також ЦНБ. Заступника Міністра ознайомили з виставкою, підготовленою працівниками бібліотеки, що була присвячена досліднику цивілізації майя Юрію Кнорозову, який навчався у Харківському університеті.

14.1 Висвітлення діяльності ЦНБ у ЗМІ

Унікальний Фонд книжкових пам'яток ЦНБ, історична будівля по вул.Університетській, 23, яка є пам'ятником архітектури і де зберігається рідкісний фонд, користуються посиленою увагою з боку знімальних груп, ЗМІ.

Так, у 2019 р. відбулася прем'єра документального фільму-розслідування «Іван Мазепа. Призначаю тебе зрадником» (із серії «Невигідна історія»). Автор та режисер фільму Ігор Піддубний в процесі роботи над фільмом користувався літературою XVIII–XIX ст. історичної тематики, яка зберігається у фонді книжкових пам'яток ЦНБ. Працівники відділу були залучені до підбору ілюстративного матеріалу. Для зйомок фільму використовувалися також бібліотечні локації: книгосховище, читальний зал філії ЦНБ. У титрах до фільму висловлені слова вдячності ЦНБ ХНУ ім. В.Н.Каразіна та всім працівникам за допомогу в роботі над фільмом. На VI Міжнародному фестивалі історичного кіно «Поза часом / Beyond time» (м.Київ) фільм «Іван Мазепа. Призначаю тебе зрадником» отримав гран-прі за кращий історичний фільм.

Національна суспільна телерадіокомпанія «UA: Суспільне телебачення. Харківська філія» у читальному залі № 10 ЦНБ проводила зйомки сюжету для інформаційної програми «Новини UA: Харків» (ефір відбувся у випуску новин 14.06.2019, журналіст Надія Шостак) про харківські газети, які зберігаються у ЦНБ, про проєкти університетської бібліотеки, направлені на збереження фонду газет як цінного джерела історичної інформації та створення електронного архіву періодичних видань шляхом поцифрування газет. Інтерв'ю надали: І. К. Журавльова, М. І. Боброва, С. Є. Козлова.

У читальному залі № 10 проходили зйомки відеосюжету «Університет у роки Другої світової війни: пам'ять у листах» (організатор – Музей історії ХНУ імені В. Н. Каразіна, автор проєкту – О.І. Красько). Презентація відеопроєкту «Відлуння університетської пам'яті» відбулася 8.05.2019 р. у Музеї історії університету і була приурочена до Дня пам'яті та примирення і до Дня перемоги над нацизмом у Другій світовій війні (відеопроєкт доступний за посиланням: <https://youtu.be/B8J3tUYYPY>). У титрах висловлена подяка Центральній науковій бібліотеці університету та особисто М.І.Бобровій.

До 215-річчя з дня заснування Каразінського університету у Музеї історії ХНУ імені В. Н. Каразіна відбулося відкриття виставки «Студентські образи XIX–XX ст.: мода, стиль життя, епоха». Фото та відеозйомки даного проєкту (куратор виставки О. І. Красько, фотограф С. Ізюмська) проходили також у читальному залі № 10 філії ЦНБ.

26, 28 лютого, 4, 5 березня у зв'язку з проведенням конкурсу «Красуня університету-2019» у читальних залах № 10 і № 12 та у книгосховищі ретровидань проводились фотосесії студенток – конкурсанток (організатор – відділ реклами та брендингу Центру зв'язків з громадськістю ХНУ імені В.Н. Каразіна, фотограф С.Ізюмська).

Протягом року у читальному залі № 10 проходили зйомки програми «Стародрук. Харківська старовина: новини цього дня на початку XX ст.», присвяченої історії м.Харкова. Автор – харківський журналіст та телеведучий Філіп Дикань. Програма виходить на Харківській філії ПАТ «Національна суспільна телерадіокомпанія України» «Харківська регіональна дирекція» (телеканал ОТБ, UA: Харків (Харківська філія UA:Суспільне мовлення). Для підготовки програми використовувалися матеріали з харківських газет XIX – поч. XX ст. «Южный край» та «Харьковские губернские ведомости», які зберігаються у фонді книжкових пам'яток відділу. Також журналіст Ф.Дикань, автор проєкту «Харківські старості» (<http://www.starosti.com.ua/>), у харківському щотижневику «Харьковская неделя» веде постійну рубрику «Харьков сто лет назад», факти та відомості до якої базуються на газетних матеріалах із вищеназваних газет із фонду книжкових пам'яток. Запис чергових випусків передачі відбувався 2 рази на місяць. Як приклад: запис випуску від 18.11.2019 р. можна переглянути за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=NUa02tnD-Go>.

14.2 ЦНБ у соціальних мережах

Бібліотека підтримує сторінки ЦНБ у соціальних мережах, на яких надає інформацію про її діяльність та анонсує події, на які запрошує усіх користувачів:

<https://www.facebook.com/Karazin.library/> ,
<https://www.facebook.com/dspace.univer.kharkov/>,
<https://www.facebook.com/eScriptoriumCNB/>,
<https://www.facebook.com/ScientificLoan/>,
<https://www.facebook.com/el.resursy.karazyn/>,
<https://www.facebook.com/WoAKharkiv/> ,
www.facebook.com/Болгарский-язык-в-Харькове-1887952578138871/.

На цих сторінках розміщуються бібліотечні новини, інформація про виставки, конференції. Також в інформаційній стрічці викладаються повідомлення про різні заходи, які проводяться в бібліотеці, що дає можливість прорекламувати конкретну подію і запросити всіх бажаючих брати у них участь. Представлена інформація про різні бази даних, де зберігаються наукові публікації з природознавчих, технічних, медичних і гуманітарних наук. Мета – познайомити користувачів зі світовими науковими базами даних (повнотекстовими, реферативними, наукометричними), які надають у електронному вигляді відкритий доступ до наукових публікацій і періодичних видань з високим рейтингом.

15. РОБОТА З КАДРАМИ

Загальна кількість працівників ЦНБ налічує 156 осіб, з них бібліотечних працівників – 140. На кожного працівника розроблено посадову інструкцію, усі ознайомлені з Колективним договором, Правилами внутрішнього розпорядку.

У системи управління якістю Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна основним документом є «Настанова з якості». Настанову розроблено відповідно до вимог міжнародного стандарту ISO 9001:2015 та ДСТУ ISO 9001:2015 IDT «Системи управління якістю. Вимоги». ЦНБ забезпечує інформаційно-бібліотечне забезпечення, яке здійснюється відповідно до Положення про формування фондів ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про електронний архів (інституційний репозитарій) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, Положення про офіційний веб-сайт ЦНБ Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У травні 2019 року було проведено незалежне оцінювання результативності діяльності бібліотеки згідно прийнятої Настанови відповідно ДСТУ ISO 9000:2015. За результатами зовнішнього аудиту бібліотека не отримала зауважень та успішно пройшла оцінювання.

Протягом року проводилася робота з заявами працівників, з документами з оформлення прийому, звільнення, переміщення, складання графіків надання відпусток, заохочення, оформлення трудових книжок, особистих карток, готувалися накази, розпорядження.

За зразкове виконання своїх обов'язків з бібліотечно-бібліографічного обслуговування користувачів, сприяння навчальному та науковому процесам, участь у науковій та навчально-виховній роботі університету, впровадження нових інформаційних технологій і до Всеукраїнського дня бібліотек Дипломами та премією були нагороджені:

I премія – ДАВИДОВА Алла Олександрівна, завідувачка науково-бібліографічного відділу;

II премія – ТИЖНЕНКО Наталія Олександрівна, завідувачка сектором, ОСТАПОВА Віта Вікторівна, бібліотекарка 2 категорії;

III премія – ПРОЦЬ Наталія Василівна, провідна бібліотекарка, БАЙРАМОВА Карина Іванівна, провідна бібліотекарка, ТЕРЕЩЕНКО Юлія Віталіївна, бібліотекарка 2 категорії.

Наказами по університету за багаторічну сумлінну і плідну працю та з нагоди ювілею грамотами ХНУ імені В. Н. Каразіна нагороджені зав.відділу Боброва М.І., бібліотекар 1 кат. Деменко Л.І., зав. сектора Яковенко О.А. Боброва М.І. також нагороджена подякою Музею історії ХНУ імені В. Н. Каразіна за співпрацю та участь в акціях та заходах Музею історії університету. Проць Н. В. отримала Подяку ХНУ імені В. Н. Каразіна за участь та організацію семінарів, презентацій, майстер-класів в рамках профорієнтаційного фестивалю Каразінського університету «Старт кар'єри-2019».

Грамотою ХНТУСГ імені Петра Василенка було нагороджено зав. сектора Г.В. Штана за найкращу доповідь на Всеукраїнської науково-практичної конференції «Бібліотечно-інформаційне середовище як драйвер змін та інновацій в освіті»

Подяку від «ЄрміловЦентру» університету за організацію міждисциплінарного мистецького проєкту «Резиденти Всесвіту» отримала директор ЦНБ І. К. Журавльова.

За видатні заслуги в галузі громадської діяльності у справах гуманізму, суспільного добра, добросусідських польсько-українських відносин, а також за допомогу, сприяння й доброзичливість у підтримці статutowих заходів Дому Полонії на Сході і з okazji 101-ї річниці незалежності Польщі директору ЦНБ І.К. Журавльової було вручено **ДИПЛОМ** від **Дому Полонії на Сході. Федерація грецьких товариств України** нагородило Почесною грамотою за багаторічну і плідну співпрацю із Харківським міським товариством греків «Геліос», значні особисті заслуги у збереженні і популяризації грецької культури І.К. Журавльову.

Сертифікат за участь у міжнародній філософсько-культурній програмі обміну, заснованій на загальних ідеях Томаса Джефферсона отримали: бібліотекар 1 категорії В. В. Дубова, вчений секретар В. М. Малиновська, заст. директора В.Г. Мохонько.

Протягом року працівники ЦНБ підвищують кваліфікацію шляхом участі у науково-практичних конференціях, семінарах, курсах, а також шляхом самоосвіти.

З 1 квітня 2019 р. по 24 травня 2019 р. три працівники науково-бібліографічного відділу підвищували кваліфікацію за програмою «Технології дистанційного навчання у закладах вищої та фахової передвищої освіти» в Інституті післядипломної освіти та заочного (дистанційного навчання) Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Було створено дистанційні курси: «Формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність для магістрів, аспірантів, науково-педагогічних працівників»;» «Формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність для педагогічних працівників», «Формування академічної культури: інформаційно-бібліографічна грамотність для студентів-бакалаврів» За результатами захисту випускних робіт видано сертифікати про підвищення кваліфікації.

Активізувалася участь молодих працівників бібліотеки у проєкті діяльність, було створено робочу групу бібліотекарів для розробки та впровадження Стратегії розвитку бібліотеки на 2019–2025 роки. Бібліотекарі відповідають за окремий розвіток напрямку Стратегії, приймають активну участь у заходах бібліотеки, університету і Харківського бібліотечного методоб'єднання, активно готують публікації.

15.1 Рада дирекції ЦНБ

Щотижня у ЦНБ проходять наради для завідувачів відділу де заслуховуються актуальні питання роботи та вирішуються невідкладні загальні бібліотечні проблеми.

На засіданнях Ради дирекції ЦНБ у 2019 році році готувалися та заслуховувалися питання:

- Про хід виконання Стратегії розвитку бібліотеки на 2019-2025 рр.
- Про підготовку до роботи відділів у Північному корпусі університету.
- Про підготовку до зовнішнього аудиту ЦНБ.
- Про результати зовнішнього аудиту.
- Про участь ЦНБ у заходах «День відкритих дверей ХНУ імені В.Н.Каразіна».
- Про виконання рішень зборів трудового колективу ЦНБ від 29.03.2018 р.
- Плани літніх робіт.
- Звіти про відрядження.

- Звіти про роботу і плани на 2020 рік усіх підрозділів ЦНБ.

План роботи на 2020 р.

Місяць засідання	Питання, що готуються	Відповідальний	Готують питання
<i>Березень, червень, жовтень</i>	Про хід виконання Стратегії розвитку бібліотеки на 2019-2025 рр.	<i>Журавльова І.К.</i>	<i>Гужва А.А., Коваленко С.С.</i>
<i>березень</i>	Про підготовку до організації роботи ЦНБ у Північному корпусі	<i>Журавльова І.К.</i>	<i>Прокопець Т.М. Рибась Н.І. Короткова Л.Б. Боброва М.І. Іл'їна Т.Ф.</i>
<i>квітень</i>	Про нову структуру ЦНБ	<i>Журавльова І.К.</i>	<i>Журавльова І.К.</i>
<i>травень</i>	Програма підвищення кваліфікації працівників ЦНБ	<i>Журавльова І.К.</i>	<i>Мохонько В.Г., Бурченко Л.</i>
<i>травень</i>	Про діяльність виробничих комісій ЦНБ	<i>Мохонько В.Г.</i>	<i>Прокопець Т.М., Богатирьова Л.Г.</i>
<i>червень</i>	Про роботу з резервом ЦНБ	<i>Журавльова І.К.</i>	<i>Журавльова І.К., зав. відділами</i>
<i>червень</i>	Про платні послуги ЦНБ	<i>Бабичева О.Г.</i>	<i>Мохонько В.Г., Бабичева О.Г.</i>
	Про роботу НБВ ЦНБ	<i>Мохонько В.Г.</i>	<i>Комісія</i>
<i>вересень</i>	Про оновлення «Положення про премію імені К. Рубинського»	<i>Журавльова І.К.</i>	<i>Малиновська В.М.</i>
<i>жовтень</i>	Про роботу відділу зберігання фондів ЦНБ	<i>Журавльова І.К.</i>	<i>Комісія</i>
<i>Листопад</i>	Звіти за 2020 р. - Плани на 2021 р.	<i>Журавльова І.К.</i>	<i>Зав. відділами</i>

Профспілкова організація ЦНБ (голова профспілкового бюро ТІТОВА Н.О.) приділяють велику увагу охороні праці, оздоровленню працівників, роботі з дітьми працівників. Пропозиції бібліотеки щодо поліпшення умов праці щорічно подаються до додатку №1 Колективного договору. Працівники ЦНБ і їх діти мали можливість відпочити в санаторіях, туристичних оздоровчих комплексах і спортивних таборах за пільговими путівками: в БО «Сонячний» м. Одеса, БО «Примор'є» м. Одеса, «Заря» м. Одеса, у Харківській області на базі відпочинку «Фігуровка».

Працівники займаються спортом у групі "Здоров'я", на пільгових умовах відвідують басейн 10 людей.

Профспілка ЦНБ організовує відпочинок, оздоровчі та культурні заходи не тільки для працівників, але і для їхніх дітей. У період шкільних канікул для них організовуються різноманітні екскурсії. На весняних канікулах для дітей були проведені екскурсії до Музею природи ХНУ і до Музею археології ХНУ. Під час новорічних свят діти працівників відвідали цікаві вистави у Театрі опери та балету імені М.В.Лисенка, Українському драматичному театрі ім. Т.Г. Шевченка, Будинку актора, Будинку вчених, Харківському Планетарії та Харківському цирку. Щорічно всі діти до 14 років включно отримують новорічні подарунки. Цими подарунками їх забезпечує профком ХНУ. У 2019 р. вони отримали 16 подарунків від профспілки. Традиційно у січні проводиться конкурс дитячої творчості під назвою «Дитячий калейдоскоп», в якому можуть взяти участь діти та онуки всіх працівників університету. Всі учасники отримують солодкі призи. Цього року в конкурсі взяли участь 44 дітей ЦНБ.

У колективі ЦНБ проводиться цікава і різноманітна культурно-масова робота. До Дня знань (1 вересня) організовується привітання працівників, діти та онуки яких стали

учнями або студентами. 1 вересня батькам дітей-першокласників надається оплачуваний вихідний день. До Всеукраїнського Дня бібліотек - 30 вересня була організована екскурсія до Валківського краєзнавчого музею та козацького хутору, м. Соледар та ПРАТ "АРТВАЙНЕРІ" (PJSC "ARTWINERY"). Традиційно весь колектив бібліотеки відзначає Новий рік. Щорічно самодіяльні артисти ЦНБ готують театралізовану виставу.

16. ГОСПОДАРЧІ РОБОТИ

Загальна площа приміщень ЦНБ складає 10164 кв.м

З них:

для зберігання фондів – 7309,5 кв.м

зона обслуговування – 1123,3 кв.м

Господарська діяльність передбачає:

- Отримання різних витратних матеріалів, техніки, меблів та інш.
- Ремонтні роботи
- Інвентаризація і списання матеріальних цінностей

Протягом 2019 р. виконано такі ремонтні роботи:

- покрівлі філії бібліотеки на вул. Університетська, 23;
- карнизу фасаду філії бібліотеки на вул. Університетська, 23;
- кімнати 21 філії бібліотеки на вул. Університетська, 23;
- кімнати 11-11;
- книгопідйомника 12 - 14 поверхи;
- світлодіодних світильників;
- труб великого діаметру у книгосховищі 10 поверху.

Придбані меблі:

- столи для читальних залів;
- столи комп'ютерні;
- шафи книжні та для одягу.

Виконані роботи з технічного обслуговування головного бібліотечного конвеєра, книгопідйомників, обладнання палітурної майстерні та електротехнічного обладнання, а також виконані роботи у коридорі відділу навчальної літератури з заміни світильників.

Виконані роботи з перезарядки вогнегасників.

Постійно виконувалися роботи з прибирання приміщень та щомісячні санітарні дні.

Виконані роботи на 304 письмові замовлення, а саме:

- перенос книг;
- монтаж та демонтаж виставок;
- ремонт меблів;
- заміна електричних ламп;
- перенос і монтаж стелажів;
- ремонт замків та установка доводчиків;
- розібрано та винесено списані меблі.

Проведені інструктажі з питань охорони праці, пожежної безпеки та цивільного захисту.

Виконані ремонти на суму 1,5 млн. грн.

Придбано товарів, матеріалів, обладнання на суму 515453грн. та меблів 59735.85грн.

Усього 575188,85 грн.

Обладнано камерами відео спостереження будівлю філії бібліотеки на вул. Університетська, 23 на суму 40 000 грн.

Здано макулатуру на суму 6320 грн.

У всіх відділах проводяться заняття з питань охорони праці та протипожежної безпеки, ведуться журнали.

Заст. директора ЦНБ постійно співпрацює з господарчою службою університету для вирішення питань життєдіяльності бібліотеки.

ПЛАНУЄТЬСЯ:

- провести переїзд частини фондів ЦНБ до Північного корпусу університету за адресою майд Свободи, 6.
- провести ремонтні роботи приміщення бібліотеки по вул Університетська, 23.

17. ПІДСУМКИ

Протягом 2019 року ЦНБ працювала над втіленням Стратегії розвитку бібліотеки на 2019-2025 рр., забезпечуючи достойний рівень інформаційного забезпечення освітньої і наукової діяльності університету.

Аналізуючи результати попередньої роботи бібліотеки у 2017–2018 рр. можна відзначити, що в бібліотеці постійно ведеться робота з наданням та розширенням різноманітного спектра сервісних послуг та перетворення бібліотечного простору у комфортний для читачів. Надаються доступи до наукометричних та повнотекстових баз даних, придбається література для навчального процесу, у т.ч. англійською мовою.

З метою популяризації бібліотечно-бібліографічних знань, підвищення культури академічної доброчесності користувачів бібліотекою удосконалюються дослідницькі компетенції студентів, аспірантів, створені і активно надаються консультативні заняття з цитування, міжнародних стилів, роботі з базами даних. Для більш активних зв'язків факультетів з бібліотекою створено корпус бібліотечних кураторів, робота якого надає позитивний результат. З метою інформаційної підтримки діяльності науковців і збільшення представництва університетської науки у світовому просторі та для здійснення моніторингу актуальних друкованих та електронних видань на допомогу науковцям до Структури бібліотеки включено сектор наукової комунікації. Працівники ЦНБ пройшли курси у Центрі електронного навчання в Інституті післядипломної освіти Каразінського університету. Створені дистанційні курси з інформаційної культури.

Завдяки підтримці МОН України проводиться постійна робота над збереженням наукового об'єкту, що має статус національного надбання.

Підтримуючи політику відкритого доступу та представлення результатів досліджень науковців університету у світовому просторі, розвивається електронний архів – eKhNUIR - Electronic Kharkiv National University Institutional Repository, створені електронні архіви періодичних видань університету за минулі роки. Активно поповнюється рідкісними виданнями електронний архів рідкісних видань та рукописів для науки та освіти eScriptorium, спільно з фірмою «Цифрова країна» (м. Київ) створено електронний архів оцифрованих періодичних видань Karazin.Back2News, роботами з історії університету поповнюється електронна колекція ALMA MATER.

Розвиваються міжнародні стосунки бібліотеки, заключено нові договори про співпрацю. На базі бібліотеки проходять міжнародні та всеукраїнські конференції, науково-практичні семінари, присвячені актуальним питанням бібліотечної справи.

Існує низка проблем, над якими необхідно працювати у новому 2020 році.

За об'єктивних причин не почалося освоєння виділених бібліотеці приміщень у Північному корпусі. Проведено частковий капітальний ремонт історичної будівлі на вул. Університетській, 23, але його треба продовжувати.

У Північному корпусі планується створити сучасний креативний інформаційно-бібліотечний центр для факультетів, які знаходяться у цьому корпусі, а також створити сучасне книгосховище для частини фондів, яку планується перемістити з перевантаженого центрального книгосховища у Головному корпусі університету та з історичної будівлі ЦНБ. Також необхідно модернізувати приміщення бібліотеки фізико-технічного факультету.

Бібліотека створює комфортне середовище для навчання та доступу до ресурсів для своїх користувачів, але питання створення бібліотечного простору для людей з

інвалідністю та з обмеженими можливостями здоров'я, щоб забезпечувати рівнодоступність внутрішньої діяльності бібліотеки, інформаційного і культурного контенту залишається актуальним.

Актуальним залишається питання пошуку додаткових джерел фінансування за рахунок залучення грантів та коштів благодійних фондів.

Питання підвищення рівня компетенції працівників, удосконалення сервісної політики для покращення якості бібліотечного обслуговування у цифрову епоху також вимагає постійної уваги.

У 2020 році бібліотека буде впроваджувати напрацьований власний позитивний досвід та досвід найкращих бібліотек світу.

Директорка ЦНБ

І. Журавльова

Виконавець, учений секретар

В. Малиновська

Звіт складений на основі звітів відділів ЦНБ, матеріали для звіту надали:
заст. директора з господарчої роботи М. Донець; зав.відділами –
А. Гужва, В. Донець, Л. Богатирьова, Т. Прокопець, Л. Короткова,
О. Самохвалова, А. Давидова, С. Корсикова, Н. Рибась, О. Бурмака,
М. Боброва, Т. Ільїна;

зав. секторами – Л. Подзолкова, Р. Голубова, Г. Штан, керівник центру
«Вікно в Америку» – К. Лискова, керівник Кирило-Мефодіївського центру –
Й. Страшнюк,

голова профбюро– Н. Тітова,

ст. фахівець служби управління персоналом університету Т. Лукієнко.

Фото: К. Лискової, В. Остапової, В. Малиновської.